

T.C.
GAZ OSMANPA A ÜN VERS TES
E T M B L MLER ENST TÜSÜ

LKÖ RET M PROGRAMLARININ LKYARDIM VE TEMEL
SA LIK E T M AÇISINDAN NCELENMES
(S VAS L ÖRNEKLEM)

Hazırlayan
Serap KÖ E

E itim Bilimleri Ana Bilim Dalı
E itimde Program Geli tirme Bilim Dalı
Yüksek Lisans

Danı man
Prof. Dr. Mehmet ARSLAN

TOKAT – 2013

LKÖ RET M PROGRAMLARININ LKYARDIM VE TEMEL
SA LIK E T M AÇISINDAN NCELENMES
(S VAS L ÖRNEKLEM)

Tezin Kabul Edili Tarihi: / /

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)	mzası
Ba kan :
Üye :
Üye :
Üye :
Üye :

Bu tez, Gaziosmanpa a Üniversitesi E itim Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun/...../..... tarih ve sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmi tir.

Enstitü Müdürü:

Mühür
mza

ETİK SÖZLEME

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak toplanıp sunulduğunu, bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçlara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.

(.../.../200...)

Serap KÖRGE

ÖZET

LKÖ RETİM PROGRAMLARININ İLK YARDIM VE TEMEL SAĞLIK EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ (SİVAS İL ÖRNEKLEMİ)

Serap KÖRNE

Eğitimde Program Geliştirme Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Bu araştırma ilk yardım ve temel sağlık eğitiminin, öğretmen görüşlerine göre eğitim ilk kademesinde (1-5) etkili ve verimli bir şekilde verilip verilmediğini saptamak amacıyla yapılmıştır.

Araştırma, Sivas ili merkez ilköğretim okullarında görevli 405 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında araştırmacı tarafından hazırlanan ilköğretimde “Temel Sağlık ve İlk Yardım Anketi” kullanılarak toplanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; Anketteki “hizmet içi eğitim” sorusunu cevaplayan öğretmenlerden sadece 166 (%41)’inin hizmet içi eğitim aldığı tespit edilmiştir. 235 (%59)’ünün ise temel sağlık ve ilkyardım konusunda herhangi bir hizmet içi eğitim almadıkları tespit edilmiştir.

Hizmet içi eğitim alan öğretmenler programın içerik boyutuna yönelik olumlu yaklaşımlar bu da istatistiksel olarak önemli çıkmıştır.

Ankete katılan öğretmenlerin temel sağlık ve ilkyardım konusunda kazanımlarla, içerikle, ölçme-değerlendirme ile ilgili olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Ancak eğitim ortamları ile ilgili olumsuz görüşler bildirdikleri tespit edilmiştir.

Okul ve kurumlar ile yapılan etkinliklerin öğrenci üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen-veli-okul idaresi işbirliğinin de ilk yardım ve temel sağlık konularında eğitime olumlu katkısı olduğu tespit edilmiştir.

Eğitim fakültesi, eğitim enstitüsü ve öğretmen okullarından mezun olan öğretmenler temel sağlık ve ilkyardım konularında aldıkları eğitimlere daha olumlu yaklaşımlar bu da istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır ($p<0.05$).

Ö retmenler sa lık davranı ı geli tirirken en çok ailenin etken oldu unu belirtmi lerdir. Sonrasında ise dersler- üniteler, etkinlikler gelmektedir. Dördüncü sırada ise sosyo ekonomik düzeyin etken oldu unu dü ünmektedirler.

Ayrıca ö retmenlerin ilkö retim 1-5 sınıflarda temel sa lık ve ilkyardım e itiminin daha etkili ve verimli olması konusundaki önerileri; uzman e itimcilerin olması, uygulamalı e itim, özel e itim alanları, okul alt yapısı, görsel materyallerin kullanılması, müfredatın zenginle tirilmesi ve ailelerin e itimi ekinde tespit edilmi tir.

Anahtar Kelimeler: İkö retim Programı, Sa lık E itimi, İkyardım E itimi

ABSTRACT

SUMMARY PRIMARY PROGRAMMES IN FIRST AID AND BASIC HEALTH EDUCATION IN TERMS OF THE EXAMINATION OF THE (PROVINCE OF SIVAS IN THE SAMPLE)

Serap KÖ E

The Curriculum Development Department Of Sciences

Master's Thesis

This research first aid and basic health education, teachers ' views of education than in the first stage (1-5) is an effective and efficient way, whether with the aim to determine made.

Research, Sivas province in the central primary schools officer 405 class teacher was carried out. The data for the 2011-2012 academic year by the researcher prepared in Primary education "Basic Health care and First Aid Survey using the" collected.

The results of the research, according to the Survey of "in-service" training " the question of the respondent teachers only 166 (41%) were had in-service training have been identified. 235 (%59)of the basic health care and first aid in any in-service training have taken have been identified.

In-service training of the teachers of the program content, the size of the positive yaklasmislar this is also statistically significant has emerged.

The survey of the participating teachers in basic health care and first aid on the achievements, the content, the assessment related to the positive opinion of the reporting have been identified. According to the data of the survey, the participating teachers in general, the acquisition and related to the content of the positive view of

reporting, but for educational environments related to the negative opinions which have been identified.

Schools and institutions with the activities of the student on the positive effects have been identified. The teacher, the parent, the school administration, the business union of first aid and basic medical training in the positive contribution that have been identified.

The faculty of education, institute of education and the teacher schools, graduated from the teachers, basic health care and first aid issues received training in a more positive yaklasmislar this is also statistically significant deployments ($p < 0.05$).

The teachers of the health behaviour in developing most of the family is reported to have. After the courses - units, activities. In the fourth place, while the socio-economic level factor to believe that.

Also teachers of the primary grades 1-5 basic health care and first aid training more effective and fruitful in the recommendations; expert trainers to be applied education, special education, school infrastructure, visual materials to use, the curricula in prospecting and families, and the education of the form have been identified.

Key Words: Primary Education Programs, Health Education, First Aid Training

Ç İNDEK İLER

ET İK SÖZLE İME
ÖZET
ABSTRACT.....	V
Ç İNDEK İLER.....	V
TABLOLAR İLİŞTİRESİ	X
EKLER İLİŞTİRESİ	XV
KISALTMALAR.....	XV
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ	1
1.1. ARA İTİRMANIN AMACI VE ÖNEM	4
1.1.1. Amacı:.....	4
1.1.2.Önemi:	4
1.2. MATERYAL VE YÖNTEM	5
1.2.1. Evren ve Örnekleme İlişkilerinin Demografik Özellikleri:.....	5
1.3. ARA İTİRMANIN PROBLEM CÜMLESİ	5
1.3.1. Alt Problemler:	5
1.4.SAYILTILAR	6
1.5.SINIRLILIKLAR	6
BÖLÜM II	7
KURAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1. E İTİMDE PROGRAM GEL İTİRİME.....	7
2.2. İLKÖ İRETİM PROGRAMI.....	8
2.2.1 Hedef - Kazanım.....	9
2.2.2. İçerik- Kapsam.....	10

2.2.3. E itim Durumları	10
2.2.4. De erlendirme- Sınama	12
2.3. Ö RENME Ö RETME SÜREC NDE Ö RETMEN N ROLÜ	13
2.4. Ö RENME Ö RETME SÜREC NDE OKUL VE A LE B RL	14
2.5. LKÖ RET M PROGRAMINDA SA LIK KÜLTÜRÜ	15
2.6. LKÖ RET M PROGRAMININ TEMEL SA LIK VE LKYARDIM E T M AÇISINDAN NCELENMES	16
2.6.1. Türkçe Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları li kisi	16
2.6.2. Matematik Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları li kisi	17
2.6.3. Hayat Bilgisi Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları li kisi	17
2.6.4. Fen ve Teknoloji Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları li kisi	19
2.6.5. Sosyal Bilgiler Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları li kisi.....	21
2.6.6. ngilizce Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları li kisi.....	21
2.6.7. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları li kisi.....	22
2.6.8. Görsel Sanatlar Dersi Kazanımlarının Ara Disiplin Kazanımları li kisi.....	22
2.6.9. Müzik Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları li kisi	24
2.6.10. Beden E itimi Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları li kisi	25
2.6.11. Trafik ve lkyardım Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları li kisi .	26
2.7. TS ve Y le ilgili Bulunan Belirli Gün ve Haftalar.....	27
2.8. Konuyla ilgili Yapılan Çalı malar.....	29
BÖLÜM 3	34
YÖNTEM	34
3.1. ARA TIRMA MODEL	34
3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM	34
3.3. VER TOPLAMA ARAÇLARI	35

3.3. 1. İkö retimde “Temel Sa lık ve İlk Yardım” Anketi	35
3.4. VER LER N TOPLANMASI.....	36
3.5. DEMOGRAFİK B LG LER	37
3.6. VER LER N ANALİZ	38
3.7. Anketin Güvenilirlik Analizi.....	38
3.8. SAYILTILAR.....	38
BÖLÜM 4	39
BULGULAR VE YORUM.....	39
4.1. Programın Kazanım Boyutu ile İlgili Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	39
4.1.1. Ö retmen Görü lerine Göre Programdaki Kazanımlar.....	40
4.1.2. Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Da ılımlarının ncelenmesi.....	41
4.1.3. Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	42
4.1.4. Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	43
4.1.5. Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutu Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet çi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	44
4.2. Programın çerik Boyutu ile İlgili Elde Edilen Bulgular.....	45
4.2.1. Ö retmen Görü lerine Göre Programdaki çerik.....	45
4.2.2. Ö retmenlerin Programın çerik Boyutuna Yönelik Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Da ılımlarının ncelenmesi.....	47
4.2.3. Ö retmenlerin Programın çerik Boyutuna Yönelik Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	48
4.2.4. Ö retmenlerin Programın çerik Boyutuna Yönelik Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	49
4.2.5. Ö retmenlerin Programın çerik Boyutu Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet çi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	50
4.3. Programın E itim Ortamları Boyutu ile İlgili Elde Edilen Bulgular.....	51

4.3.1. Öğretmen Görüşlerine Göre Eğitim Ortamları.....	51
4.3.2. Öğretmenlerin Eğitim Ortamlarına Yönelik Görüşlerinin Cinsiyete Göre Puan Dağılımlarının İncelenmesi.....	53
4.3.3. Öğretmenlerin Eğitim Ortamlarına Yönelik Görüşlerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı.....	54
4.3.4. Öğretmenlerin Eğitim Ortamlarına Yönelik Görüşlerinin Mezun Oldıkları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı.....	55
4.3.5. Öğretmenlerin Eğitim Ortamlarına Yönelik Görüşlerinin Aldıkları Hizmetçi Eğitime Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı.....	56
4.4. Programın Ölçme- Değerlendirme Boyutu ile İlgili Elde Edilen Bulgular	57
4.4.1. Öğretmen Görüşlerine Göre Ölçme ve Değerlendirme.....	58
4.4.2. Öğretmenlerin Programın Ölçme ve Değerlendirme Boyutuna Yönelik Görüşlerinin Cinsiyete Göre Puan Dağılımlarının İncelenmesi.....	58
4.4.3. Öğretmenlerin Programın Ölçme ve Değerlendirme Boyutuna Yönelik Görüşlerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı.....	59
4.4.4. Öğretmenlerin Programın Ölçme ve Değerlendirme Boyutuna Yönelik Görüşlerinin Mezun Oldıkları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı....	61
4.4.5. Öğretmenlerin Programın Ölçme ve Değerlendirme Boyutu Yönelik Görüşlerinin Aldıkları Hizmetçi Eğitime Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı.	62
4.5. Öğretmenlerin Kendi Eğitimleri Hakkındaki Görüşlerine Yönelik Elde Edilen Bulgular	63
4.5.1. Öğretmenlerin Temel Sağlık ve İkyardım Eğitimleri Hakkındaki Görüşleri	63
4.5.2. Öğretmenlerin Temel Sağlık ve İkyardım Eğitimleri Hakkındaki Görüşlerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı.....	64
4.5.3. Öğretmenlerin Temel Sağlık ve İkyardım Eğitimleri Hakkındaki Görüşlerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı	65
4.5.4. Öğretmenlerin Temel Sağlık ve İkyardım Eğitimleri Hakkındaki Görüşlerinin Mezun Oldıkları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı	66

4.5.5. Ö retmenlerin Temel Sağlık ve İkyardım E itimleri Hakkındaki Görü lerinin Aldıkları Hizmet ç i E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı	67
4.6. Ö retmenlerin Ö retmen- Veli- Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerine Yönelik Elde Edilen Bulgular	68
4.6.1. Ö retmenlerin TS ve Y Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü leri.....	68
4.6.2. Ö retmenlerin TS ve Y Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	69
4.6.3. Ö retmenlerin TS ve Y Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı	70
4.6.4. Ö retmenlerin TS ve Y Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	71
4.6.5. Ö retmenlerin TS ve Y Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Aldıkları Hizmet ç i E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	72
4.7. Ö retmenlerin TS ve Y Bilgilerini Öncelikli Edindikleri Kaynaklar Hakkındaki Görü lerine Yönelik Elde Edilen Bulgular	73
4.7.1. Ö retmenlerin TS ve Y Bilgilerini Öncelikli Edindikleri Kaynakların Frekans ve Yüzde Da ılımları.....	73
4.7.2. Ö retmenlerin TS ve Y Bilgilerini Edindikleri Kaynakların Tekrarlanma Sayısına Göre Da ılımı.....	74
4.8. Ö retmenlerin Ö rencilerde Sağlık Davranı ı Geli tirirken En Çok Etken Kaynaklar Hakkındaki Görü lerine Yönelik Elde Edilen Bulgular.....	76
4.8.1. Ö retmenlerin Ö rencilerde Sağlık Davranı ı Geli tirirken En Çok Etken Oldu unu Dü ündükleri Kaynakların Frekans ve Yüzde Da ılımları.....	76
4.8.2. Ö retmenlerin Ö rencilerde Sağlık Davranı ı Geli tirirken Etken Oldu unu Dü ündükleri Faktörlerin Tekrarlanma Sayısına Göre Da ılımları	78

4.9. Ö retmen Önerilerinden Elde Edilen Bulgular	79
4.9.1. Ankete Katılan Ö retmenlerin İkö retim 1-5 Sınıflarda Temel Sa lık ve İkyardım E itiminin Daha Etkili ve Verimli Olması Konusundaki Önerileri.....	79
BÖLÜM 5	82
SONUÇ VE ÖNER LER.....	82
5.1. SONUÇLAR	82
5.2. ÖNER LER	84
5.2.1. Ara tırmacılar a Yönelik Öneriler.....	86
KAYNAKLAR	87
EKLER	92
Ek 1: Sivas Milli E itim Müdürlü ü Ara tırma zınları De erlendirme Kriterleri	
Ek 2: Ara tırma zını ve Anket	
ÖZGEÇM	98

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 3-1	Ara tırma Grubunun Tanıtıcı Özellikleri.....	37
Tablo 4-1	Ö retmen Görü lerine Göre Programın Kazanımları.....	40
Tablo 4-2	Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	41
Tablo 4-3	Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	42
Tablo 4-4	Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	43
Tablo 4-5	Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet ç i E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	44
Tablo 4-6	Ö retmen Görü lerine Göre Programdaki ç erik.....	45
Tablo 4-7	Ö retmenlerin Programın ç erik Boyutuna Yönelik Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	47
Tablo 4-8	Ö retmenlerin Programın ç erik Boyutuna Yönelik Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	48
Tablo 4-9	Ö retmenlerin Programın ç erik Boyutuna Yönelik Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	49
Tablo 4-10	Ö retmenlerin Programın ç erik Boyutuna Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet ç i E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	50
Tablo 4-11	Ö retmen Görü lerine Göre E itim Ortamları.....	52
Tablo 4-12	Ö retmenlerin Programın E itim Ortamları Yönelik Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı...	53

Tablo 4-13	Ö retmenlerin Programın E itim Ortamlarına Yönelik Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	54
Tablo 4-14	Ö retmenlerin Programın E itim Ortamları Yönelik Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	56
Tablo 4-15	Ö retmenlerin Programın E itim Ortamları Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet ç i E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	56
Tablo 4-16	Ö retmen Görü lerine Göre Ölçme ve De erlendirme.....	58
Tablo 4-17	Ö retmenlerin Programın Ölçme ve De erlendirme Yönelik Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı...	59
Tablo 4-18	Ö retmenlerin Programın Ölçme ve De erlendirme Boyutuna Yönelik Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	59
Tablo 4-19	Ö retmenlerin Programın Ölçme ve De erlendirme Boyutuna Yönelik Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	61
Tablo 4-20	Ö retmenlerin Programı Ölçme ve De erlendirme Boyutuna Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet ç i E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	62
Tablo 4-21	Ö retmenlerin Temel Sa lık ve lk Yardım E itimleri Hakkındaki Görü leri	63
Tablo 4-22	Ö retmenlerin TS ve Y E itimlerinin Cinsiyetlere Göre Puan Ortalamaları Da ılımı.....	64
Tablo 4-23	Ö retmenlerin TS ve Y E itimlerinin Kıdem Yılı Puan Ortalamaları Da ılımı.....	65
Tablo 4-24	Ö retmenlerin TS ve Y E itimlerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamaları Da ılımı.....	66
Tablo 4-25	Ö retmenlerin TS ve Y E itimlerinin Hizmet ç i E itime Göre Puan Ortalamaları Da ılımı.....	67
Tablo 4-26	Ö retmenlerin TS ve Y Konularında Ö retmen- Veli- Okul	

	daresi Birli i Hakkındaki Görü leri.....	68
Tablo 4-27	Ö retmenlerin TS ve Y Konularında Ö retmen- Veli- Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Cinsiyetlere Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	69
Tablo 4-28	Ö retmenlerin TS ve Y Konularında Ö retmen- Veli- Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	70
Tablo 4-29	Ö retmenlerin TS ve Y Konularında Ö retmen- Veli- Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	71
Tablo 4-30	Ö retmenlerin TS ve Y Konularında Ö retmen- Veli- Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Hizmet ç i E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı.....	72
Tablo 4-31	Ö retmenlerin TS ve Y Bilgilerini Öncelikli Edindikleri Kaynakların Frekans ve Yüzde Da ılımları	73
Tablo 4-32	Ö retmenlerin TS ve Y Bilgilerini Edindikleri Kaynakların Tekrarlanma Sayılarına Göre Da ılımı.....	74
Tablo 4-33	Ö retmenlerin Ö rencilerde Sa lık Davranı ı Geli tirirken En Çok Etken Oldu unu Dü ündükleri Kaynakların Frekans ve Yüzde Da ılımları.....	76
Tablo 4-34	Ö retmenlerin Ö rencilerde Sa lık Davranı ı Geli tirirken Etken Oldu unu Dü ündükleri Faktörlerin Tekrarlanma Sayısına Göre Da ılımı.....	78
Tablo 4-35	Ankete Katılan Ö retmenlerin İkö retim 1-5 Sınıflarda Temel Sa lık E itimi ve İlk Yardım E itiminin Daha Etkili ve Verimli Olması Konusundaki Önerileri.....	79

EK LLER L STES

ekil 2-1	Fen ve Teknoloji Dersi Ö retim Programında Ünite Kazanımları ile Fen- Teknoloji-Toplum- Çevre li kileri, Bilimsel Süreç Becerileri ve Fen'e ili kin Tutum ve De erler Ö renme Alanlarına Ait Kazanımlar Birbirine Örölmü tür.....	20
ekil 4-1.	Ö retmenlerin TS ve Y Bilgilerini Edindikleri Kaynaklara Göre Da ılımı.....	74
ekil 4-2	Ö retmenlerin TS ve Y Bilgilerini Edindikleri Kaynakların Tekrarlanma Sayılarına Göre Grafik Da ılımı.....	75
ekil 4-3	Ö retmenlerin Ö rencilerde Sa lık Davranı ı Geli tirirken En Çok Etken Oldu unu Dü ündükleri Kaynaklara Göre Da ılımı.....	77
ekil 4-4	Ö retmenlerin Ö rencilerde Sa lık Davranı ı Geli tirirken Etken Oldu unu Dü ündükleri Kaynaklara Tekrarlanma Sayısına Göre Da ılımı.....	78
ekil 4-5	Ankete Katılan Ö retmenlerin İkö retim 1-5 Sınıflarda Temel Sa lık E itimi ve İkyardım E itiminin Daha Etkili ve Verimli Olması Konusundaki Ö nerilerinin Grafik Da ılımı.....	80

KISALTMALAR

ASGOP: Avrupa'da Sa lı ı Geli tiren Okullar A ı Projesi

TS: Temel sa lık

Y: lkyardım

MEM: Milli E itim M¼d¼rl¼ ü

WHO: D¼nya Sa lık Örg¼tü

BÖLÜM 1

G R

E itim programı ile gelece imizi emanet edece imiz çocuklarımızın nasıl yeti tirilmesi gereklili ini belirleriz. Bu sayede e itim programı çocuklarımızın geli imini ve uygulamalara yönelik beceri elde etmesini amaçlamaktadır. Böylece yeti kin olduklarında istendik davranı ları geli tirmi olurlar. E itim programlarının önemi bu anlamda ülkenin gelece ini yönlendirmekte ve belirlemektir.

E itim programlarının temel sa lık (TS) e itimi ve ilkyardım (Y) e itimini desteklemesi gelece imizi garanti altına alması anlamına gelir.

nsano lunun sa lıklı olması ve sa lı ını devam ettirebilmesi mutlu olmasının öncelikli ko ullarındandır. Herkes mutlu olmak ister, ancak kendisi veya bir yakını hastayken bunu gerçeikle tiremez.

Sa lı ın kaybedilmesi ciddi anlamda i gücünü de etkilemektedir. Ki inin kendisi veya ailesinden birisinin sa lı ını kaybetmesi i performansını ve ki inin yapabileceklerini, potansiyelini, ekonomik gücünü etkilemektedir. Bütün bunlar çevreyi de etkiler. Bu göle atılan bir ta a benzetilebilir, dalgalar bütün gölü etkisi altına alır.

İkö retim; bireylerin aileden çıkıp ilk defa toplumsalla tı ı yerlerdir. Burada verilen e itim; ö rencileri, bu ö rencilerin ailelerini ve di er çevreyi de etkileme gücüne sahiptir.

Etkili bir temel sa lık e itimi ve ilk yardım e itiminin ilkö retim birinci kademedede verilmesi: ki inin tüm hayatı boyunca uygulayabilece i var olan sa lı ını devam ettirme veya daha iyisine ula ma bilinci, daha iyi standartlardaki bir ya ama götürmesi; kazalar anında yapılacak bilinçli bir hareketin ise bir ö mür boyunca sakat kalmayı önleyece i, hayat kurtaraca ı veya en az hasarla atlatılaca ı anlamına gelir.

Bu da hem o birey açısından hem de ülke için mutluluk ve refah getirecektir. Bütün bunlardan dolayı e itimde sa lık ve ilkyardım önemli bir yer tutmalıdır.

İkö retim Programında TS ve Y e itimi açısından program boyutlarının yeterli olması ve gerekli düzenleme ve güncellemelerinin yapılması gerekmektedir.

Milli E itim Temel Kanunu Madde 2.2. ve 2.3'te Türk Milli E itiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini, "Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, bilimsel ve teknolojik gelişmelerde ilerleyen, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek." "İlgisi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlıklarını kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır." şeklinde tanımlanmıştır.

Başaran'a göre her insan sağlıklı yaşamak ister. Sağlıklı yaşamın anlamı, insanın kendini ve çevresini temiz tutarak, dengeli beslenerek, sağlık kurallarına uyarak, kazalardan ve hastalıklardan korunarak, özenli ve ussal davranarak yaşamaktır. Ayrıca, baskıların sağlığını zarara sokmama, tehlikeye atmama da sağlıklı yaşamın bir gereğidir (Başaran,1994: 20).

Sağlıklı yaşam, sağlıklı kişiliğin temelidir. İnsanın yaşamı ve başarısı için gereken tüm eylemleri, sağlıklı olmasına dayanır. Sağlıklı bir toplum sağlıklı üyelerden oluşur. Sağsızlık, insanın kendi amaçlarını gerçekleştirmesini engellediği kadar, toplumun bir üyesi olarak toplum içindeki rollerini yerine getirmesini de engeller (Başaran,1994: 21).

Okul sağlığı konusunda Milli Eğitim Bakanlığı'nın büyük önem verdiği görülmektedir. Ayrıca Halk Sağlığı Bilim Dalı içerisinde Okul Sağlığı Sempozyumları düzenlenmektedir. Bunlardan ilki olan Birinci Ulusal Okul Sağlığı Sempozyumu sonuç bildirgesine göre; Ülkemiz nüfusunun yaklaşık beşte birinin okul sağlığı kapsamına giren öğrenci, öğretmen ve okulda çalışan diğer personelden oluştuğundan dolayı da okul sağlığının, ülke nüfusumuzun beşte birinden fazlasını doğrudan, tamamını ise dolaylı olarak etkilediği belirtilmiştir.

Ayrıca büyüme ve gelişimin çok hızlı olduğu bu dönemde, çocuklar ve ergenlerimiz, sayılamayacak kadar çok bedensel ve psiko sosyal riskle karşı karşıya oldu ve ancak temel sağlık davranışlarının kazandırılmasında aileden sonra en önemli kurum olan okulun, sağlıklı bir toplumun inşaat edilmesi için önemli bir fırsat sunduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte dünyanın birçok ülkesinde okul sağlığı hizmetlerinin uzun yıllardır, gelişme ve kalkınmanın lokomotifleri olarak kullanıldığını da biliyoruz.

Okul sağlığının; sağlıkçılar, eğitimciler ve yöneticiler boyutu olan çok disiplinli bir alan olduğunu biliyoruz. Okul sağlığı konusunda yapılacak çalışmalarda Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının yanı sıra, akademisyenler, yerel yöneticiler, psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanları, birinci basamak sağlık çalışanları, öğretmen, öğrenci ve okul aile birliği görevlilerinin de olduğu geniş tabanlı bir işbirliğinin önemi vurgulanmıştır. Burada ilköğretim programının da bu konuda etkin bir şekilde kullanılması güncel ve etkin bir şekilde sürece dâhil edilmesi okulların en önemli seviyeleri arasında olması gerekmektedir. Çünkü öğrenciler okuldan çıktıktan sonra da mezun olduktan sonra da kullanacakları sağlık ve ilk yardım davranışlarını geliştirmesi gerekir. Bu da öncelikle aldıkları eğitim programı ile gerçekleştirilebilir.

İlköğretimde verilen etkili bir eğitim bireylerin tüm yaşamlarını etkiler. Bu yüzden ilköğretim programı ders içerikleri de TS ve Y açısından güncellenmeli ve gereken önem verilmelidir.

Öğrenci sağlığında birinci sorumluluk aileye ait ise de aile dışında öğrencinin sağlığındaki anahtar kişi öğretmenidir. Yeterli süre öğrenci ile bir arada bulunduğundan öğretmen, doğru sağlık alışkanlıklarının etkili bir şekilde meydana gelişini sağlayabilir. Öğrencinin bugünkü görünümünü ve davranışını, dünkü ve bir ay önceki ile karşılaştırabilir. Ya da onu, aynı yaşta 25–30 öğrenciyle karşılaştırıp, değerlendirilebilir. Böylesine bir imkân ne çocuğun ana - babasında ne de sağlık örgütü görevlilerinde vardır. Ayrıca, öğretim döneminde öğretmenin aileden daha etkin olduğu gözlenir (MEB, 1987: 7).

Bilgi çağını yaşıyoruz dünyamızda birey ve toplumun geleceği, bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerine bağlı bulunmaktadır. Bu becerilerin kazanılması

ve hayat boyu sürdürülmesi ça da bir e itimi gerektirmektedir. Bu süreçte uygulanan e itim yakla ımları ve programları büyük önem ta ımaktadır. (Kıro lu, 2011: 3)

Bu tanımlar çerçevesinde e itim programında temel sa lık ve ilk yardım e itimi desteklenmelidir. Gelece in büyüklerinin e itiminde sa lık ve ilkyardım bilgilerini davranı haline getirebilecekleri e itim ortamlarında olmalıdır. Ayrıca okulların toplumun büyük bir kesimini kapsadı ı ve etkiledi i dü ünölünce TS ve Y konularında uzman ve ilgili kurum i birli ine de ihtiyaç oldu u gözler önüne serilmektedir.

1.1. Ara tırmanın Amacı ve Önemi

1.1.1. Amacı:

Ara tırmanın amacı lkö retimin birinci kademesinde uygulanan lkö retim programındaki ilk yardım ve temel sa lık e itiminin etkili ve verimli bir e kilde verilip verilmedi ini, ö retmen görü leri ile de erlendirmektir.

1.1.2.Önemi:

Okulların temel amacı çocukların e itim ve ö retim ihtiyaçlarını sistemli e kilde kar ılayıp onları topluma sa lıklı, donanımlı bireyler olarak kazandırmaktır. Ancak çocukların ba arısında öncelikli konu, sa lıklı olmaları, sa lık durumlarını devam ettirebilmeleri ve sa lık konusunda bilgilendirilmeleridir; çünkü sa lıklı bireyler mutlu, ba arılı ve donanımlı olabilirler. Bu ara tırmanın önemi fertlerin Türk Milli E itiminin genel amacında da belirtildi i gibi tam bir sa lık durumu içerisinde olmasıdır. Bunu takip eden süreçte i görme kabiliyetleri ve bununla birlikte kendi mutlulu u ile toplum mutlulu unu artırmaktır. Tabi ki bu süreç sonunda iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmanın sa lanması ara tırmanın önemini artırmaktadır

1.2. Materyal ve Yöntem

1.2.1. Evren ve Örneklemeli Demografik Özellikler:

Araştırmanın evrenini Sivas ili merkez ilkö retim okullarında 2011–2012 öğretim yılında görev yapan yaklaşık 2700 sınıf öğretmeni olmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Sivas il merkezinde görevli 405 sınıf öğretmeni ile sınırlıdır.

Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan anket uygulanarak toplanmıştır. Veriler sınıf öğretmenlerinin ölçme araçlarına verdikleri cevaplarla sınırlıdır. Milli Eğitim Müdürlüğü istatistik büyesinden 24.11.2011 tarihinde Sivas merkez ilkö retim okullarında görev yapan sınıf öğretmeni sayısı 2661 olarak belirtilmiştir. Sivas merkezindeki ilkö retim sayısı ise 84 olarak belirtildi.

Bu çalışmada p:0,59, α : 0,05, d:0,05 N: 2700 olarak alındığında 347 bireyin (sınıf öğretmenin) çalışmaya katılmasına karar verilmiş 405 öğretmene ulaşılarak çalışmaya tamamlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi

Öğretmen görüşlerine göre; ilkö retim programlarındaki ilk yardım ve temel sağlık eğitimi açısından yeterlidir?

1.3.1. Alt Problemler:

1. İlk yardım ve temel sağlık bilgisi kazanımlarının ilkö retimdeki (1-5) sınıflara göre dağılımı nasıldır?
2. Öğretmenler, programındaki ilkyardım ve temel sağlık bilgisi ile ilgili kazanımları yeterli bulmakta mıdır?
3. İlk yardım ve temel sağlık ile ilgili içerik, eğitim durumları, ölçme-değerlendirme öğretmenlerce yeterli bulunmakta mıdır?
4. Öğretmen görüşlerine göre öğretmenlerin ilkyardım ve temel sağlık eğitimleri yeterli midir?

5.Ö retmen-veli-okul idaresi i birli i temel sa lık ve ilkyardım konularında yeterli midir?

6. Ö retmen görü lerinin; cinsiyete, mesleki kıdeme, mezun olunan okula ve hizmet içi e itim alıp almamalarına göre puan ortalamalarında anlamlı fark var mıdır?

7. Ö retim programı uygulamasında ya anan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

1.4.Sayıtlar

Ara tırma için seçilen örneklemin evreni temsil etti i varsayılmaktadır.

Ö retmenlerin anket sorularını içtenlikle cevapladıkları varsayılmı tır.

1.5.Sınırlılıklar

Ara tırma 2011–2012 ö retim yılı Sivas ili merkez ilkö retim okullarında çalı an tarama yöntemiyle seçilen 405 sınıf ö retmeni ile sınırlıdır. Ara tırma verileri ö retmenlerin ankete verdileri cevaplarla sınırlıdır.

2012–2013 ö retim yılında ise 4+4+4 ekinde ö retim de i ikli ine gidilmi tir. Ancak bu çalı ma bu tarihten önce hazırlandı ı için burada ki ilkö retim I. kademe olarak yine 1–5 'inci sınıflar alınmı tır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. E itimde Program Geli tirme

Program geli tirme; e itim programlarının planlanması, uygulanması, de erlendirilmesi ve de erlendirme sonucu elde edilen veriler do rultusunda yeniden düzenlenmesini kapsamaktadır (Erden. 1998).

Okula ba lamadan önce çocukları çevresi aileleriyle ve ailelerin sosyal imkânları ile sınırlanmı tır. Okul, çocuklara yeni fırsatlar sunarak daha geni bir dünyada olmalarına imkân veren ilk yerdir. Çocuklar okulla birlikte yeni insanlar, yeni davranı lar ve yeni deneyimler edinmeye ba larlar.

Bilgi ça ını ya ayan dünyamızda, ço u ülkenin temel amacı dü ünen, anlayan, sorgulayan, sorun çözen ve bilgi üreten bireyler yeti tirmektir. Bu süreçte e itim programlarının önemli bir yeri bulunmaktadır. E itim programlarının bilimsel geli melere ve günümüz e itim yakla ımlarına dayalı olarak geli tirilmeleri gerekmektedir (Kıro lu. 2011: 1).

Bilginin hızla artması, ileti im olanaklarının ço alması, teknolojinin yaygınla ması e itimden beklenen beklentileri de i tirmi tir. 21.yy. yeti mi insan kayna ını uluslararası pazarlarda en büyük rekabet unsuru olarak görmektedir. Üretimde ön plana çıkan insan kaynaklarından ne gibi yeterlilikler beklenmektedir ve bu yeterlilikler nasıl kazandırılabilir sorularına birçok ülkede cevap aranmaktadır (Do an; 1997:1)

Ülke ekonomisine katkı sa layacak, uluslararası i gücü piyasasında aranılan niteliklere sahip bireyler yeti tirebilmek için uygulanacak yakla ımlar, bugüne kadar uygulananlardan farklılık göstermelidir. Bu farklılıklar e itim programlarının tasarımında ve ö retim planlanmasında da uygulanmalıdır.

Genel çizgilerle eğitim, bireyin içinde yaşadığı toplumda davranış biçimleri edindiği süreçler toplamıdır. Bu tanım zaman ve mekân yönünden geniş ve karmaşık bir kapsamı yansıtmaktadır. Eğitim, insanolu için özgün ya da yaygın anlamda, yaşam boyu sürdüğü ve her deneyimin insanda, öyle ya da böyle, tepki yarattığı için kapsamlıdır (Varı . 1996:13).

2.2. İlköğretim Programı

Günümüzdeki gelişmeler eğitimin her alanını etkilemekte ve eğitim yaklaşımlarında köklü değişikliklere neden olmaktadır. Geleneksel eğitim yaklaşımlarının yetersiz kaldığı bilgi ve teknoloji çağında, yapılandırıcı yaklaşım, çoklu zekâ, öğrenci merkezli eğitim, beyin temelli öğrenme gibi yeni yaklaşımlar ön plana çıkmaktadır (Kıro lu. 2011:3).

Yaşam boyu öğrenen, edindiği bilgi ve beceriyi yaşama geçiren bireylerin yetiştirilmesinde öğrenme öğretme strateji, yöntem ve teknikleri de büyük önem taşımaktadır. Günümüzde öğrenme öğretme süreciyle ilgili olarak yeni yaklaşım ve modeller ortaya çıkmıştır. Mevcut bilgilerin hızla eskimesi nedeniyle öğrencilere bilgi aktarma yaklaşımının önemi azalmıştır. Öğrenme öğretme sürecinde öğrencilerin bilgilerini sürekli olarak güncelleyebilme becerilerinin geliştirilebilmesi daha önemli hâle gelmiştir. Çağın gerektirdiği donanımlara uygun kazanımlar belirlenmiş olsa bile bu kazanımları tamamen geleneksel yöntemlerle gerçekleştirmek mümkün değildir. Bunu da öğrencilerin aktif olduğu yöntem ve tekniklerle gerçekleştirmek gerekmektedir. Öğrenme süreçlerinde, öğrencilerin düşünmelerini, araştırmalarını, sorun çözmelerini ve edindikleri bilgi ve beceriyi yeniden yapılandırıp yaşama geçirmelerini destekleyen strateji, yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır (MEB. 2010d).

İlköğretim Programında, öğrenme-öğretme sürecinde yararlanılabilecek etkinlik örneklerine yer verilmiştir. Ölçme-değerlendirme için çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Programda önerilen bu etkinliklerin aynen kullanılması gerekmemektedir. Öğretmen programın felsefesine uygun olmak koşuluyla, yeni etkinlikler geliştirebilmektedirler.

İlköğretim programları ilk yayınlandığı tarihten günümüze kadar zamana uygun olarak sürekli değişmekte, güncellenmektedir.

2004 – 2005 ö retim yılında 9 ilde, 120 okulda pilot uygulaması yapılan İlkö retim Programları 2005–2006 ö retim yılından itibaren tüm ilkö retim okullarında uygulamaya konuldu. 2012–2013 ö retim yılında bu program 4+4+4 olarak de i tirildi.

İlkö retimin programını dört boyutu a a ıda sıralanmı tır.

2.2.1 Hedef - Kazanım

E itim programının birinci ö esi hedeflerdir. Hedefler, yeti tirdi imiz insanda bulunmasını uygun gördü ümüz, e itim yoluyla kazandırılabilir nitelikteki istendik özellikleri belirten ifadelerdir (Ertürk 1976. Aktaran Erden 1998).

Hedeflerin de erlendirilmesinde ara tırılması gereken belli ba lı sorular;

1. Hedefler, toplumun beklenti ve ihtiyaçlarına uygun mu?
2. Hedefler ö renci ihtiyaçlarına uygun mu?
3. Hedefler konu alanı özelliklerine uygun mu?
4. Hedefler birbiri ile tutarlı mı?
5. Hedef ifadeleri yeterince açık mı?
6. Hedefler gerçekte tirilebilir nitelikte mi? (Erden. 1998).

Kazanımlar, ö renme süreci içerisinde planlanmı ve düzenlenmi ya antılar sayesinde, ö rencilerin kazanması kararla tırılan bilgi, beceri, de er ve tutumlardır. Bu sebeple ö rencilerin ö renme alanlarındaki geli meleri, kazanımların edinilmesine ba lıdır.

Kazanımlar, çocukların do rudan gözlenebilir davranı larının yanı sıra, bilgi, beceri, tutum ve de erleri de içeren ifadelerdir. Kazanımlar belirlenirken konu bütünlü ünden çok, beceriler esas alınır. Programda yer alan kazanımların, ö renciler tarafından gerçekte tirilecek etkinlikler aracılı ıyla elde edilmesi söz konusudur. Bu nedenle de ö renme-ö retme etkinlikleri, bu programın en kritik ö esidir (Kıro lu. 2011: 418).

Ö rencilerin ö renme-ö retme sürecinin her a amasına aktif olarak katılımı sa lanmalıdır. Bu süreçte ö retmenler, ö renciler arasındaki bireysel farklılıkları

dikkate alınmalıdır. Öğrenme-öğretme ortamları düzenlenirken öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve zekâ alanlarına sahip olabilecekleri akılda tutulmalıdır(Kıro lu. 2011: 451).

Her kazanım daha önceki kazanımlara ön bilgi oluşturan şekilde ve çocuğun yaşamındaki olay ve olguların oluşturma sırası göz önünde bulundurularak sıralandıktan sonra kazanımların sırası-belirli gün ve haftalarla ilgili kazanımlar hariç değildir. Ancak birbirini takip eden kazanımlar arasında uygun birleştirilmeler yapılabilir (Kıro lu. 2011: 451).

2.2.2. İçerik- Kapsam

Öğrenme içeriğinin kapsam olarak alınması ve kapsamın değerlendirilmesinde araştırılması gereken belli başlı soruları şu şekilde belirlemiştir.

1. Kapsamın hedeflerle tutarlı olması gerekmektedir.
2. Kapsamda yer alan bilgiler önemli, dayanıklı ve geçerli olmalıdır.
3. Kapsam öğrenciler için anlamlı olmalıdır. Öğrenci çevresine, ihtiyaçlarına uygun olmalıdır.
4. Kapsamda yer alan bilgilerin sunuluş sırası öğrenme ilkelerine uygun olmalıdır. Öğrenme ilkelerine göre basitten zora, kolaydan karmaşığa doğru gitmelidir. Öğrenci bu şekilde bilgileri anlamlandırmalıdır (Erden. 1998).

2.2.3. Eğitim Durumları

Öğretim faaliyetleri sırasında öğrencinin başarısını etkileyen pek çok değişken vardır. Bunlardan bazıları;

1. Öğretmenin öğretmen olarak yaptığı sınıfta ve sınıfta dışı davranışları,
2. Öğrencilerin öğretim programı doğrultusunda öğretmenleri ile birlikte veya tek olarak gerçekleştirdikleri etkinlikler,
3. Öğrencilerin öğrenme yetenekleri ve daha önceden sahip oldukları bilgiler,

4. Ö retim programında kullanılan yöntem ve teknikler (Erden. 1998).

Erden, e itim durumlarının de erlendirilmesi sırasında a a ıdaki sorulara yanıt aranması gerekti ini belirtmi tir.

1. Kapsamın ö retilmesinde güçlükler nelerdir, kapsam kendi içinde tutarlı mıdır?
2. Kullanılan yöntem ö renci özelliklerine uygun mudur?
3. Ö retim programı ve günlük ders planları ile uygulama birbiri ile örtü üyor mu?
4. Ö retmen davranı ları ö retim ilkelerine uygunluk gösteriyor mu?
5. Ö rencilerin derse yönelik duyu sal özellikleri olumlu yönde mi?
6. Ö renciler kendilerinin yapması gereken ö renme faaliyetleri olması gerekti i gibi yapabiliyor mu?
7. Ö rencilerden istenen ö renme faaliyetleri e itim ortamları uygun mu? (Erden. 1998: 33).

Etkinlikler konusunda İkö retim Programı incelendi inde etkinliklerin birer öneri ve örnek niteli i ta ıdı ı görülmektedir. Ö retmen, bu etkinlikleri aynen kullanabilir, ekleme veya çıkarmalar yapabilece i belirtilmi tir. Ayrıca bunun dı nda ba ka etkinlikler de yapılabilece i ancak bu etkinlikler hazırlanırken hangi kazanımlara yönelik oldu una ve içeri ine dikkat edilmesi gerekti i belirtilmektedir.

Etkinlikler hazırlanırken çevresel özelliklerle ö rencilerin ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalıdır. Etkinlikler, ö renci merkezli ve ö renme sürecinde ö rencinin etkin bir rol üstlenmesini sa layacak ekilde düzenlenmelidir. Ki sel özelliklere ve becerilere yönelik etkinlikler kullanılmalıdır. Ö renciler ö renme sürecine etkin olarak katılmasının sa lanması gerekmektedir.

Ö retim etkinli inin uygulanması sırasında ö renme-ö retme stratejileri-yöntem ve teknik seçiminde a a ıdaki ilkeler göz önünde bulundurulmalıdır:

2.2.4. De erlendirme- Sınama

E itim programlarının sınama durumları ö esindeki hata büyük ölçüde araçlarından, bu araçların uygulanması sırasındaki aksaklıklardan ve ölçütün uygun olmayı ından kaynaklanır. Ölçme araçları de erlendirilirken u sorulara yanıt aranmalıdır.

1. Geçerli ölçme sonuçları elde edilebilir mi?
2. Güvenilir ölçme sonuçları elde edilebilir mi?
3. Ölçüt uygun mu? (Erden. 1998: 36).

E itim, ö rencide istenilen davranı de i ikliklerini meydana getirme sürecidir. E itimde bu amaca ula mak için planlı bir biçimde hareket edilir. Bu nedenle, e itimin çe itli evrelerinde ölçme ve de erlendirmeler yapılarak çe itli kararlar alınır (MEB. 2010e).

E itim programlarının ve okullardaki ö renme-ö retme etkinliklerinin etkili olup olmadığını ya da ne düzeyde ba arılı oldu unu gösteren en önemli göstergelerden birisi ölçme ve de erlendirme sonuçlarıdır. Günümüzde pek çok okul ya da e itim kurumu, nitelikli e itim hizmeti verdiklerini veya kaliteli bir okul olduklarını göstermek amacıyla yerel ya da ulusal düzeydeki ölçme-de erlendirme sonuçlarını kullanmaktadır. Burada elbette önemli olan husus, ö rencilerin sadece belli bir süre ve test yöntemi ile sınırlı olan çe itli sınavlarda gösterdikleri performanslar de il, onların aynı zamanda ö renme-ö retme süreçlerinde ilgi, yetenek ve gereksinimleri do rultusunda farklı alanlarda ve durumlarda ortaya koydukları performanslar ve ürünlerdir. Bu bakımdan, ölçme ve de erlendirme ö esi e itim programlarının en dikkatli ve sistematik biçimde geli tirilmesi gereken bile enlerinden birini olu turmaktadır (Özdemir. 2010).

Ölçme ve de erlendirme uygulamalarının amacı sadece ö rencilere not vermek veya bir dersten geçip geçmeme durumunu saptamak de il, ö rencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak yeteneklerini ortaya çıkarmak, onları ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine göre uygun biçimde yönlendirmek, ö rencilerin süreç boyunca kar ıla tıkları güçlükleri ve yetersizlikleri belirlemek ve bunları düzeltmeye çalı mak, verilen ö retim hizmetinin niteli ini ortaya koymak vb. olmalıdır (Özdemir. 2010).

De erlendirme teknikleri ö rencinin tüm becerilerinin de erlendirilmesini sa lamalıdır. Aynı ekilde, bazı de erlendirme teknikleri de belli konular için daha

uygundur. Örneğin, bir öğrencinin "arkadaşlarının oyunlarına katılırken, onlarla oyun kurarken ve oynarken uygun davranışlarda bulunup bulunmadığı genellikle gözlemlerle saptanabilir. Öğrencilerin "her canlının bir yuvaya ihtiyacının olduğunu kavraması ve canlıların yuvalarını birbirinden ayırt etmesi" ise performans ödevi ile de değerlendirilebilir. Ancak bilgiyi edinme, kullanma, yorumlama gibi üst düzey becerileri ölçmede açık uçlu sorular daha etkili olabilir. Bu nedenle, değerlendirme öğrenme sürecinin gerekliliklerine uygun araçlarla yapılmalıdır (Kıro lu. 2011: 459).

Dersler için hazırlanmış olan program kılavuz kitaplarında derse yönelik etkinliklere ve değerlendirme örneklerine yer verilmiştir. Öğretmenler bunları ya da bunlardan esinlenerek temalardaki kazanımlara uygun değerlendirme araçlarını geliştirebilirler.

Ölçme ve değerlendirme işlemlerinin ne sıklıkta yapılması gerektiği ya da birbirini izleyen iki ölçme ve değerlendirme işlemi arasında ne kadar süre olması gerektiği konusunda öğretmenlere esneklik tanınmıştır. Ancak programda yer alan hiçbir kazanım ölçme ve değerlendirme dışında bırakılmamalıdır (Kıro lu. 2011: 459).

2.3. Öğrenme Öğretme Sürecinde Öğretmenin Rolü

Bu programda öğretmenlerin temel rolü, öğrenme-öğretme ortamını düzenlemek, etkinlikler konusunda öğrencilere rehberlik yapmaktır.

Sınıf içi etkinlikler uygulanırken öğretmenlerden beklenenler açık olarak belirtilmiştir.

Sınıf Öğretmeninin rolü;

- İlköğretim programına göre öğretimi planlar.
- Öğrencilerin sağlık ve güvenlik içerisinde olmalarını sağlar bunun devamında öğrencilerinde sağlık ve güvenlik davranışları geliştirir.
- Öğrencilerinin bireysel özelliklerini göz önünde bulundurarak sınıf etkinliklerini planlar. Uygulamalarında öğrencilerin bireysel özelliklerine göz önünde bulundurur.
- Öğrencilerin grup çalışmaları yapması için ortam hazırlar. Öğrencilerin işbirliğinde öğrenmelerini gerçekleştirir.

- Meslektaşları ile işbirliği içerisinde olarak öğretmen kalitesini artırmaya çalışır.
- Öğrencilerin çalışmalarında yol gösterir. Sorunu öğrencilerin çözmesini sağlar.
- Ailenin okul ile işbirliğini sağlar.
- Öğrencilerin kişisel nitelikler ve beceriler kazanması için rehberlik eder.
- Öğrencilerin kişisel, sosyal ve kültürel etkinliklerinin gerçekleştirilmesi için çetli çalışmalar yapar.
- Kendi öğrenme sorumluluğunu almıştır. Kişisel nitelik ve becerilerini geliştirir. Öğrenen, öğrencilerine için model olur.
- Öğrencilerin öğrenme sürecini ölçer ve değerlendirir ve öğrencilerine dönütler verir (Kıro lu. 2011:457)

Öğretmene önerilerde; Öğrencilerin başarısı için öğretmenlerin ilgili, sabırlı ve tevik edici olması son derece önemlidir. Bununla birlikte, artları ne olursa olsun, kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almayı öğrenme, bütün öğrenciler için etkinin önemli bir parçasıdır. (Kıro lu. 2011: 538).

2.4. Öğrenme Öğretme Sürecinde Okul ve Aile İşbirliği

Ülkemizde aile ile okul arasındaki işbirliğinin sağlanması gereğini vurgulayan önemli çalışmalardan birisi 2–10 Aralık 1946 tarihleri arasında toplanarak çalışmalarını sürdüren III. Milli Eğitim Kurulması'dır. Kurulma dokümanları incelendiğinde 6. Gündem maddesinde, aile ve okul arasında işbirliğinin sağlanması için gereken tedbirlerin alınması konusuna değinildiği görülmüştür. Bu konu, Kurulmada bir komisyon oluşturularak ele alınmıştır. Komisyon, Okul-Aile İşbirliği ana tüzük taslamasını inceleyerek Kurulmaya sunmuştur, ayrıca Okul-Aile İşbirliğince okul yaşamına egemen olan etkinlik ve öğretmen ilkelerinin ailelere tanıtılması, temizlik, sağlık ve devam sorunlarıyla, düşünce, duygu, ahlak ve beden eğitimi konuları üzerinde durulması ve birliklerin çalışmalarını kolaylaştırıcı önlemlerin alınması konularında önerilerde bulunmuştur. Bu taslak ve öneriler Kurulma genel kurulunca incelenerek, benimsenmiştir (III. Milli Eğitim Kurulması. 1946 aktaran Şah Taban. 2010:7).

Aile, okulun görev ve i levlerini yerine getirirken i birli i içinde olunması gereken kurumların ba nda gelmektedir. Ailede alınan e itim ile okulda verilen e itim birbirini tamamlar nitelikte olmalıdır. Okulun amaçlarını gerçeğe tirebilmesi, okul ve ailenin amaçlarının ortak olması ile olur. Bu iki kurumun ortak amaçlar edinmi olması gerekir. Okul ve ailenin i birli i yapması gerekmektedir (ah Taban. 2010:5).

Ailelerin, çocuklarının e itiminde daha fazla söz sahibi olması ve sorumluluk üstlenmesi, e itim konusunda yeterli ve sa lıklı bilgilenmeleri ile mümkündür. E itim ve ileti im teknolojileri alanında ya anan hızlı de i im, geçmi ve bugün arasında anlayı farklılıklarının olu masını ve dolayısıyla sürekli yeni bilgilerle yenilenmeyi beraberinde getirmektedir. Ö retme-ö renme süreçlerinde benimsenen yeni yöntemlerin ve e itim kurumlarında ö renciler için geçerli olan yeni ko ulların aileler tarafından bilinmesi, ailelerin çocuklarıyla okul dı nda destekleyici bir ileti im kurabilmesinin de yolunu açabilir. Böylece, aileler çocuklarının e itiminde do rudan sorumluluk üstlenebilir ve e itim eksikliklerini giderebilirler (Arslanargun. 2007: 123 aktaran ah Taban. 2010:10).

İkö retim programının hazırlanmasında gözlenen hedef; ya am becerilerine ve istedik ki isel niteliklere sahip bireylerin yeti tirilmesidir. Verilen bilgilerin ise ya amda kullanabilecekleri bilgileri olmasına dikkat edilmektedir. Ancak bunların çocu a kazandırılması için anne ve babalara büyük sorumluluk dü tü ü göz ardı edilemez oldu u da belirtilmi tir. Anne-babanın çocu un okuldaki ö renmelerini takip etmesi gereklili i ve bu ilginin ö rencinin okul ba arısındaki katkısını ne kadar artırdı ı ilkö retim programı içerisinde tekrarlanmı tır. Hazırlanan programda velilerin tutum ve ilgilerinin ne kadar önemli oldu u belirtilerek velilere tavsiyelerde bulunulmu tur.

2.5. İkö retim Programında Sa lık Kültürü

Çocuk ve gençlerde sa lı ı koruma ve geli tirme bilinci olu turabilme ve sa lıklı ya amayı bir kültür ekline dönü türebilmek gerekmektedir. Bu amaçla politika ve projelerin geli tirilmesi sa lık kültürünün olu turulması için gereklidir.

Sa lık alanında ulusal düzeyde yapılacak kapsamlı projeler ve geli tirilecek politikaların temel gerekçelerinin ve önceliklerinin Devlet Planlama Te kilatının hazırladı ı be yıllık kalkınma planlarında da yer alması bu görü ü desteklemektedir.

Tüm bireylerin yaşam kalitesinin yükseltilmesi, sağlıklı yaşamın korunması ve geliştirilmesinin güçlü bir toplumsal değer olarak benimsenmesi gerekmektedir.

Sağlık kültürünün çocuk ve gençlere kazandırılmasının nasıl ve ne şekilde olacağı da önemlidir. Sağlık kültürü ilköğretim programında sadece ara disiplin olarak ele alınmakta ayrı bir ders olarak müfredatta yer bulamamaktadır. Yaşam eğitimi ise ara disiplinler arasında da olmayıp sağlık kültürü ara disiplini içerisinde geçmektedir.

Ayrıca bu alandaki kazanımların bilişsel düzeyde kalmaması, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar düzeyine de çıkarılması önemlidir.

Sağlıklı yaşamın korunması ve devam ettirilmesi bireye, ülkemize, dünyamıza getireceği katkılar açısından oldukça önemlidir. Dünya sağlık örgütlerinin de önemini kabul ettiği bu konuya ilköğretim programlarında da gereken önem verilmelidir.

2.6. İlköğretim Programının Temel Sağlık ve İkyardım Eğitimi Açısından İncelenmesi

İlköğretim programında derslerin ve konuların bir sarmal içerisinde verilmesinin amaçlandığı görülmektedir. Örneğin Hayat Bilgisi ders konuları, Türkçe okuma parçaları ile desteklenmiş, belirli gün ve haftalarla ilgili konular resim ve müzik derslerinde ele alınmıştır. Beden eğitimi derslerinde ilgili konular anlatılmıştır.

Konular Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi, Trafik ve İkyardım dersleri içerisinde de yer almıştır.

2.6.1. Türkçe Dersi Kazanımlarının TS ve Yaşam Eğitimi Kazanımları ile İncelenmesi

Türkçe dersi 1-5 sınıflar ilköğretim programının kazanımları ile ilişkili en ara disiplin alan kazanımları incelendiğinde sağlık kültürü ara disiplini ile ilişkili bir kazanım bulunmamaktadır. Ancak diğer ara kazanımlar incelendiğinde:

5. sınıfta afetten korunma ve güvenli yaşam kazanımı ile ilişkili bir kazanım “deprem sırasında kararla abilecek tehlikeleri araştırır.”

2. sınıf rehberlik ve psikolojik danışmanlık kazanımları ile eleştirilen “günlük yaşam becerilerini geliştirir (temizlik, beslenme, adres – telefon bilme, yardım isteme vb.)”

5. sınıf yine aynı ara disiplinle eleştirilen “alkol ve ilaç kullanımını özendirilen medya mesajlarını fark eder.”

4. sınıf spor kültürü ve olimpik eğitim kazanımları ile eleştirilen “spor yapan ve yapmayan insanların özellikleri arasındaki farkları açıklar.”

5. sınıf spor kültürü ve olimpik eğitim kazanımları ile eleştirilen “besinlerin içerikleri ile ilgili tablolar hazırlar.” ekinde kazanımlar belirlenmiştir (MEB.2011b).

2.6.2. Matematik Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları ile ilişkisi

Matematik dersi 1-5. sınıflar öğretim programının kazanımları ile eleştirilen ara disiplinlerin alan kazanımları tablosu incelendiğinde;

2. sınıf sağlık kültürü alan kazanımı ile eleştirilen “Düzenli uykunun büyüme ve gelişme üzerindeki etkilerini belirtir.”

5. sınıf “ Besin öğelerinin büyüme ve sağlıkla ilişkisini kurar.” ekinde kazanımlar yer almaktadır.

Diğer ara kazanımlar incelendiğinde,

4. sınıf insan hakları ve vatandaşlık kazanımları ile ilişkilendirilen “Aldığı ürünün son kullanma tarihine dikkat etmenin bir tüketici hakkı olduğunu fark eder.”

5. sınıf spor kültürü ve olimpik eğitim kazanımları ile eleştirilen “Spor aracılığıyla bedeninde esneklik, hız, dayanıklılık ve kuvveti geliştirir.” kazanımları yer almaktadır (MEB.2011c).

2.6.3. Hayat Bilgisi Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları ile ilişkisi

İlköğretim programında Hayat bilgisi dersi kazanımlarının ara disiplin kazanımları ile eleştirilmesi tablosu incelendiğinde

1. sınıf sağlık kültürü kazanımları ile eleştirilen “Bedeninin bakım ve korunmasını yapar. Bedensel özelliklerdeki bireysel farklılıklarını fark eder. Büyüme ve sağlıklı olmak için beslenmenin önemini açıklar. Sağlıklı yaşam için alışkanlıklarını oluşturur.”

gereklili ini açıklar. Duyu organlarının i levlerini belirtir. Sa lıklı çevreyi olu turabilmede öz sorumluluk geli tirir. Günlük ya am alı kanlıklarının sa lıklı olmadaki önemini belirtir. Olumsuz duyguları ile ba etme becerisini geli tirir. Duyu organlarının i levlerini belirtir.”

2. sınıf sa lık kültürü kazanımları ile e le tirilen “Gerekti inde ba kalarına yardım eder. Düzenli beslenme alı kanlı ı edinir. Dengeli beslenmeye özen gösterir. Bireysel farklılıklara saygı duyar. Beden bölümlerinin i levlerini bilir. Sa lıklı olmanın bireyin öz sorumlulu u ile ili kisini kurar. Gerekti inde yardım ister. Duyu organlarının i levlerini belirtir. Büyüme ve sa lıklı olma için beslenmenin önemini açıklar. Düzenli beslenme alı kanlı ı edinir. Dengeli beslenmeye özen gösterir. Olumsuz duyguları ile ba etme becerisini geli tirir. Bireylerdeki farklı büyüme hızlarını gözlemler.”

3. sınıf sa lık kültürü kazanımları ile e le tirilen “Düzenli beslenme alı kanlı ı edinir. Dengeli beslenmeye özen gösterir. Ba kalarının duygularına duyarlı olur”

Hayat Bilgisi dersi programına ili kin beceriler: Ele tirel dü ünme, yaratıcı dü ünme, ara tırma, ileti im, problem çözme, bilgi teknolojilerini kullanma, giri imcilik, Türkçeyi do ru, etkili ve güzel kullanma, karar verme, kaynakları etkili kullanma, güvenlik ve korunmayı sa lama, özyönetim, bilimin temel kavramlarını tanıma, temalarla ilgili temel kavramları tanıma olarak sıralanmı tır.

Hayat Bilgisi dersi programına ili kin ara disiplinler: Afetten korunma ve güvenli ya am, giri imcilik, insan hakları ve vatanda lık, kariyer bilinci geli tirme, özel e itim, rehberlik ve psikolojik danı ma, sa lık kültürü, spor kültürü ve olimpik e itim olarak sıralanmı tır.

Hayat Bilgisi dersi programına ili kin ki isel nitelikler: Özsaygı, özgüven, toplumsallık, sabır, ho görü, sevgi, saygı, barı , yardımseverlik, do ruluk, dürüstlük, adalet, yenili e açıklık, vatanseverlik, kültürel de erleri koruma ve geli tirme olarak sıralanmı tır (Kıro lu. 2011).

Ö rencilere kazandırılacak beceriler arasında olan TS ve Y ile alakalı bulunan beceriler u ekilde sıralanabilir: bilinçli tüketici olma, yiyecek ve içeceklere özen gösterme, açıkta satılan yiyeceklerden uzak durma, gazlı içecekler yerine mümkün oldu u kadar süt, ayran ve do al meyve sularını tercih etme, çok fazla abur-cubur tüketmeme, beslenme çantasına evde hazırlanmı do al gıdalar ve taze meyve koyma,

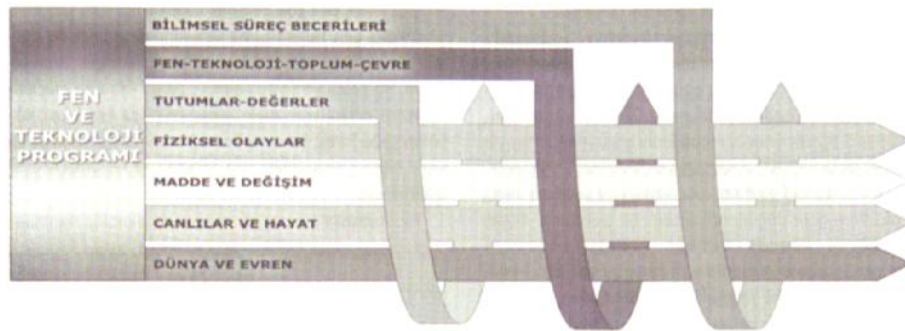
ya adını çevre ile bir bütün olduğunu fark etme, insanla çevre arasındaki karşılıklı etkileşimi görme, çevreye zarar vermenin kendine zarar vermek olduğunu kavrama, güvenli ve yönelik olumlu tutumlara sahip olma, acil durumlarda çıkış kapılarını ve özellikle yangın çıkış yerlerini bilme, güvenlik prosedürlerini ve ilkelerini bilme, acil durumlarda sığınma alanlarını bilme, Yangın bilgilerini bilme, temiz ve güvenli bir çalışma çevresi oluşturulması, güvenlik kurallarını ve sorumlulukları bilme, ilkelerini açıklama, sorumlulukları ve güvenliğini için kişisel sorumluluğunu açıklama, doğal afetlerin verebileceği zararları fark etme, doğal afetlere hazırlıklı olma, doğal afetlerden korunmak için yetkinlere ilişkinde uygulama yapma, ülkemizde ve farklı ülkelerde meydana gelen doğal afetlerin farkında olma, doğal afetlerin yaratabileceği maddî ve manevî etkileri bilme, kavramlarda sağ-sol ayrımını yapma, yolda dönecek noktaları öğrenme, tek başına yürüyüş yapabilmek, bazı davranışların trafikte tehlike anlamına geldiğini kavrama, trafikte görme ve görülme kavramlarını tanıma, kötü zaman koşulları tarafından görülmesinin zorlaştırılması, bunun da trafikte bir risk oluşturduğunu kavrama, trafik işaret ve levhalarını tanıma, kullanma, trafikteki çeşitli sesler arasındaki farklılıkları ayırt etme, hava koşullarının, gece ve gündüzün trafikteki etkilerini fark etme, araçta emniyet kemeri kullanma, uyku, sağlıklı olma, dengeli ve düzenli beslenme, kişisel bakım, spor, temizlik, ilk yardım, acil durumlarda başvurulacak kuruluşleri/yerleri bilme, temel ihtiyaçları tanıma (beslenme, uyku, barınma), öğrenme sürecini anlama ve nasıl öğrenmeyi tercih ettiğine yönelik bir model oluşturulması, vücudunu tanıma, duygularını tanıma, diğer bireylerle benzerlik ve farklılıklarını bilme, diğer bireylerden güçlü ve zayıf yanlarını bilme, kendi değerlerini tanıma, fiziksel değerimini fark etme ve izleme, duygusal değerimini fark etme ve izleme olarak sıralanabilir (MEB.2010a).

2.6.4. Fen ve Teknoloji Dersi Kazanımlarının TS ve TY Kazanımları ile kisi

Fen ve teknoloji okuryazarlığı, genel bir tanım olarak; bireylerin araştırma-sorgulama, eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme becerileri geliştirmeleri, yaşam boyu öğrenen bireyler olmaları, çevreleri ve dünya hakkındaki merak duygusunu sürdürmeleri için gerekli olan fenle ilgili beceri, tutum, değer, anlayış ve bilgilerin bir bileşimidir (Kıroğlu. 2011:529).

Fen ve teknoloji okuryazarlığı için 7 boyut d n n lm tr. Bunlar: Fen bilimleri ve teknolojinin do ası, Anahtar fen kavramları, Bilimsel Süreç Becerileri, Fen-Teknoloji-Toplum-evre ili kileri, Bilimsel ve teknik psiko-motor beceriler, Bilimin özünü olu turan de erler, Fen'e ili kin tutum ve de erler.

Ayrıca Fen ve Teknoloji dersinde yedi ayrı renme alanı ngrlm tr. Bunlar ise u ekilde sıralanmı tır: Tutumlar De erler, Bilimsel Süreç Becerileri, Canlılar ve Hayat, Madde ve De i imi, Fiziksel Olaylar, Dünya ve Evren, Fen-Teknoloji-Toplum-evre li kileri.

ekil 2- 1. Fen ve Teknoloji Dersi retim Programında nite kazanımları ile Fen-Teknoloji-Toplum-evre li kileri, Bilimsel Süreç Becerileri ve Fen'e ili kin tutum ve de erler renme alanlarına ait kazanımlar birbirine rlm tr (Kıro lu. 2011: 536).

İköretim Programının 4. sınıf Fen ve Teknoloji dersi üretim programı kazanımları ile e le en ara disiplin alan kazanımları incelendi inde;

Sa lık kültürü kazanımları ile e le tirilen'' Sa lıklı ya am için düzenli hareket ve spor yapmanın yararlarını açıklar. Solunum sistemi organlarını belirtir. Dola m sistemi organlarını belirtir. Sa lıklı çevreyi olu turabilmede öz sorumluluk geli tirir.''

5. sınıf Fen ve Teknoloji dersi üretim programı kazanımları ile e le en ara disiplin alan kazanımları incelendi inde; ''Büyüme ve sa lıklı olmak için beslenmenin önemini açıklar. Temel besin gruplarını belirtir. Besin  elerinin büyüme ve sa lıklı ili kisini kurar. Dengeli beslenmeye zen gösterir. Yiyeceklerin seçiminde ve korunmasında dikkat edilmesi gerekenleri ara tırır. Sebze ve meyvelerin yıkanarak yenmesine zen gösterir. Besin alı verisinde dikkat edilmesi gerekenleri listeler.

Yiyeceklerin seçiminde ve korunmasında dikkat edilmesi gerekenleri araştırır. Besin alı verisinde dikkat edilmesi gerekenleri listeler. Sindirim sistemi organlarını belirtir. Aız ve diş sağlığını önemini kavrar. Aız ve diş sağlığına önem gösterir. Sindirim sistemi organlarını belirtir. Yiyeceklerin seçiminde ve korunmasında dikkat edilmesi gerekenleri araştırır. Besin alı verisinde dikkat edilmesi gerekenleri listeler. Yiyeceklerin seçiminde ve korunmasında dikkat edilmesi gerekenleri araştırır. Sağlıklı çevreyi oluşturabilmede öz sorumluluk geliştirir” yer almaktadır (MEB.2010b).

2.6.5. Sosyal Bilgiler Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları ile kisi

İkinci sınıfta Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı kazanımları ile ilgili en az bir disiplin alan kazanımları tablosu incelendiğinde;

4. sınıfta sağlık kültürü alan kazanımları ile “Bireysel farklılıklara saygı duyar. Bakalarının duygularına duyarlı olur. Sağlık alanında çalışan kurum ve kişileri tanır. Sağlık kurumlarının genel seviyesini açıklar” ile ilgili bir kazanım bulunmaktadır (MEB.2010c).

5. sınıfta sağlık kültürü alan kazanımları ile ilgili bir kazanım bulunmamaktadır (MEB.2010c).

2.6.6. İngilizce Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları ile kisi

İkinci sınıfta İngilizce dersi öğretim programında 4. ve 5. sınıflarda verilen İngilizce dersinde kullanılan okuma parçaları, materyaller için örnekler verilmiş ve kaynak kitaplar belli kriterler içerisinde serbest bırakılmışlardır. Bu durumda okuma parçaları, anlatımlar, kelimeler ya da konulara göre seçilebilir. Öğretmen öğrencileri için uygun öğrenme parçaları seçebilir.

Programda etkin dil kullanma becerilerini sosyal becerilerle yakınlaştırılması istenmektedir (Kıroğlu, 2011).

2.6.7. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları ile İlişkisi

İlköğretim Programında 4. ve 5. sınıflarda verilen Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin öğrenme alanları arasında kişisel niteliklerin kazanılmasına imkân sağlaması, diğer disiplinlerle bütünleşebilmesi yer almaktadır. Din Kültürü Ahlak Bilgisi dersi sahlık kültürü ara disiplini ile de ilişkilendirilmiştir.

Din Kültürü Ahlak Bilgisi dersi kazanımları ile ilişkilendirilen ara disiplinler tablosu incelendiğinde;

4. sınıfta Saahlık Kültürü ara disiplini ile ilişkilendirilen “Bedenin bakım ve korunmasını yapar. Saahlıklı çevreyi oluşturabilmede öz sorumluluk geliştirir” yer almaktadır.

5. sınıfta Saahlık Kültürü ara disiplini ile ilişkilendirilen bir kazanım bulunmamıştır.

Öğrencilere kazandırılacak temel beceriler arasında sosyal katılım becerisi ve kavramlar değerler arasında ise iyilik, temizlik, doğaya sevgisi, çevreye duyarlılık, saahlıklı olmaya önem verme, yardımseverlik bulunmaktadır (MEB.2010d).

2.6.8. Görsel Sanatlar Dersi Kazanımlarının Ara Disiplin Kazanımları ile İlişkisi

Program’da, görsel sanatlar dersi kazanımlarıyla ara disiplin kazanımları ilişkilendirilmiştir. Bunların arasında saahlık kültürü alt disiplini de yer almaktadır. Ara disiplin kazanımlarının yapılacak uygulamalarla ders içerisinde verilebilmesine imkân sağlanmıştır.

Görsel sanatlar dersinin genel amaçlarından bireysel ve toplumsal amaçlar arasında işbirliği yapma, paylaşma, sorumluluk alma, kendine saygı duyduğunuz kadar başkalarına da saygı duyma bilinci ve duyarlılığı kazandırmak, öğrencinin ruh sağlığını koruma, iç dünyasını anlatma ve bedenine saygı duyma bilinci geliştirmesini sağlamak yer almaktadır. Bunlarda TS ile ilgili konular olarak ele alınabilir.

Ancak burada da fark edilen sa lık kültürü alt disiplini ile ili kilendirilen dersler Y konusunda yetersiz kalmaktadır.

Görsel sanatlar dersinde sa lık temizlik ve güvenlik önlemleri ba lı ı altında ö renme-ö retme sürecinde uygulama yaparken, ö rencilerin etkinliklere katılımlarında kullanacakları araç- gereçlerin seçiminde, ortamın ö renci sa lı ına ve güvenli ine uygunlu unda ö retmenlerin özenli ve dikkatli olmaları gereklili i belirtilmi tir.

Görsel sanatlar dersi ö renme-ö retme sürecinde, uyulması gereken sa lık ve güvenlik önlemleri u ekilde sıralanmı tır:

- Sınıf veya atölye ortamının, ders öncesinde ve esnasında iyi bir biçimde havalandırılması gereklidir.

- Sınıf veya atölye ortamının, aydınlık, tozsuz ve rutubetsiz olmasına özen gösterilmelidir.

- Sınıf veya atölye ortamının temizli inin, her uygulama sonrası yapılması gerekmektedir.

- Sınıf veya atölye ortamında, mutlaka ilk yardım dolabı ve çöp kutusu olmalıdır.

- Sınıf veya atölye ortamında, ö rencilerin araç-gereçlerini koyabilece i, malzeme dolabı veya deposu olmalıdır.

- Sınıf veya atölye ortamında, araç ve gereçlerin kullanımı hakkında açıklayıcı panolar ve levhalar bulunmalıdır.

- Araç-gereçlerin kullanımı hakkında ö renciler, uygulama öncesi bilgilendirilmelidir.

- Uygulama öncesi, sıra veya masaların üzerinde mu amba örtüler kullandırılmalıdır.

- Uygulamalarda, maket bıça ı gibi kesici ve delici aletleri ilkö retim birinci kademedeki ö rencilerin kullanmasına engel olunmalıdır. Kesme i lemi için, ucu sivri olmayan kâ it makası kullanılmalıdır. Daha üst sınıflarda ise maket bıça ının kullanımını gerektiren durumlarda, ö retmen gözetimi ve rehberli i yapılmalıdır. Sıra veya masa üzerine duralit yerle tirerek maket bıça ının sıralara zarar vermesi engellenmelidir.

- Ö renciler, uygulama sonrası, el ve tırnak temizli ini bol su ve sabun ile yapmalıdır.

- Artık malzemenin kullanılması gereken uygulamalarda, artık malzemeler temiz ve sağlıklı a zarar vermeyecek özellikte olmalıdır.

- Uygulama için kullanılacak olan yapı tırcı malzemeler kokusuz olmalıdır. Mum tipi katı yapı tırcılar, plastik tutkal, ö retmen ya da veli tarafından hazırlanacak olan kola kullanılmalıdır. Asetonlu ve kokulu yapı tırcıların zararları ö rencilere anlatılmalı, gerekli uyarılar yapılmalıdır.

- Sentetik boya, vernik, terebentin gibi uçucu ve keskin kokulu malzemeler, ilkö retim birinci kademede kesinlikle kullanılmamalıdır.

- İlkö retim okullarında sentetik, selülozik tiner ve benzin türü eriyikler hiçbir şekilde kullanılmamalıdır.

- Ö retmen, çekiç gibi araç-gereçlerin kullanımında rehberlik yapmalıdır.

- Sınıf veya atölye içerisindeki prizlerin kullanımı, ö retmen tarafından yapılmalıdır.

- Ö retmen, sınıf veya atölye dışı etkinliklerde, çevre ve ortam artlarının gerektirdiği sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda ö rencileri bilgilendirmelidir (MEB. 2010e).

Görsel sanatlarda kazanımların ara disiplinlerle ilişkilendirilme tablosu incelendiğinde Sağlık Kültürü ara disiplini ile ilişkilendirilmi bir kazanım bulunmamaktadır.

2.6.9. Müzik Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları İlişkisi

Müzik Dersi Ö retim Programı hazırlanırken, göz önünde tutulan temel hususlar arasında Türk Milli E itimi'nin genel amaçları, kalkınma planlarıyla bireylere kazandırılmak istenen davranışlar da yer almaktadır. Ancak alt disiplinlerle ilişkilendirmede sağlık kültürü alt disiplini yer almamaktadır. Her ne kadar programda bu ilişkilendirme belirtilmediyse de müzik dersi, ö retmenin öğrenme süreçlerinde program yaklaşımına uygun olarak kullanılabilecek farklı etkinliklerle bu konuda ilişkilendirilebileceği düşünülmektedir.

Örneğin; 2. sınıf A.1. ses ve nefes çalışmaları yapar, ve A.2. vücudunu ritim çalışması gibi kullanır. Kazanımlarında “vücut perküsyonu” üzerinde durulması gerektiği belirtilmiştir. Aynı şekilde Hayat Bilgisi Dersi, “Okul Heyecanım” Teması; Vücudun

bölümlerini tanıyarak, kendisinin ve arkadaşının vücudunun, de erli oldu unu kabul edece i belirtilerek ili kilendirilmi tir (MEB.2010f). Ancak burada sa lık kültürü alt disiplini ile ili kilendirilmemi tir.

Aynı ekilde belirli gün ve haftalarla ilgili çalı malara bu anlamda yer verilmemi tir.

2.6.10. Beden E itimi Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları li kisi

Beden E itimi Programı, ö rencilerin ya amlarında kullanabilecekleri temel, özelle mi spora özgü hareket becerileri ile fiziksel etkinliklere özgü bilgileri, duygusal ve toplumsal özellikleri kazanmaları ve sa lı ı geli tirici fiziksel etkinliklere ya am boyu etkin katılım sa lamaları amacıyla hazırlanmı tır (Kıro lu. 2011).

Ö renci;

- Çe itli fiziksel etkinliklere katılabilmek için hareket örüntüleri ve devini sel becerilerde yeterlilik gösterir.
- Fiziksel etkinli i ö renirken ve yaparken hareketle ilgili kavram, ilke, kural, strateji ve taktikleri anladı nı gösterir.
- Sa lı ı güçlendirici düzeyde fiziksel etkinli e katılımı ba arır ve korur.

Programda ula ılması gereken temel beceriler arasında kendini tanıma ve ki isel geli imini izleme, güvenlik ve korunma sa lama yer almaktadır. Bu durum beden e itimi dersinde de TS ve Y konularının geçti ini göstermektedir.

Beden e itimi dersi programının kazanımlarıyla Fen ve Teknoloji, Türkçe, Hayat Bilgisi, Matematik, Sosyal Bilgiler derslerinin kazanımları arasında ba kurularak derslerin birbirlerini desteklemesi amaçlanmı tır. Beden e itimi dersi kazanımları ile ara disiplinler olan; özel e itim, spor kültürü ve olimpik e itim, giri imcilik, kariyer, psikolojik danı ma ve rehberlik, insan hakları ve vatandaşlık, sa lık kültürü, kariyer bilinci geli tirme alanlarının kazanımları arasında ili kiler belirlenmi tir. li kilendirme yapılırken di er derslerin ö renme alanları genel olarak belirtilmi tir. Ö retmenler beden e itimi dersi kazanımlarıyla ili kili gördükleri alanları ve kazanımları kendileri de belirleyip ders i leme sürecine katabilirler.

Beden e itimi dersi iki ana boyutta yapılandırılmı tır. Bunlar; Hareket bilgi ve becerileri ile etkin katılım ve sa lıklı ya amdır.

Beden E itimi dersi ö retim programı 1. sınıf sa lık ve ilk yardım kazanımları ile e le en ara disiplin alan kazanımları çizelgesi incelendi inde;

Sa lık Kültürü Kazanımları

1. Sınıf:

Beden bölümlerinin i levlerini bilir

Dengeli beslenmeye özen gösterir.

2. Sınıf:

Beden bölümlerinin i levlerini bilir

Dengeli beslenmeye özen gösterir

Bedenin bakım ve korunmasını yapar

Sa lıklı olmanın bireyin öz sorumlulu u ile ili kisini kurar

3. Sınıf:

Gerekti inde ba kalarına yardım eder.

Bedenin bakım ve korunmasını yapar.

4. Sınıf:

Bedensel özelliklerdeki bireysel farklılıkları fark eder.

Sa lıklı olmanın bireyin öz sorumlulu u ile ili kisini kurar.

Düzenli beslenme alı kanlı ı edinir.

Temel besin gruplarını belirtir.

Dengeli beslenmeye özen gösterir.

5. Sınıf:

Bedensel özelliklerdeki bireysel farklılıkları fark eder.

Büyüme ve sa lıklı olma için beslenmenin önemini açıklar.

Dengeli beslenmeye özen gösterir ekinde sıralanmı tır (MEB. 2010g).

Beden e itimi dersinde sa lık kültürü alt disiplini içerisinde yer almasa da ilk yardımla ilgili derslere de yer verilmi tir.

2.6.11. Trafik ve lkyardım Dersi Kazanımlarının TS ve Y Kazanımları li kisi

lkö retim Programında Trafik ve lkyardım dersi kazanımları ile TS ve Y kazanımları ili kisi açısından incelendi inde;

4. Sınıf:

Kaza anında kimlerden ve nasıl yardım istemesi gerektiğini belirtir.

Yolculuk sırasında olabilecek trafik kazalarında yapılan yanlış ilk yardım uygulamalarının sebep olacağı tehlikelerin farkına varır.

Araçlarda bulunan ilk yardım çantasındaki malzemeleri tanıır.

Bisiklet, kayak, paten, kızak gibi araçlardan düşülmesi halinde, olunan yaralanmalarla ilgili basit müdahaleleri yapar.

5. Sınıf:

Yaygın karlı kazalarda, kimlerden ve nasıl yardım isteyeceğini belirtir.

Yolculuk sırasındaki yaralanmalarda yapılan yanlış ilk yardım uygulamalarının sebep olacağı tehlikelerin farkına varır.

Bisiklet, kayak, paten, kızak gibi araçlardan düşülmesi halinde, olunan yaralanmalarla ilgili basit müdahaleleri yapar (Kıro lu. 2011).

2. 7. TS ve Y ile İlgili Bulunan Belirli Gün ve Haftalar

Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın web sitesi bağlantılar kısmından ulaşılan belirli gün ve haftalar içerisinde aşağıdaki gibi olarak belirlenen gün ve haftalar:

Veremle Savaş Etkinliği Haftası

Dünya Küzümam Günü

Sivil Savunma Günü

Deprem Haftası

Yedigöller Haftası

Tüketiciyi Koruma Haftası

Tıp Bayramı

Yahşılar Haftası

Kanserle Savaş Haftası

Dünya Sağlık Günü

Sağlık ve Sosyal Güvenlik Haftası

Sağlık Haftası

Ebeler Haftası

Trafik ve İlk Yardım Haftası

Karayolu Güvenli İli ve Trafik Haftası

Güvenli İli Haftası

Engelliler Haftası

Hemşireler Haftası

Dünya Eczacılık Günü

Dünya Çevre Günü

Çevre Koruma Haftası

Uluslararası Uyuşturucu Kullanımı ve Kaçakçılıkla Mücadele Günü

Yangından Korunma Haftası (İtfaiyeciler Haftası)

Kızılay Haftası

Lösemili Çocuklar Haftası

Organ Bağışı ve Nakli Haftası

Afet Etkinliği Hazırlık Günü

Akız ve Diş Sağlığı Haftası

Dünya AIDS Günü

Dünya Özürlüler Günü

2.8. Konuyla İlgili Yapılan Çalışmalar

Konuyla ilgili Türkiye’de yapılan çalışmalar incelendiğinde İlköğretim Programının TS ve Y konularında inceleyen ve yine bu konularda ilköğretim programını öğretmen görüşleri ile inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Ancak konu ile doğrudan olmasa da dolaylı ilgilendiren çalışmalar kronolojik biçimde verilmiştir.

Ahın (2011) tarafından yapılan çalışmada Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmenlerinin ilk yardım konusundaki bilgi düzeylerinin karşılaştırılması amacıyla yapılmıştır.

Araştırmacının Karaman ilinde uyguladığı ankette öğretmenlerin okullarda zaman zaman ilk yardım gerektiren durumlarla karşılaşmaları belirtilmiştir.

Araştırma sonucunda ankete katılan öğretmenlerin çalışmaları okulların büyük bir kısmında sağlıklı çalışmıyor olmasının ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Ayrıca Karaman ilinde okullarda çalışan personelin ilk yardım bilgilerinin yeterli olmadığı çalışmada belirtilmiştir.

Yine çalışmada araştırmaya katılan öğretmenlerin yeterince ilk yardım bilgisine sahip olmadıkları, ilk yardım bilgisine sahip olsalar bile yeterince deneyime sahip olmadıklarının bulunduğu belirtilmiştir. İlköğretimde herhangi bir kazada ilk müdahaleyi yapacak sınıf öğretmenlerinin ilk yardım konusunda daha donanımlı ve tecrübeli hale getirilmeleri için MEB’ nin tüm imkânları seferber etmesi gerektiği çalışmada belirtilmiştir.

İlköğretim yıllarında verilen eğitimin gelecekte de unutulmayıp çocukta yer edinmesi nedeniyle düzenli ve programlı bir ilk yardım dersinin bu dönemlerde verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca okul-aile birliği ile ilk yardım ekipleri oluşturulması önerilmiştir. Ailelerin öğretmenlerin ve idarecilerinde katılmalarının sağlanması gerekliliği tekrar edilmiştir.

Ayrıca tüm öğretmenlerin özellikle beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin ilk yardım bilgileri belli dönemler aralığında yenilenmeleri için seminer veya bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi gerekliliği önerilmiştir.

Bununla birlikte ilk yardımla ilgili tüm halkı bilinçlendirmek ve farkındalığını artırmak için bazı yayın kuruluşlarıyla ortak çalışılması gerekliliği ve ortak programlar yapılması ve halkın bilinçlendirilmesi önerilmiştir (Ahın, 2011).

İlgili çalı malardan Akta (2011) yapımı oldu u ara tırmadan elde edilen bulgulara göre, ilkö retim 1-3. sınıf Hayat Bilgisi ders programında okutulan “Okul Heyecanım, Benim E siz Yuvam, Dün, Bugün ve Yarın” temaları kapsamında besin ve beslenme ile ilgili kavram, beceri, kazanım ve etkinlik örneklerine yer verildi i sonucuna varılmı tır. İkö retimin ilk yıllarında ö retim programı kapsamında besin ve beslenme ile ilgili konulara yer verilmi olması beslenme e itiminin ve beslenme okuryazarlı mının erken ya larda temellerinin olu turulması açısından önemli bir adım oldu u belirtilmi tir. Ö rencilerde besin ve beslenme konusundaki bilgi, tutum ve davranı larının geli tirilmesinin önemine, gereklili ine ve yöntemlerine odaklanan hizmet içi e itim etkinliklerinin düzenlenmesinin sınıf ö retmenlerini için önemi belirtilmi tir. Hizmet içi e itimlerde, mevcut programlarda bulunan kazanım ve etkinlikler dikkate alınarak, teorik bilgilerin atölye çalı maları ile desteklenmesi ve uygulamalı alı tırmaların yapılması çalı ma sonucunda önermi tir. Programda yer alan besin ve beslenme ile ilgili kazanım ve etkinlikler besin teknolojisindeki ve beslenme bilimindeki geli melere paralel olarak güncellenmesi gereklili i belirtilmi tir. Bu konudaki çalı maların, ö retmen, ö renci, veli ve alan uzmanlarının görü lerinden yararlanılarak, ö rencilerin sa lıklı beslenme ve besin seçimine yönelik bilgi, tutum, davranı ve becerilerini geli tirmelerine olanak sa layacak ekilde gözden geçirilmesinin okul ça ı döneminde, program temelli beslenme e itimi çalı malarının verimlili ine katkı sa layabilece i de ayrıca belirtilmi tir (Akta .2011).

Ekinci ve arkadaş larının (2011) Mu la ilinde yaptı ı çalı ma sonuçlarına göre Kanalizasyon ebekesi gibi alt yapısı bulunmayan Mu la ilinde aile içinde ve okullarda hijyen e itiminin sürekli olarak tekrarlanması ve bu yönde giri imlerde bulunulması özellikle oral-fekal yolla bula an parazit infeksiyonlarının prevelansını azaltmak ve infeksiyonlardan korunmak için son derece önemli oldu u belirtilmi tir. Temel sa lık ve temizlik alı kanlıklarının kazanılmasında çok önemli bir dönem olan ilkö retim döneminde bu kazanımları sa layacak etkili ve yeterli düzeyde bir sa lık e itimi verilmesi konusunda uzmanlara önemli görevler dü tü ü ve daha kapsamlı ara tırmalara ihtiyaç duyuldu u belirtilmi tir (Ekinci. 2011).

Bülbül (2009) tarafından yapılan çalı mada okullarda son yıllarda ba latılan ve Sa lık Bakanlığı ıyla birlikte yürütülen “beyaz bayrak” uygulamasına de inilmi ve ara tırlı tır. Çalı ma sonucunda bu uygulamanın okulun daha çok fiziki imkânlarını

ön plana çıkararak bir uygulama oldu u tespit edilmiştir. Bu durumun ise öğrencileri, öğretmenleri ve okul idaresinin edilgen halde bırakan bir uygulama oldu u belirtilmiştir.

Yine bu çalışmada eğitim kurumlarının bir hastane olmadığı ve ölçütlerin eğitim kurumuna uygun belirlenmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Her okulun kendi olanakları çerçevesinde, okul içerisinde ve dışı arasında öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirilen sağlıklı kampanyaları ve projelerinin sayısı, öğrencilerle düzenlenecek sağlıklı söyleşileri gibi çalışmalarında Sağlık Bakanlığının hazırladığı oldu u “Beyaz Bayrak” uygulaması ölçütleri içerisinde yer alması gerektiği belirtilmiştir. (Bülbül,2009)

Çil (2007) pansiyonlu ilköğretim okullarında ilk yardım eğitimi programının geliştirilmesi üzerine bir çalışma yapmıştır. Çalışma verileri öğrencilerin ilk yardım konularında bilgi ve davranışlarını belirlemek amacıyla hazırlanmış anket aracı ile toplanmıştır. Araştırmacı aynı zamanda ön-test yapmış sonra hazırladığı ilk yardım ile ilgili dersi anlatmıştır. Araştırmacı bu dersi powerpoint ve animasyonlarla hazırlamıştır. İki hafta sonra ise son test uygulamıştır.

Çalışma sonunda öğrencilerin eğitim öncesi bilgi puanları ile eğitim sonrası bilgi puanları istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0.00$) (Çil. 2007).

Öztürk ve Bıkmaz (2007)'in “ İlköğretim Programlarında Sağlık Bilinci: Sağlıkla Bütüncül Yaklaşım Çerçevesinde Bir İçerik Analizi” adlı çalışmalarında eski ve yeni ilköğretim programında (1-8.sınıf) sağlıkla ilgili konuların analizi yapılmıştır.

Araştırmacının Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu desteği ile MEB ve İnsan Kaynakları Geliştirme Vakfı'nın ortaklaştığı yürüttüğü “Ergenlerin Sağlık Bilincini Geliştirilmesi Projesi”nin bir gereği olarak yapılan çalışmanın devamı niteliğinde oldu u öz kısmında belirtilmektedir. Araştırmadaki analizler belirlenen sağlık konularına eski ve yeni ilköğretim programında karşılaştıkları hedef ve kazanımlar saptanarak yapıldığı belirtilmektedir. Araştırmada Hayat Bilgisi, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Türkçe ve Matematik derslerinin hedef ve kazanımları analize dâhil edilmiştir.

Çalışma sonucunda eski ve yeni ilköğretim programında yoğunlukla Hayat Bilgisi ile Fen ve Teknoloji ilköğretim programında yer aldığı tespit edildiği belirtilmiştir. Sağlıkla bütüncül yaklaşım çerçevesinde belirlenen 230 konunun eski ilköğretim programında 131 ve yeni ilköğretim programında ise 179'unun bulunduğ u tespit edilmiştir. İki eğitim programında yer almayan konuları ise aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

Cinsellik, cinsel kimlik geli imi, cinsel iddet ve istismar. Yeni ilkö retim programına eklenen konular ise; ergenlerde de i im, a 1, sigara ve zararları, karar verme becerisi, cinsiyet ayrımcılı ı, anne ve bebek ölümlerinin nedenleri ekinde sıralanmı tır (Öztürk ve Bıkmaz.2007).

G. Tıra (1999) İkö retim I. kademe e itim programındaki sa lık e itiminin yeterlili i ve gerçeikle tirilme düzeyi üzerine bir çalı ma yapmı tır. Bu çalı ma sonucunda çalı maya katılan ö retmenlerin sa lık e itiminin yeterli olmadı ı görü ünde oldukları belirlenmi tir. Ö renci ba arısına ise sosyo-ekonomik düzeyin etkiledi ini belirtmi tir (Z.G.Tıra 1999).

B. Çakır'ın (1997)'de yaptı ı çalı mada ilkokul ö retmenlerine sa lık konusunda verilen hizmet içi e itimin ö rencilerin sa lık bilgisi üzerine etkilerini ara tırmak için kontrol gruplu bir çalı ma yapılmı tır. Müdahale grubundaki ö retmenlere bula ıcı hastalıklar, ki isel temizlik, sa lıklı beslenme, sigara ve sa lı ımız, kazalardan korunma ve ilk yardım konularında yirmi saatlik bir hizmet içi e itim verilmi tir.

Ara tırmacı çalı ma sonucunda okul programına göre hazırlanan ders kitaplarındaki bilgilerin ö renciler tarafından daha fazla ö renildi ini saptamı tır. Bu nedenle ders kitaplarının önemini vurgulamı ve kitaplarda do ru, pratik yararı olan bilgileri içermesi gereklili ini belirtmi tir. Ayrıca anne- baba e itiminin önemi bir kez daha kar ımıza bu çalı ma ile çıkmı tır. Ara tırmacı e it imkânlarla e itim devamlılı ını sa layacak tedbirlerin alınmasını önermi tir. İkokul ö retmenlerinin fakülte mezunu olmaları ve özenle hazırlanan, denenmi bir programa göre e itilmeleri önerilmi tir. Çünkü çalı ma sonucunda kontrol grubunda, sınıf ö retmeni ö retmen okulundan sonra fakülte bitirmi ve yurt dı ı deneyimi olan sınıftaki ö renciler arasında son testteki bilgi düzeyi yeterli olanların oranının (%100) di erlerinden daha yüksek bulunması ilkokul ö retmenlerinin mezuniyet öncesi e itiminin ö rencilerin daha bilgili yeti mesinde önemli bir unsur oldu unu dü ündürmü tür (B. Çakır.1997).

Teke (1994) nsanlarda sa lık bilincinin geli iminde e itimin rolü üzerine yapmı oldu u çalı masında insan sa lı ının korunmasında e itimin önemini vurgulamı tır. Verilerini toplamak için amacına uygun olarak hazırladı ı anket formunu kullanmı tır. Elde etti i bulgulara göre e itim düzeyi ve ya sa lık bilgisini etkilemi tir. Ancak cinsiyetin sa lık bilgisi üzerine etkisi bulunmamı tır (Teke. 1994)

Güzey (1991) “İlkokul Ö rencilerine Yapılan Uygulamalı Beslenme E itiminin Çocukların ve Bilgi Aktarımı ile Annelerinin Beslenme, Sa lık Konusundaki Bilgi-Tutum ve Davranı larına Etkisi Üzerine Bir Ara tırma” adlı çalı masında İlkokul ö rencilerine yapılan uygulamalı beslenme e itiminin çocukların ve bilgi aktarımı ile annelerinin beslenme, sa lık konusundaki bilgi-tutum ve davranı larına etkisini belirlemeye amaçlamı tır.

Çalı masını Ankara ili Yenimahalle ilçesine ba lı üç köy okulundaki 7-11 ya arasındaki 136 ö renci ile gerçekle tirmi tir. Kontrol grubu ve uygulamalı e itim grupları üzerinden verilerini toplamı tır.

Çalı ma sonucunda okulda yapılan etkin besin deste i ve beslenme e itiminin, ö rencilerin beslenme bilgilerinin geli tirilmesinde önemli ölçüde etkili oldu u belirlenmi tir ($P<0.05$). Ayrıca güdülenen ve yönlendirilen ö rencilerin okulda edindikleri beslenme bilgilerini annelerine aktarmada ba arılı oldukları da belirlenmi tir ($P<0.05$) (Güzey.1991).

BÖLÜM 3

YÖNTEM

3.1. Ara tırma Modeli

Ara tırma betimleyici tipte bir çalı madır. 2011–2012 yılı e itim ö retim döneminde Sivas il merkezinde görev yapan ilkö retim okullarındaki sınıf ö retmenlerinin görü lerine göre ö retmen e itimleri ve ilkö retim programı TS ve Y açısından tanımlanmaya çalı ılmı tır.

Çalı ma tarama yöntemi ile gerçekleştirilmi tir.

3.2. Evren ve Örneklem

24.11.2011 tarihinde Sivas 1 Milli E itim Müdürlü ü statistik übesi'nden Sivas merkez ilkö retim okullarının sayısı ve bu okullarda görev yapan ö retmenlerin sayısı alınmı tır. Ara tırmanın yapıldı ı 2011–2012 e itim döneminde Sivas il merkezindeki 84 ilkö retim okulunda 2661 ö retmen görev yapmaktadır.

Ara tırmada “Basit Rastgele Örneklem Yöntemi” kullanılmı tır (Sümbülo lu. 1990:219). Sivas'taki 84 ilkö retim okulu 1'den 84'e kadar numaralandırılmı , rastgele sayılar tablosundan yararlanılarak örne e çıkan okullar belirlenmi tir.

Örnek seçimine Rastgele Sayılar tablosunun 1. ve 2. sütunundan ba lanmı tır. Örne e 20 ilkö retim okulu çıkmı olup buradaki ö retmen sayısı 642'dir. Ankete cevap alınamayaca ı dü üncesi ile örnek büyüklü ü fazla tutulmu tur.

Ara tırmada optimum örneklem büyüklü ü $N = \frac{Nz^2 \cdot pq}{Nd^2 + z \cdot pq}$ formülü ile hesaplanmı tır.

N= Ana kitle sayısı

p= Tesadüfü olarak seçilen bir örnekte belirli bir özelli e sahip olanların oranı

q= 1-p

d= duyarlılık düzeyi

z= Tahmini güven aralı ıdır (slamo lu. 2011:178).

Bu çalı mada;

$N= 2700$

$p=0.59$

$q=0.41$

$d=0.05$

$z=1.96$ olarak kabul edilmiştir.

Böylece yaklaşık 2700 sınıf öğretmeninden 347 bireyin (öğretmenin) çalışmaya katılmasına karar verilmiş 405 öğretmenle ulaşılarak çalışmaya tamamlanmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Veriler, araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmacı tarafından hazırlanmış "İlköğretimde Temel Sağlık ve İlk Yardım Anketi" ile toplanmıştır (Ek: 2).

3.3.1. İlköğretimde "Temel Sağlık ve İlk Yardım" Anketi

Toplam 54 sorudan oluşan "İlköğretimde Temel Sağlık ve İlk Yardım Anketi" beş bölüme ayrılmıştır.

Birinci bölüm öğretmenlerin genel bilgilerinin toplandığı kısımdır.

İkinci bölüm ilköğretim programını TS ve Y açısından öğretmen görüşlerine göre değerlendirmek için hazırlanmıştır. İkinci bölüm dört alt başlık altında toplanabilir. Bunlar kazanım, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirilmedir.

Üçüncü bölüm öğretmenlerin TS ve Y konusunda almış oldukları eğitimi değerlendirmek için hazırlanmıştır.

Dördüncü bölüm öğretmen-veli-okul idaresi işbirliğini değerlendirmek için hazırlanan bölümdür.

Beşinci bölüm sıralama sorusu ile TS ve Y için kullanılan bilgi kaynakları ve sağlık davranışını geliştirirken neyin en çok etken olduğu bulunmaya çalışılmıştır.

Son soru ise açık uçlu bir sorudur ve bu soru ile öğretmenlerin araştırma konusu ile ilgili kendi düşünceleri ve çözüm yolları alınmaya çalışılmıştır.

Anket 5'li Likert ölçeğinde hazırlanmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

İlgili ara tırmalar yapılarak konunun genel hatları belirlenmiştir. Yapmak istediğimiz çalışmanın amacı doğrultusunda hazırlanan veri toplama aracı son olarak Sivas Milli Eğitim Müdürlüğüne ara tırma izinleri de erlendirme kriterlerine (Ek-1)'de uygun hale getirildikten sonra anketin Sivas ili merkez ilköğretim okullarında uygulanabilmesi için Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne yazılı olarak başvurulmuştur. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlüğü'nden Sivas Valiliğine Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderilen yazı ve ekteki anket ara tırma ve de erlendirme komisyonu tarafından incelenerek anketin uygulanmasında bir sakınca görülmemesi üzerine yazı ile alınan ara tırma izni ile anket uygulanmaya başlanmıştır (Ek-2).

Anketin uygulanmasına 2011-2012 öğretim yılının bahar döneminde ara tırma izni alındıktan sonra başlanılmıştır. Dört hafta içerisinde de tamamlanmıştır. Anketin uygulanmasında sınıf öğretmenleri ile ders aralarında konuşulmuş ve anket hakkında bilgi verilmiştir. Uygun olan öğretmenler anketi hemen doldurup vermişlerdir ise bir hafta içerisinde anketi cevaplamışlardır. Bazı öğretmenler ara tırmaya katılmak istememişlerdir.

3.5. Demografik Bilgiler

Ara tırma örne e çıkan 20 ilkö retim okulundaki 405 ö retmen katılmış tır. Ara tırma grubunun tanıtıcı özellikleri Tablo 3-1’de verilmiştir.

Tablo 3-1. Ara tırma Grubunu Tanıtıcı Özellikler (n: 405)

Özellikler	N	%
Cinsiyet		
Erkek	270	66.7
Kadın	135	33.3
Ya		
<35	79	14.6
36-50	259	63.9
51+	87	21.5
Görev süresi		
0-10	44	10.9
11-25	258	63.7
26+	103	25.4
Mezun oldu u okul		
E itim Fak.	215	53.9
Fen- Ed.	44	11.0
E itim Enst.	75	18.8
Ö retmen Okulu	5	1.3
Di er	60	15.0
Hizmet içi E itim		
Almı	166	41.4
Almamı	235	58.6

Buna göre ara tırma grubunun %66.7’ si (270 ki i) erkek, %63.9’u (259 ki i) 36–50 ya ları arasında, %63.7’si (258 ki i) 11–25 yıllık ö retmen, %53.9’u (215 ki i) E itim Fakültesini bitirmi ve %41.4’ü (166 ki i) hizmet içi e itim almı tır.

3.6. Verilerin Analizi

Anketlerin uygulanması sonucunda elde edilen bilgilerin de erlendirilmesinde SPSS 18.0 programı kullanılmı tır. Verilerin bilgisayar ortamına aktarılması ve de erlendirilme a amalarında uzman bilgilerine ba vurulmu tur.

Anketten elde edilen ö retmenler hakkındaki genel bilgiler frekans ve yüzde de erleri, varyans ve t-testi de erleri istatistiksel olarak tablolar ve ekiller üzerinde gösterilmi tir.

Anketlerden elde edilen nicel bulgular ö retmenlerin anketteki her bir madde için görü lerini yansıtan frekans, yüzde de erleri, t-testi ve varyans analizlerinden elde edilen verilen amaca uygun istatistiksel olarak tablo tırılmı tır.

3.7. Anketin Güvenilirlik Analizi

Güvenilirlik analizinde kullanılan modellerden olan alfa () modeli yöntemi soruların homojen bir yapı gösteren bir bütünü ifade edip etmedi ini ara tırır.

Alfa katsayısına ba lı olarak ölçe in güvenilirli i a a ıdaki gibi yorumlanır.

- 0.00 0.40 ise sorular arasında güvenilirlik yoktur.
- 0.40 0.60 ise güvenilirli i dü üktü r,
- 0.60 0.80 ise oldukça güvenilirdir,
- 0.80 1.00 ise yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (slamo lu. H.A.2011: 139).

Buna göre hazırlanan anket sorularının güvenilirlik derecesi Cronbach's Alpha 0.904 olarak bulunmu tur. Bu da anket sorularının yüksek derecede güvenilir oldu unu göstermektedir.

3.8. Sayıtlar

Ankete katılan ö retmenlerin soruları içtenlikle cevapladıkları varsayılmı tır.

Ara tırma için seçilen örneklemin evreni temsil etti i varsayılmaktadır.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde ö retmen görüşlerine göre programın; kazanım, içerik, eğitim ortamları ve programın ölçme - değerlendirme boyutuna yönelik elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Ö retmen görüşleri ilk önce sorular açısından genel olarak değerlendirilmiştir sonrasında ise ankete katılan ö retmenlerin cinsiyetlerine, kıdem yıllarına, mezun oldukları okullara ve hizmet içi eğitim almamalarına göre puan ortalamaları da değerlendirilmiştir.

Ayrıca çalışmada ö retmen görüşleri ile;

- Ö retmenlerin kendi TS ve Y eğitimleri,
- Ö retmen -veli- okul idaresi,
- TS ve Y bilgilerini öncelikli edindikleri kaynaklar
- Ö retmenlerin öğrencilerde sağlıklı davranış geliştiren en çok etken kaynaklar hakkındaki bulgu ve yorumlar yer almaktadır.

En son olarak ö retmen önerilerinden elde edilen bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Programın Kazanım Boyutu ile İlgili Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

İlköğretim programına yönelik ö retmen görüşleri, kazanım boyutu açısından; önce soruların genel değerlendirilmesi sonrasında ise ankete katılan ö retmenlerin cinsiyetlerine, kıdem yıllarına, mezun oldukları okula ve hizmet içi eğitim almamalarına göre puan ortalamaları da değerlendirilmiştir. Bulgular yorumlanmıştır.

4.1.1. Ö retmen Görü lerine Göre Programdaki Kazanımlar

Ö retmen görü lerine göre programdaki kazanımlarla ilgili anket sorularına alınan cevapların yüzde olarak bulgularına ve yorumlarına Tablo 4.-1’de yer verilmiştir.

Tablo 4-1. Ö retmen Görü lerine Göre Programdaki Kazanımlar (N: 405)

Uygulamadaki İkö retim (1-5 sınıf) Programlarında Yer Alan Temel Sa lık ve İkyardım Bilgisi Konusundaki Ö retmen Görü leri	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1.Programdaki kazanımlar yeterlidir.	54	13	182	45	50	12	109	27	10	3
2.Programdaki kazanımlar gerçekleştirilebilir.	47	12	234	58	54	13	62	15	8	2
3.Kazanımların sınıflara göre dağılımı uygundur.	33	8	128	32	86	21	144	36	14	3
4.Kazanımlar ulaşılabılır.	41	10	226	56	56	14	69	17	13	3
5.Kazanımlar sınıf seviyesine uygundur.	45	11	239	59	51	13	65	16	5	1
6.Kazanımlar öğrenme hiyerarşisine uygundur.	35	9	221	55	84	21	61	14	4	1
7.Kazanımlar açık olarak ifade edilmiştir.	44	11	226	56	65	16	63	16	7	1

Kazanımlarla sınıf seviyesine uygundur sorusuna ö retmenler %70 oranında katılım göstermişlerdir. Ö retmenlerin %70’i ise programdaki kazanımları gerçekleştirilebilir bulmuşlardır.

Programdaki temel sa lık ve ilkyardım konularındaki kazanımların ankete katılan ö retmenlerin çoğunluğu tarafından olumlu olarak kabul edildiği tespit edilmiştir.

Tablo 4-1’den programdaki kazanımların yeterli olduğu sonucuna ulaşılabılır. Tablo 4-1’de görüldü ü gibi ö retmenler programdaki kazanımları yeterli bulmuşlardır. İkö retim programı incelendi inde TS ve Y ile ilgili kazanım ifadelerinin birçok ders içerisinde yer aldığı ve bu kazanımların dersler içerisinde sarmal bir şekilde verilmesinin amaçlandığı da görülmektedir.

Akta (2011) yaptığı olduğu ara tırmada ilkö retim 1-3 Hayat Bilgisi ders programında besin ve beslenme ile ilgili kavram, beceri, kazanım ve etkinlik

örneklerine yer verildiği sonucuna varmıştır. Bu da sağlıklı yaşam ve temel sağlık için gerekli kazanımların ilköğretim programında yer aldığını göstermektedir.

Programdaki TS ve Y kazanımları karşılaştırıldığında Y ile ilgili kazanım ifadelerinin daha az olduğu görülmektedir. TS dersler arasında sarmal şekilde verilirken Y konularına yeterli önem verilmemiştir.

4.1.2. Öğretmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görülerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı

Programın kazanım boyutuna yönelik öğretmen görüşlerinin cinsiyetleri göre puan dağılımlarının incelenmiştir.

Tablo 4-2. Öğretmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görülerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı

Soru	Toplam $\bar{X} \pm S$	Kadın $\bar{X} \pm S$	Erkek $\bar{X} \pm S$	P değeri*
1. Programdaki kazanımlar yeterlidir	3.4±1.1	3.4±1.1	3.4±1.1	0.82
2. Programdaki kazanımlar gerçekleştirilebilir.	3.6±1.0	3.6±1.0	3.6±1.0	0.88
3. Kazanımların sınıflara göre dağılımı uygun değildir.	3.0±1.1	2.9±1.1	3.1±1.1	0.30
4. Kazanımlar ulaşılabılır.	3.5±1.0	3.6±1.0	3.5±1.0	0.16
5. Kazanımlar sınıf seviyesine uygundur.	3.6±1.0	3.7±0.9	3.6±1.0	0.14
6. Kazanımlar öğrenme hiyerarşisine uygundur.	3.5±0.9	3.6±0.9	3.5±0.9	0.15
7. Kazanımlar açık olarak ifade edilmiştir.	3.6±1.0	3.6±1.0	3.6±1.0	0.50

*t-testi sonucu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin programın kazanım boyutuna yönelik görüşleri cinsiyetlerine göre değerlendirilmiştir. Kadınların ve erkeklerin puanları diğer sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına rağmen arada istatistikî fark yoktur.

Öğretmenler Tablo 4-2’de görüldüğü gibi programdaki kazanımlara 2.9 ile 3.7 arasında puan dağılımı vermişlerdir. Buradan da öğretmenlerin programdaki kazanımlar hakkında olumlu görüş bildirdikleri söylenebilir.

4.1.3. Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Ö retmenlerin programın kazanım boyutuna yönelik görü lerinin kıdem yıllarına göre puan ortalamalarının da ılımı incelenmi tir.

Tablo 4-3. Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Çalı ma Yılı			P de eri*
	1-10 $\bar{X} \pm S$	11-25 $\bar{X} \pm S$	26+ $\bar{X} \pm S$	
1. Programdaki kazanımlar yeterlidir	3.5 ± 1.1	3.4±1.1	3.5±1.1	0.83
2. Programdaki kazanımlar gerçekleştirilebilir.	3.8±1.0	3.6±1.0	3.7±1.0	0.48
3. Kazanımların sınıflara göre da ılımı uygun de ildir.	3.3±1.0	3.1±1.1	2.9±1.1	0.35
4. Kazanımlar ula ılabilir.	3.5±1.1	3.5±1.0	3.6±0.9	0.90
5. Kazanımlar sınıf seviyesine uygundur.	3.7±1.0	3.7±0.9	3.5±1.0	0.98
6. Kazanımlar öğrenme hiyerar isine uygundur.	3.6±0.9	3.6±0.9	3.5±0.9	0.83
7. Kazanımlar açık olarak ifade edilmi tir.	3.6±1.0	3.6±0.9	3.6±1.0	0.91

* varyans analizi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin programın kazanım boyutuna göre görü leri kıdem yıllarına göre de erlendirilmi tir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur.

Programın kazanım boyutuna göre ö retmenlerin 2.9 ile 3.7 arasında puan verdikleri görülmektedir.

4.1.4. Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Ö retmenlerin programın kazanım boyutuna yönelik görüşlerinin mezun oldukları okullara göre puan ortalamalarının da ılımını de erlendirilmiştir.

Tablo 4-4. Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	E itim Kökenli Okullar $\bar{X} \pm S$	Di er Okullar $\bar{X} \pm S$	P de eri*
1. Programdaki kazanımlar yeterlidir	3.4±1.1	3.3±1.1	0.42
2. Programdaki kazanımlar gerçeikle tirilebilir.	3.6±1.0	3.6±0.9	0.96
3. Kazanımların sınıflara göre da ılımı uygun de ildir.	3.0±1.1	3.2±1.0	0.21
4. Kazanımlar ula ılabilir.	3.5±1.0	3.5±1.0	0.57
5. Kazanımlar sınıf seviyesine uygundur.	3.6±1.0	3.7±0.9	0.59
6. Kazanımlar ö renme hiyerar isine uygundur.	3.6±0.9	3.5±0.8	0.67
7. Kazanımlar açık olarak ifade edilmi tir.	3.6±1.0	3.6±1.0	0.83

*t-testi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin programın kazanım boyutlarına göre görüşleri mezun oldukları okullara göre de erlendirilmiştir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur.

Mezun oldukları okullara göre ö retmenler programın kazanım boyutuna e itim kökenli ö retmenler 3.0 ile 3.6 aralı ında puanlama yaparken, di er okullardan mezun ö retmenler 3.2 ile 3.7 arasında puan vermişlerdir. Her iki gruptaki ö retmenler programın kazanım boyutuna yönelik olumlu görüş bildirmişlerdir.

4.1.5. Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet-içi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Ö retmenlerin programın kazanım boyutuna yönelik görü lerinin aldıkları hizmet içi e itime göre puan ortalamalarının da ılımını de erlendirilmi tir.

Tablo 4-5. Ö retmenlerin Programın Kazanım Boyutuna Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet-içi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Evet $\bar{X} \pm S$	Hayır $\bar{X} \pm S$	P de eri*
1. Programdaki kazanımlar yeterlidir	3.6±1.1	3.3±1.1	0.01
2. Programdaki kazanımlar gerçekte tirilebilir.	3.7±0.9	3.5±1.0	0.01
3. Kazanımların sınıflara göre da ılımı uygun de ildir.	3.1±1.1	3.0±1.0	0.71
4. Kazanımlar ula ılabilir.	3.7±0.9	3.4±1.0	0.01
5. Kazanımlar sınıf seviyesine uygundur.	3.7±1.0	3.6±1.0	0.37
6. Kazanımlar ö renme hiyerar isine uygundur.	3.6±0.9	3.5±0.9	0.28
7. Kazanımlar açık olarak ifade edilmi tir.	3.7±0.9	3.5±1.0	0.36

*t-testi sonucu

Ö retmenlerin Programın kazanım boyutuna yönelik görü leri Tablo 4-5 ‘de verilmi tir. Hizmet-içi e itim alan ö retmenler program kazanımlarını daha yüksek oranda yeterli oldu unu (1. soru) söylemi olup bu da istatistiksel olarak anlamlı çıkmı tır (p=0.01). Aynı ekilde 2. sorudaki “programdaki kazanımlar gerçekte tirilebilir” sorusunun puanı hizmet içi e itim alanlarda daha yüksek olup bu da istatistiksel olarak önemli çıkmı tır (p=0.01). Yine hizmet içi e itim alan ö retmenlerin puanı 4. soru olan “kazanımlar ula ılabilir” için de daha yüksek olup ve bu da istatistiksel olarak önemli çıkmı tır (p=0.01).

Buna göre hizmet içi e itim alan ö retmenler program kazanımlarını çok daha gerçekte tirilebilir bulmaktadırlar.

4.2. Programın İçerik Boyutu ile İlgili Elde Edilen Bulgular

İlkö retim programına yönelik öğretmen görüşleri, içerik boyutu açısından; önce soruların değerlendirilme yüzdeleri verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine, kıdem yıllarına, mezun oldukları okula ve hizmet içi eğitim almamalarına göre puan ortalamaları da değerlendirilmiştir. Bulgular yorumlanmıştır.

4.2.1. Öğretmen Görüşlerine Göre Programdaki İçerik

Tablo 4-6. de içerikle ilgili hazırlanan anket sorularına alınan cevaplar verilmiştir.

Tablo 4-6. Öğretmen Görüşlerine Göre Programdaki İçerik (N:405)

Uygulamadaki İlkö retim (1-5 sınıf) Programlarında Yer Alan Temel Sıhık ve İlk Yardım Bilgisi Konusundaki Öğretmen Görüşleri	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
8.Programdaki kazanımlarla içerik birbiriyle tutarlıdır.	41	10	221	55	79	20	56	14	8	1
9.Program içerik olarak yeterlidir.	31	8	182	45	80	20	102	25	10	2
10.Programdaki içerik günceldir.	32	8	199	49	80	20	85	21	9	2
11. İçerikteki bilgiler kullanılabilir(geçerlidir).	32	8	238	59	77	19	49	12	9	2
12. İçerik kazanımlarla tutarlıdır.	28	7	229	57	85	21	57	14	6	1
13. İçerik öğrenciler için anlamlıdır.	28	7	220	54	65	16	82	20	10	3
14. İçerik öğrenme ilkelerine uygun değildir.	20	5	176	44	73	18	116	29	20	4
15.Dersler birbirleri ile ilişkilendirilmiştir.	33	8	213	52	67	17	79	20	13	3

Ö retmenler 14. soruya % 49 katılırken % 34 katılmamı lardır. Di er sorulara % 65 ile % 53 arasında de i en oranlarda içerik ile ilgili olumlu görü bildirmi lerdir.

Burada ankete katılan ö retmenlerin içerikle ilgili ço unlukla olumlu görü bildirdikleri tespit edilmi tir.

Öztürk ve Bıkmaz (2007) çalı malarında eski ve yeni ilkö retim programında sa lıkla ilgili konuları analiz etmi lerdir. Hedef ve kazanımlara göre eski programda belirledikleri konuların 131'inin ve yeni programda ise 179'unun bulundu unu tespit etmi lerdir.

Ekinci ve arkadaş ları (2011) okullarda hijyen e itiminin sürekli olarak tekrarlanması ve bu yönde giri imlerde bulunmanın son derece önemli oldu u belirtilmi tir. Temel sa lık ve temizlik alı kanlıklarının kazandırılması için çok önemli bir dönem olan ilkö retim döneminin iyi de erlendirilmesi gereklili i belirtilmi tir. İlkö retim döneminde bu kazanımları sa layacak etkili ve yeterli düzeyde bir sa lık e itimi verilmesi konusunda daha kapsamlı çalı maların gereklili i belirtilmi tir.

Ö retmen görü leri genellikle programın kazanım ve içerik boyutuna yönelik olumlu olarak belirlense de yapılan bilimsel ara tırmalar hala bu konuda eksikliklerin oldu unu ortaya koymaktadır.

4.2.2. Ö retmenlerin Programın içerik Boyutuna Yönelik Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Ö retmenlerin programın içerik boyutuna yönelik görü lerinin cinsiyete göre puan ortalamalarının da ılımını tespit edebilmek için t-testi yapılmı tır.

Tablo 4-7. Ö retmenlerin Programın içerik Boyutuna Yönelik Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Toplam Ortalama $\bar{X} \pm S$	Kadın $\bar{X} \pm S$	Erkek $\bar{X} \pm S$	P de eri*
8. Programdaki kazanımlarla içerik birbiriyle tutarlıdır.	3.6±1.0	3.6±1.0	3.6±1.0	1.00
9. Program içerik olarak yeterlidir.	3.3±1.0	3.3±1.0	3.3±1.0	0.55
10. Programdaki içerik günceldir.	3.4±1.0	3.6±0.9	3.3±1.0	0.00
11. çerikteki bilgiler kullanılabilir(geçerlidir).	3.6±0.9	3.6±0.9	3.5±0.9	0.29
12. çerik kazanımlarla tutarlıdır.	3.5±0.8	3.6±0.9	3.5±0.9	0.54
13. çerik ö renciler için anlamlıdır.	3.4±1.0	3.4±1.0	3.5±1.0	0.51
14. çerik ö renme ilkelerine uygun de ildir.	3.1±1.0	3.1±1.1	3.2±1.0	0.61
15. Dersler birbiri ile ili kilendirilmi tir.	3.4±1.0	3.6±1.0	3.4±1.0	0.02

*t-testi sonucu

Ö retmenlerin Programın içerik boyutuna yönelik görü leri Tablo 4.-7 ‘de verilmi tir. Kadınlar erkeklere göre daha yüksek oranda program içeri inin güncel oldu unu (10.soru) söylemi olup bu da istatistiksel olarak anlamlı çıkmı tır (p=0.00). Aynı ekilde ‘‘Dersler birbiri ile ili kilendirilmi tir’’ sorusunun puanı kadınlarda daha yüksek olup bu da istatistiksel olarak önemli çıkmı tır (p=0.02).

10. soru için kadınlar 3.6, erkekler ise 3.3 puan vermi lerdir. 15. soruya ise kadınlar 3.4 puan verirken erkekler 3.6 puan vermi lerdir. Bu puanlama sonucu arada istatistikî anlamda fark çıkmı tır. Bu sorulara verilen puanlara göre kadınlar içeri i daha güncel bulurken erkek ö retmenler derslerin birbiri ile kisini daha olumlu olarak kabul etmi lerdir.

Di er sorularda cinsiyetler arasında fark yoktur.

4.2.3. Ö retmenlerin Programın İçerik Boyutuna Yönelik Görülerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı

Ö retmenlerin programın içerik boyutuna yönelik görüşlerinin kıdem yıllarına göre bir fark yaratıp yaratmadığı tespit edilmiştir. Burada ö retmenlerin kıdem yılları 1-10, 11-25 ve 26 + olarak kabul edilmiştir.

Tablo 4-8. Ö retmenlerin Programın İçerik Boyutuna Yönelik Görülerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Dağılımı

Soru	Çalışma Yılı			P değeri*
	1-10	11-25	26+	
	$\bar{X} \pm S$	$\bar{X} \pm S$	$\bar{X} \pm S$	
8. Programdaki kazanımlarla içerik birbiriyle tutarlıdır.	3.6±0.9	3.5±0.9	3.6±1.0	0.95
9. Program içerik olarak yeterlidir.	3.1±1.1	3.3±1.0	3.4±1.0	0.63
10. Programdaki içerik günceldir.	3.3±1.0	3.4±1.0	3.5±0.9	0.79
11. İçerikteki bilgiler kullanılabilir(geçerlidir).	3.4±0.9	3.6±0.9	3.6±0.9	0.40
12. İçerik kazanımlarla tutarlıdır.	3.5±0.7	3.5±0.9	3.5±0.9	0.99
13. İçerik öğrenciler için anlamlıdır.	3.3±0.8	3.4±0.9	3.5±1.0	0.90
14. İçerik öğrenme ilkelerine uygundur.	3.0±1.1	3.2±1.0	3.1±1.0	0.66
15. Dersler birbirleriyle ilişkilendirilmiştir.	3.3±1.0	3.5±0.9	3.4±1.1	0.58

* varyans analizi sonucu

Araştırmaya katılan öğretmenlerin programın içerik boyutuna göre görüşleri kıdem yıllarına göre değerlendirilmiştir. Her iki cinsin puanları değerlendirilen sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına rağmen arada istatistikî bir fark yoktur.

Analizler sonucunda Tablo 4-8'den de anlaşılacağı gibi öğretmenlerin kıdem yıllarına göre programın içerik boyutuna verdikleri puanlar 3.1 ve 3.6 arasında değişmektedir. Öğretmenler kıdem yıllarına göre programın içerik boyutuna olumlu olarak yaklaşmaktadırlar.

4.2.4.Ö retmenlerin Programın İçerik Boyutuna Yönelik Görülerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Ö retmenlerin programın içerik boyutuna yönelik görülerinin mezun oldukları okullara göre puan ortalamalarının da ılımının analizi için t-testi kullanılmıştır.

Tablo 4-9. Ö retmenlerin Programın İçerik Boyutuna Yönelik Görülerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	E itim Kökenli Okullar $\bar{X} \pm S$	Di er Okullar $\bar{X} \pm S$	P de eri*
8. Programdaki kazanımlarla içerik birbiriyle tutarlıdır.	3.6±0.9	3.5±0.9	0.50
9. Program içerik olarak yeterlidir.	3.3±1.0	3.2±1.0	0.40
10. Programdaki içerik günceldir.	3.4±1.0	3.4±1.0	0.75
11. İçerikteki bilgiler kullanılabilir(geçerlidir).	3.6±0.9	3.6±0.9	0.81
12. İçerik kazanımlarla tutarlıdır.	3.5±0.9	3.6±0.8	0.36
13. İçerik öğrenciler için anlamlıdır.	3.4±1.0	3.4±1.0	0.82
14. İçerik öğrenme ilkelerine uygun değildir.	3.1±1.0	3.1±1.1	0.96
15. Dersler birbirleri ile ilişkilendirilmemiştir.	3.4±1.0	3.6±0.9	0.08

*t-testi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin programın içerik boyutlarına göre görüleri mezun oldukları okullara göre değerlendirilmiştir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına rağmen arada istatistikî bir fark yoktur.

Tablo 4-9'da görüldü ü gibi ö retmenlerin mezun oldukları okullara göre programın içerik boyutuna yönelik görülerinin puan da ılımı 3.1 ile 3.6 arasında de i iklik göstermektedir. Ö retmenler mezun oldukları okullara göre programın içerik boyutuna olumlu olarak yaklaşımlardır.

4.2.5. Ö retmenlerin Programın İçerik Boyutuna Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet-içi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Ö retmenlerin programın içerik boyutuna yönelik görü lerinin aldıkları hizmet-içi e itime göre puan ortalamalarının da ılımının bulunabilmesi için t-testi kullanılmıştır.

Tablo 4-10. Ö retmenlerin Programın İçerik Boyutuna Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet-içi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Evet $\bar{X} \pm S$	Hayır $\bar{X} \pm S$	P değeri*
8. Programdaki kazanımlarla içerik birbiriyle tutarlıdır.	3.8±0.8	3.4±1.0	0.00
9. Program içerik olarak yeterlidir.	3.5±1.0	3.1±1.0	0.00
10. Programdaki içerik günceldir.	3.5±0.9	3.3±1.0	0.01
11. İçerikteki bilgiler kullanılabilir(geçerlidir).	3.7±0.8	3.5±0.9	0.00
12. İçerik kazanımlarla tutarlıdır.	3.7±0.8	3.4±0.9	0.00
13. İçerik öğrenciler için anlamlıdır.	3.6±0.9	3.3±1.0	0.00
14. İçerik öğrenme ilkelerine uygundur.	3.1±1.0	3.2±1.0	0.60
15. Dersler birbirleri ile ilişkilendirilmiştir.	3.6±0.9	3.3±1.0	0.00

*t-testi sonucu

Ö retmenlerin Programın içerik boyutuna yönelik görü leri Tablo 4-10 'da verilmiştir. Hizmet içi e itim alan ö retmenler yüksek oranda programdaki kazanımların içerik ile tutarlı olduğunu (8.soru) söylemiş olup bu da istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır (p=0.00). Aynı şekilde “Program içerik olarak yeterlidir” sorusunun puanı hizmet içi e itim alan ö retmenlerde daha yüksek olup bu da istatistiksel olarak önemli çıkmıştır (p=0.00). Hizmet içi e itim alan ö retmenler programdaki içeriği güncel olduğunu (10. soru) söylemiş olup bu da istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır (p=0.01). Yine hizmet içi e itim alan ö retmenler yüksek oranda içerikteki bilgileri geçerli olduğunu (11. soru) söylemiş olup bu da istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır (p=0.00). “İçerik kazanımlarla tutarlıdır” sorusunun puanı hizmet içi e itim alan ö retmenlerde daha yüksek olup bu da istatistiksel olarak önemli çıkmıştır (p=0.00). “İçerik öğrenciler için anlamlıdır” sorusunun puanı yine hizmet içi e itim alan ö retmenlerde daha

yüksek olup bu da istatistiksel olarak önemli çıkmı tır ($p=0.00$). Aynı ekilde “Dersler birbirleri ile ili kilendirilmi tir” sorusunun puanı hizmet içi e itim alan ö retmenlerde daha yüksek olup bu da istatistiksel olarak önemli çıkmı tır ($p=0.00$).

Buna göre hizmet içi e itim alan ö retmenler içerik ile ilgili çok daha yüksek puanlar vermi lerdir. Bu da hizmet içi e itimin ilkö retim programının gerçekte tirilme düzeyini arttırdı mı dü ündürmektedir. Hizmet içi e itim alan ö retmenler programı daha çok anlamlandırmı lardır.

B. Çakır (1997) hizmet içi e itimin sa lık bilgisi üzerine etkilerini ara tırmı ve okul programına göre hazırlanan ders kitaplarındaki bilgilerin ö renciler tarafında daha fazla ö renildi ini saptamı tır. Bu nedenle ders kitaplarındaki do ru ve pratik yararı olan bilgilerin içermesi gereklili i belirtilmi tir. Bu çalı mada ö retmen e itimlerinin ö rencilerin daha bilgili yeti mesinde önemli bir unsur oldu unu belirlemi tir. Bu çalı ma yukarıdaki hizmet içi e itim alan ö retmenlerin puanlarını destekler niteliktedir.

4.3.Programın E itim Ortamları Boyutu le İlgili Elde Edilen Bulgular

İkö retim programına yönelik ö retmen görü leri, e itim ortamları boyutu açısından; önce soruların de erlendirilme yüzdeleri olarak verilmi tir. Ankete katılan ö retmenlerin cinsiyetlerine, kıdem yıllarına, mezun oldukları okula ve hizmet içi e itim alıp almamalarına göre puan ortalama da ılımları de erlendirilmi tir. Bulgular yorumlanmı tır.

4.3.1. Ö retmen Görü lerine Göre E itim Ortamları

Ö retmen görü lerine göre e itim ortamlarının yüzde da ılımları bu alt ba lık altında incelenmi tir.

Tablo 4-11. Ö retmen Görü lerine Göre E itim Ortamları (N: 405)

Uygulamadaki İkö retim (1-5 sınıf) Programlarında Yer Alan Temel Sa lık ve İlk Yardım Bilgisi Konusundaki Ö retmen Görü leri	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
16.Ö retmenin rolü net olarak belirtilmi tir.	28	7	191	47	74	18	100	25	12	3
17.Ö retim etkinlikleri yeterli biçimde planlanmı tır.	26	6	166	41	82	20	112	28	19	5
18.Okulun alt yapısı ö retim programının yürütülmesi için uygundur.	21	5	124	31	87	22	136	34	37	8
19.Kullanılan ö retim yöntemleri yetersizdir.	16	4	144	36	87	22	139	34	19	4
20.Ö retim sürecinde kullanılan araç-gereçler yeterlidir.	22	5	117	29	86	21	150	37	30	8
21.Basılı materyal yeterlidir.	12	3	134	33	77	19	153	38	29	7
22.Uygulama yapılacak e itim ortamları mevcuttur.	18	4	110	27	74	18	159	39	44	12
23.Ö retim durumlarında ö retmen kılavuz kitaplarına ba lı kalınmaktadır.	37	9	185	46	73	18	94	23	16	4
24.Etkinlikler için zaman yeterlidir.	18	4	130	32	70	17	155	38	31	9
25.Sınıflar ders i leni i için kalabalıktır.	26	6	120	30	43	11	143	35	73	18

Tablo 4-11'.de ö retmenin rolü net olarak belirtilmi tir diyen 219 (%54) ö retmen ço unlu u olu turmaktadır. Ö retim etkinliklerinin yeterli biçimde planlandı mı dü ünen 192 (%47) ö retmen olumlu ço unlu u olu turmu tur. Ayrıca ö retim durumlarında ö retmen kılavuz kitaplarına ba lı kalındı mı belirten 222 (%55) ö retmenin yine bu konuda olumlu görü bildirdikleri tespit edilmi tir.

Ancak okulun alt yapısının ö retim programının yürütülmesi için uygun olmadı mı dü ünen 173 (%43) ö retmen vardır. Ö retim sürecinde kullanılan araç-gereçleri yetersiz bulan ö retmen sayısı ise 180 (% 44) dir. Basılı materyali yetersiz bulan ö retmen sayısı ise 182 (%45) dir. Uygulama yapılacak e itim ortamlarını

yetersiz bulan ö retmen sayısı 203 (%50) dir. Etkinlikler için zaman sıkıntısı çeken ö retmenler ise 186 (%46) ile büyük ço unlu u olu turmaktadırlar. Sınıfları ders i leni i için kalabalık bulan ö retmen sayısı 216 (%53) ile yine büyük ço unlu u olu turmaktadır.

Verilere göre ankete katılan ö retmenler genel olarak kazanım ve içerikle ilgili olumlu görü bildirdikleri ancak e itim ortamları ile ilgili olumsuz görü bildirdikleri tespit edilmi tir.

Ö retmenlerin ilkö retim programında belirtilen etkinlikler için yeterli zaman bulamadıklarını ifade ettikleri tespit edilmi tir. Bu ilkö retim programının yeterlili ini dü üren bir faktör olabilir.

Bülbül (2009) çalı masında “beyaz bayrak” uygulamasına de inmi tir. Sa lık ortamlarının okullarda sadece fiziki anlamda olu turulmasının çok yetersiz oldu u belirtilmi tir. Okullardaki sa lık uygulamaların içeri ine ö retmen ve ö rencilerin katılımının sa lanması gereklili i vurgulanmı tir.

Bu çalı ma ve yukarıdaki tablodaki puanlara göre e itim ortamlarının kazanım ve içeri e uygun olarak yeniden gözden geçirilmesi ve okulların fiziki ortamlardan çok ö renci ve ö retmenlerin oldu u ortamlar oldu una dikkat edilmesi gerekmektedir. Okulların ö rencilerin ihtiyaçlarına, ö renme önceliklerine yönelik ö retmenlere yardımcı olacak ekilde i levsellik kazandırılması gerekmektedir.

4.3.2. Ö retmenlerin E itim Ortamlarına Yönelik Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Ö retmenlerin e itim ortamlarına yönelik görü lerinin, cinsiyete göre puan ortalamalarının da ılımı incelenmi tir.

Tablo 4-12. Ö retmenlerin E itim Ortamlarına Yönelik Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Toplam Ortalama $\bar{X} \pm S$	Kadın $\bar{X} \pm S$	Erkek $\bar{X} \pm S$	P de eri*
16. Ö retmenin rolü net olarak belirtilmi tir.	3.3±1.0	3.3±1.0	3.3±1.0	0.67
17. Ö retim etkinlikleri yeterli biçimde planlanmı tir.	3.2±1.1	3.3±1.0	3.1±1.1	0.25
18. Okulun alt yapısı ö retim programının yürütülmesi için	2.9±1.1	2.9±1.1	2.1±1.1	0.97

Soru	Toplam Ortalama $\bar{X} \pm S$	Kadın $\bar{X} \pm S$	Erkek $\bar{X} \pm S$	P de eri*
uygundur.				
19. Kullanılan ö retim yöntemleri yetersizdir.	3.0±1.0	3.0±1.0	3.0±1.0	0.97
20. Ö retim sürecinde kullanılan araç-gereçler yeterlidir.	2.9±1.1	2.9±1.1	2.9±1.1	0.87
21. Basılı materyal yeterlidir.	2.9±1.0	2.9±1.1	2.8±1.0	0.39
22. Uygulama yapılacak e itim ortamları mevcuttur.	2.8±1.1	2.8±1.0	2.7±1.1	0.87
23. Ö retim durumlarında ö retmen kılavuz kitaplarına ba lı kalınmaktadır.	3.3±1.1	3.3±1.1	3.4±1.0	0.40
24. Etkinlikler için zaman yeterlidir.	2.9±1.1	2.9±1.1	2.9±1.1	0.91
25. Sınıflar ders i leni i için kalabalıktır.	2.7±1.2	2.6±1.2	2.8±1.3	0.19

*t-testi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin e itim ortamlarına yönelik görü leri cinsiyetlerine göre de erlendirilmi tir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur.

4.3.3. Ö retmenlerin Programın E itim Ortalarına Yönelik Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Ö retmenlerin programın e itim ortalarına yönelik görü lerinin kıdem yıllarına göre puan ortalamalarının da ılımı incelenmi tir.

Tablo 4-13. Ö retmenlerin Programın E itim Ortalarına Yönelik Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Çalı ma Yılı			P de eri*
	1-10 $\bar{X} \pm S$	11-25 $\bar{X} \pm S$	26+ $\bar{X} \pm S$	
16. Ö retmenin rolü net olarak belirtilmi tir.	3.2±0.9	3.3±1.0	3.4±1.0	0.86
17. Ö retim etkinlikleri yeterli biçimde	2.8±1.1	3.2±1.0	3.3±1.1	0.15

Soru	Çalı ma Yılı			P de eri*
planlanmı tır.				
18. Okulun alt yapısı ö retim programının yürütülmesi için uygundur.	3.0±1.0	2.8±1.1	3.0±1.2	0.56
19. Kullanılan ö retim yöntemleri yetersizdir.	3.0±1.0	3.1±1.0	2.9±1.1	1.00
20. Ö retim sürecinde kullanılan araç-gereçler yeterlidir.	2.9±1.1	2.8±1.1	3.0±1.1	0.83
21. Basılı materyal yeterlidir.	2.9±1.0	2.8±1.0	3.0±1.1	0.78
22. Uygulama yapılacak e itim ortamları mevcuttur.	2.7±1.0	2.7±1.1	2.9±1.2	0.96
23. Ö retim durumlarında ö retmen kılavuz kitaplarına ba lı kalınmaktadır.	3.4±1.0	3.3±1.1	3.3±1.0	0.96
24. Etkinlikler için zaman yeterlidir.	2.8±1.0	2.8±1.1	3.0±1.1	0.90
25. Sınıflar ders i leni i için kalabalıktır.	2.8±1.1	2.6±1.2	2.9±1.3	0.71

* varyans analizi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin e itim ortamlarına yönelik görü leri kıdem yıllarına göre de erlendirilmi tir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur.

Tablo 4-13'den anla ılaca ı gibi kıdem yıllarına göre ö retmenlerin e itim ortamlarına yönelik görü lerinin puan ortalamaları 1-10 yıllık ö retmenlerde en dü ük 2.7 en yüksek 3.4'tur. 11-25 yıllık ö retmenlerde 2.6 ile 3.3 arasındadır. 26+ kıdem yılı olan ö retmenlerde 2.9 ile 3.4 puan aralı ındadır. Buna göre ö retmenler kıdem yıllarına göre e itim ortamları için daha çok olumsuz görü bildirmi lerdir.

4.3.4. Ö retmenlerin Programın E itim Ortalarına Yönelik Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Ö retmenlerin programın e itim ortalarına yönelik görü lerinin mezun oldukları okullara göre puan ortalamalarının da ılımı incelenmi bunun için t-testi yapılmı tır.

Tablo 4-14. Ö retmenlerin Programın E itim Ortalarına Yönelik Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	E itim Kökenli Okullar $\bar{X} \pm S$	Di er Okullar $\bar{X} \pm S$	P de eri*
16. Ö retmenin rolü net olarak belirtilmi tir.	3.3±1.0	3.3±1.0	0.82
17. Ö retim etkinlikleri yeterli biçimde planlanmı tir.	3.2±1.1	3.2±1.0	0.95
18. Okulun alt yapısı ö retim programının yürütülmesi için uygundur.	2.9±1.1	2.9±1.1	0.79
19. Kullanılan ö retim yöntemleri yetersizdir.	3.0±1.0	2.9±1.0	0.16
20. Ö retim sürecinde kullanılan araç-gereçler yeterlidir.	2.8±1.1	3.0±1.0	0.21
21. Basılı materyal yeterlidir.	2.8±1.1	2.9±1.0	0.44
22. Uygulama yapılacak e itim ortamları mevcuttur.	2.7±1.1	2.9±1.1	0.61
23. Ö retim durumlarında ö retmen kılavuz kitaplarına ba lı kalınmaktadır.	3.4±1.0	3.2±1.1	0.24
24. Etkinlikler için zaman yeterlidir.	2.9±1.1	2.9±1.1	0.89
25. Sınıflar ders i leni i için kalabalıktır.	2.7±1.3	2.5±1.2	0.12

*t-testi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin e itim ortalarına yönelik görü leri mezun oldukları okullara göre de erlendirilmi tir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur.

Tablo 4.-14'te görülece i gibi mezun oldukları okullara göre ö retmenlerin e itim ortamlarına yönelik görü lerinin puan ortalamaları en dü ük 2.7 en yüksek 3.3'tur. Buna göre ö retmenler daha çok olumsuz görü bildirmişlerdir.

4.3.5. Ö retmenlerin Programın E itim Ortalarına Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet-içi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Tablo 4-15. Ö retmenlerin Programın E itim Ortalarına Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet-içi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Evet $\bar{X} \pm S$	Hayır $\bar{X} \pm S$	P de eri*
------	-------------------------	--------------------------	-----------

Soru	Evet $\bar{X} \pm S$	Hayır $\bar{X} \pm S$	P de eri*
16. Ö retmenin rolü net olarak belirtilmi tir.	3.4±1.0	3.2±1.0	0.03
17. Ö retim etkinlikleri yeterli biçimde planlanmı tır.	3.4±1.0	3.0±1.1	0.00
18. Okulun alt yapısı ö retim programının yürütülmesi için uygundur.	3.0±1.1	2.8±1.1	0.18
19. Kullanılan ö retim yöntemleri yetersizdir.	3.0±1.0	3.0±1.0	0.49
20. Ö retim sürecinde kullanılan araç-gereçler yeterlidir.	2.9±1.1	2.8±1.1	0.22
21. Basılı materyal yeterlidir.	2.9±1.1	2.8±1.0	0.65
22. Uygulama yapılacak e itim ortamları mevcuttur.	2.9±1.1	2.6±1.1	0.02
23. Ö retim durumlarında ö retmen kılavuz kitaplarına ba lı kalınmaktadır.	3.3±1.0	3.4±1.1	0.33
24. Etkinlikler için zaman yeterlidir.	2.9±1.1	2.8±1.1	0.24
25. Sınıflar ders i leni i için kalabalıktır.	2.6±1.3	2.7±1.2	0.41

*t-testi sonucu

Ö retmenlerin programın e itim ortamlarına yönelik görü leri Tablo 4-15'de verilmi tir. Hizmet içi e itim alan ö retmenler hizmet içi e itim almayan ö retmenlere göre daha yüksek oranda ö retmen rolünün net olarak belirtildi ini (16.soru) söylemi olup bu da istatistiksel olarak anlamlı çıkmı tır (p=0.03). Aynı ekilde ‘‘ Ö retim etkinlikleri yeterli biçimde planlanmı tır’’ sorusunun puanı hizmet içi e itim alan ö retmenlerde daha yüksek olup bu da istatistiksel olarak önemli çıkmı tır (p=0.00). Yine hizmet içi e itim alan ö retmenler uygulama yapılacak e itim ortamlarının mevcut oldu unu (22. soru) söylemi olup bu da istatistiksel olarak anlamlı çıkmı tır (p=0.02).

4.4. Programın Ölçme- De erlendirme Boyutu le İlgili Elde Edilen Bulgular

İlkö retim programına yönelik ö retmen görü leri, programın ölçme de erlendirme boyutu açısından; önce soruların de erlendirilme yüzdeleri olarak

verilmi tir. Ankete katılan ö retmenlerin cinsiyetlerine, kıdem yıllarına, mezun oldukları okula ve hizmet içi e itim alıp almamalarına göre puan ortalama da ılımları de erlendirilmi tir. Bulgular yorumlanmı tir.

4.4.1. Ö retmen Görü lerine Göre Ölçme ve De erlendirme (N: 405)

Ö retmen görü lerine göre ölçme ve de erlendirme yüzdelerine a a ıdaki tabloda gösterilmi tir.

Tablo 4-16. Ö retmen Görü lerine Göre Ölçme ve De erlendirme (N: 405)

Uygulamadaki İkö retim (1-5 sınıf) Programlarında Yer Alan Temel Sa lık ve İlk Yardım Bilgisi Konusundaki Ö retmen Görü leri	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
26.Ölçme ve de erlendirme yeterlidir.	17	4	160	40	93	23	113	30	22	3
27.Ölçme ve de erlendirme yöntemleri açık olarak belirtilmi tir.	18	4	167	41	94	23	103	24	23	8
28.Ölçme araçları uygun de ildir.	14	4	126	31	95	24	146	36	24	5
29.Ölçme aracındaki ölçüt uygun de ildir.	16	4	130	32	103	25	138	34	18	5
30.Ölçme için ayrılan zaman yeterlidir.	14	4	142	35	92	23	137	34	20	4
31.Ölçme araçları programın kazanımlarına göre hazırlanmamı tir.	13	3	112	28	111	27	158	39	11	3
32.Ölçme bilgi düzeyindedir.	20	6	200	49	88	21	88	21	9	3
33.Ölçme kavrama düzeyindedir.	20	5	154	38	110	27	110	27	11	3

Tablo 4-16' da ö retmenlerin ölçme ve de erlendirme ile ilgili anket sorularına verdikleri cevapların sayı ve yüzdeleri belirlenmi tir. Buradan alınan cevaplardan ankete katılan ö retmenlerin ölçme ve de erlendirme ile ilgili genel olarak olumlu görü bildirdikleri tespit edilmi tir.

4.4.2. Ö retmenlerin Programın Ölçme-De erlendirme Boyutuna Yönelik Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Ö retmenlerin programın ölçme-de erlendirme boyutuna yönelik görü lerinin cinsiyete göre puan ortalamalarının da ılımı incelenmi bunun içinde t-testi yapılmı tir.

Tablo 4-17. Ö retmenlerin Programın Ölçme-De erlendirme Boyutuna Yönelik Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Toplam Ortalama $\bar{X} \pm S$	Kadın $\bar{X} \pm S$	Erkek $\bar{X} \pm S$	P de eri*
26. Ölçme ve de erlendirme yeterlidir.	3.1±1.0	3.0±1.0	3.2±1.0	0.07
27. Ölçme ve de erlendirme yöntemleri açık olarak belirtilmi tir.	3.1±1.0	3.1±1.0	3.1±1.0	0.83
28. Ölçme araçları uygun de ildir.	2.9±1.0	2.9±1.0	2.9±1.0	0.72
29. Ölçme aracındaki ölçüt uygun de ildir.	3.0±1.0	3.0±1.0	3.0±1.0	0.91
30. Ölçme için ayrılan zaman yeterlidir.	3.0±1.0	3.0±1.0	3.0±1.0	0.86
31. Ölçme araçları programın kazanımlarına göre hazırlanmamı tir.	3.0±1.0	3.0±0.9	3.0±1.0	0.73
32. Ölçme bilgi düzeyindedir.	3.3±0.9	3.3±1.0	3.4±0.9	0.24
33. Ölçme kavrama düzeyindedir.	3.2±1.0	3.1±1.0	3.2±1.0	0.41

*t-testinden alınımı tir.

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin programın ölçme- de erlendirme boyutuna yönelik görü leri cinsiyetlerine göre de erlendirilmi tir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur.

4.4.3. Ö retmenlerin Programın Ölçme-De erlendirme Boyutuna Yönelik Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Tablo 4-18. Ö retmenlerin Programın Ölçme-De erlendirme Boyutuna Yönelik Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Çalı ma Yılı			P de eri*
	1-10 $\bar{X} \pm S$	11-25 $\bar{X} \pm S$	26+ $\bar{X} \pm S$	
26. Ölçme ve de erlendirme yeterlidir.	2.8±0.9	3.1±1.0	3.3±1.0	0.27
27. Ölçme ve de erlendirme yöntemleri açık olarak	3.0±1.1	3.1±1.0	3.2±0.9	0.67

Soru	Çalı ma Yılı			P de eri*
	1-10 $\bar{X} \pm S$	11-25 $\bar{X} \pm S$	26+ $\bar{X} \pm S$	
belirtilmi tir.				
28. Ölçme araçları uygun de ildir.	2.6±1.0	3.0±1.0	3.0±1.0	0.09
29. Ölçme aracındaki ölçüt uygun de ildir.	3.0±1.0	3.0±1.0	3.0±1.1	0.47
30. Ölçme için ayrılan zaman yeterlidir.	2.8±0.9	3.0±1.0	3.0±1.1	0.25
31. Ölçme araçları programın kazanımlarına göre hazırlanmamı tır.	2.8±0.8	2.9±1.0	3.0±1.0	0.77
32. Ölçme bilgi düzeyindedir.	3.3±0.9	3.3±0.9	3.3±1.0	0.88
33. Ölçme kavrama düzeyindedir.	2.8±1.0	3.1±1.0	3.3±0.9	0.09

* varyans analizi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin programın ölçme-de erlendirme boyutuna göre görü leri kıdem yıllarına göre de erlendirilmi tir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur.

4.4.4. Ö retmenlerin Programın Ölçme-De erlendirme Boyutuna Yönelik Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Tablo 4-19. Ö retmenlerin Programın Ölçme-De erlendirme Boyutuna Yönelik Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	E itim Kökenli Okullar $\bar{X} \pm S$	Di er Okullar $\bar{X} \pm S$	P de eri*
26. Ölçme ve de erlendirme yeterlidir.	3.1±1.0	3.1±1.0	0.79
27. Ölçme ve de erlendirme yöntemleri açık olarak belirtilmi tir.	3.1±1.0	3.1±1.0	0.67
28. Ölçme araçları uygun de ildir.	2.9±1.0	3.0±1.0	0.15
29. Ölçme aracındaki ölçüt uygun de ildir.	3.0±1.0	2.8±1.0	0.12
30. Ölçme için ayrılan zaman yeterlidir.	3.0±1.0	3.0±1.0	0.74
31. Ölçme araçları programın kazanımlarına göre hazırlanmamı tir.	3.0±0.9	3.0±1.0	0.28
32. Ölçme bilgi düzeyindedir.	3.3±0.9	3.3±0.9	0.89
33. Ölçme kavrama düzeyindedir.	3.2±1.0	3.1±1.0	0.67

*t-testi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin programın ölçme- de erlendirme boyutuna yönelik görüşleri mezun oldukları okullara göre de erlendirilmi tir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur.

4.4.5. Ö retmenlerin Programın Ölçme-De erlendirme Boyutuna Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet-içi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Tablo 4-20. Ö retmenlerin Programın Ölçme-De erlendirme Boyutuna Yönelik Görü lerinin Aldıkları Hizmet-içi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Evet $\bar{X} \pm S$	Hayır $\bar{X} \pm S$	P de eri*
26. Ölçme ve de erlendirme yeterlidir.	3.2±1.0	3.0±1.0	0.07
27. Ölçme ve de erlendirme yöntemleri açık olarak belirtilmi tir.	3.2±1.0	3.1±1.0	0.15
28. Ölçme araçları uygun de ildir.	3.0±1.0	3.0±1.0	0.43
29. Ölçme aracındaki ölçüt uygun de ildir.	3.0±1.0	3.0±1.0	0.47
30. Ölçme için ayrılan zaman yeterlidir.	2.9±1.0	3.0±1.0	0.43
31. Ölçme araçları programın kazanımlarına göre hazırlanmamı tir.	2.9±1.0	2.9±0.9	0.98
32. Ölçme bilgi düzeyindedir.	3.3±1.0	3.4±0.9	0.33
33. Ölçme kavrama düzeyindedir.	3.2±1.0	3.1±1.0	0.47

*t-testi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin ölçme de erlendirme boyutuna yönelik görü leri hizmet içi e itim almalarına göre de erlendirilmi tir. Her iki grubun puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur.

4.5. Ö retmenlerin Kendi E itimleri Hakkındaki Görü lerine Yönelik Elde Edilen Bulgular

4.5.1. Ö retmenlerin Temel Sa lık ve lkyardım E itimleri Hakkındaki Görü leri

Temel sa lık ve ilkyardım konusunda ö retmenlerin almı oldukları e itim için görü leri verilmi tir. Ö retmenlerin lisans e itiminde, hizmet içi e itimde yeterli temel sa lık ve ilkyardım e itimi almadıkları tespit edilmi tir.

Tablo 4-21. Ö retmenlerin Temel Sa lık ve lkyardım E itimleri Hakkındaki Görü leri (N :405)

Temel Sa lık ve lk Yardım Konusunda Ö retmenlerin Almı Oldu u E itimler	Oldukça Yeterli		Yeterli		Kararsızım		Kısmen Yeterli		Hiç Yeterli De il	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1.Lisans e itiminde yeterli temel sa lık e itimi verilmektedir.	30	7	93	23	80	20	106	26	96	24
2. Lisans e itiminde yeterli ilkyardım e itimi verilmektedir.	30	7	89	22	77	19	100	25	109	27
3.Ö retmenlere hizmet içi e itimde yeterli ilk yardım e itimi verilmektedir.	29	7	97	24	62	15	107	26	110	28
4.Ö retmenlere hizmet içi e itimde yeterli temel sa lık e itimi verilmektedir.	29	7	95	24	67	17	106	26	108	26
5.Temel sa lık ve ilkyardım konusunda konferans, seminer gibi etkinlikler yeterince yapılmaktadır.	29	7	84	21	74	18	109	27	109	27
6.Lisans e itiminde yeterli kuramsal bilgi verilmektedir.	23	6	95	24	81	20	121	30	85	20
7.Lisans e itiminde yeterli uygulama yapılmaktadır.	26	6	85	21	79	20	92	23	123	30

Tablo 4-21’de ki sonuçlara göre okullardaki ö retmenlerin standart bir e itim almadıkları okulun, bölgenin veya ki ilerin özel çabaları sonucu bazı e itimler almı oldukları dü ünülebilir. Ancak yine de ö retmenlerin aldıkları e itimleri yetersiz buldukları tespit edilmi tir. Sonuçlar lisans e itimi sırasında da standart bir e itim verilmedi ini gösteriyor olabilir. “Lisans e itiminde yeterli uygulama yapılmaktadır.”

anket sorusuna alınan cevaplara göre üniversitelerdeki e itimin veya okullardaki farklı e itim almı olan sınıf ö retmenlerinin (E itim Fak., Fen-Edebiyat Fakültesi...vs.) lisans e itimi sırasında alınan sa lık alanındaki uygulamaların farklılıkları olabilir.

Ö retmenler lisans e itimlerinde ilk yardım ile ilgili daha az e itim verildi ini dü ünmektedirler. ahin (2011) çalı masında bu konuya de inmi ve sınıf ö retmenleri ile beden e itimi ö retmenlerinin ilk yardım bilgisine sahip olsalar bile yeterinde deneyime sahip olmadıklarını belirlemi tir.

4.5.2. Ö retmenlerin Temel Sa lık ve İlk Yardım E itimleri Hakkındaki Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Tablo 4-22. Ö retmenlerin Temel Sa lık ve İlk Yardım E itimleri Hakkındaki Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Toplam Ortalama $\bar{X} \pm S$	Kadın $\bar{X} \pm S$	Erkek $\bar{X} \pm S$	P de eri*
1. Lisans e itiminde yeterli temel sa lık e itimi verilmektedir.	2.6±1.3	2.6±1.2	2.7±1.3	0.63
2. Lisans e itiminde yeterli ilk yardım e itimi verilmektedir.	2.6±1.3	2.5±1.3	2.6±1.3	0.38
3. Ö retmenlere hizmet içi e itimde yeterli ilk yardım e itimi verilmektedir.	2.6±1.3	2.5±1.2	2.6±1.4	0.16
4.Ö retmenlere hizmet içi e itimde yeterli temel sa lık e itimi verilmektedir.	2.6±1.3	2.4±1.2	2.7±1.3	0.12
5. Temel sa lık ve ilk yardım konusunda konferans, seminer gibi etkinlikler yeterince yapılmaktadır.	2.5±1.3	2.4±1.3	2.6±1.3	0.17
6. Lisans e itiminde yeterli kuramsal bilgi verilmektedir.	2.6±1.2	2.6±1.2	2.6±1.2	0.66
7. Lisans e itiminde yeterli uygulama yapılmaktadır.	2.5±1.3	2.5±1.3	2.5±1.3	0.62

*t-testi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin TS ve Y e itimleri hakkındaki görü leri cinsiyetlerine göre de erlendirilmi tir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur.

4.5.3. Ö retmenlerin Temel Sa lık ve İlk Yardım E itimleri Hakkındaki Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Tablo 4-23. Ö retmenlerin Temel Sa lık ve İlk Yardım E itimleri Hakkındaki Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Çalı ma Yılı			P de eri*
	1-10 \bar{X} $\pm S$	11-25 \bar{X} $\pm S$	26+ \bar{X} $\pm S$	
1. Lisans e itiminde yeterli temel sa lık e itimi verilmektedir.	2.6±1.4	2.6±1.3	2.9±1.2	0.96
2. Lisans e itiminde yeterli ilk yardım e itimi verilmektedir.	2.5±1.4	2.5±1.3	2.8±1.2	0.98
3. Ö retmenlere hizmet içi e itimde yeterli ilk yardım e itimi verilmektedir.	2.6±1.3	2.5±1.3	2.8±1.4	0.75
4. Ö retmenlere hizmet içi e itimde yeterli temel sa lık e itimi verilmektedir.	2.6±1.2	2.5±1.3	2.8±1.4	0.86
5. Temel sa lık ve ilk yardım konusunda konferans, seminer gibi etkinlikler yeterince yapılmaktadır.	2.7±1.3	2.4±1.3	2.8±1.3	0.53
6. Lisans e itiminde yeterli kuramsal bilgi verilmektedir.	2.5±1.2	2.6±1.2	2.8±1.2	0.95
7. Lisans e itiminde yeterli uygulama yapılmaktadır.	2.5±1.3	2.4±1.3	2.7±1.2	0.83

* varyans analizi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin TS ve Y e itimleri hakkındaki görü leri kıdem yıllarına göre de erlendirilmi tir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur.

4.5.4. Ö retmenlerin Temel Sa lık ve lkyardım E itimleri Hakkındaki Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Tablo 4-24. Ö retmenlerin Temel Sa lık ve lkyardım E itimleri Hakkındaki Görü lerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	E itim Kökenli Okullar $\bar{X} \pm S$	Di er Okullar $\bar{X} \pm S$	P de eri*
1. Lisans e itiminde yeterli temel sa lık e itimi verilmektedir.	2.8±1.2	2.3±1.3	0.00
2. Lisans e itiminde yeterli ilk yardım e itimi verilmektedir.	2.7±1.3	2.3±1.3	0.00
3. Ö retmenlere hizmet içi e itimde yeterli ilk yardım e itimi verilmektedir.	2.6±1.3	2.4±1.3	0.05
4.Ö retmenlere hizmet içi e itimde yeterli temel sa lık e itimi verilmektedir.	2.7±1.3	2.3±1.3	0.01
5. Temel sa lık ve ilk yardım konusunda konferans, seminer gibi etkinlikler yeterince yapılmaktadır.	2.6±1.3	2.3±1.3	0.02
6. Lisans e itiminde yeterli kuramsal bilgi verilmektedir.	2.7±1.2	2.5±1.3	0.22
7. Lisans e itiminde yeterli uygulama yapılmaktadır.	2.6±1.3	2.2±1.3	0.02

*t-testinden alınmıştır.

Ö retmenlerin TS ve Y e itimleri hakkındaki görü leri Tablo 4.-24'te verilmiştir. E itim kökenli okullardan mezun olan ö retmenler lisans e itiminde yeterli temel sa lık e itimi verildi ini (1. soru) söylemiş olup bu da istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır (p=0.00). İkinci soru olan "Lisans e itiminde yeterli ilkyardım e itimi verilmektedir" sorusunun puanı da e itim kökenli okullarda daha yüksek olup bu da istatistiksel olarak önemli çıkmıştır (p=0.00).

Aynı şekilde "Ö retmenlere hizmet-içi e itimde yeterli sa lık e itimi verilmektedir." sorusunun puanı e itim kökenli okullarda daha yüksek olup bu da istatistiksel olarak önemli çıkmıştır (p=0.01).

Yine e itim kökenli okullardan mezun olan ö retmenler TS ve Y konusunda konferans, seminer gibi etkinlikler yeterince yapıldı nı (5. soru) söylemişler bu da istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır (p=0.02)

7. soru olan “Lisans e itiminde yeterli uygulama yapılmaktadır” sorusunun puanı e itim kökenli okullarda daha yüksek olup bu da istatistikî olarak önemli çıkmı tır($p=0.02$)

4.5.5. Ö retmenlerin Temel Sa lık ve İlk Yardım E itimleri Hakkındaki Görü lerinin Aldıkları Hizmet-içi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Tablo 4-25. Ö retmenlerin Temel Sa lık ve İlk Yardım E itimleri Hakkındaki Görü lerinin Aldıkları Hizmet-içi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Evet $\bar{X} \pm S$	Hayır $\bar{X} \pm S$	P de eri*
1. Lisans e itiminde yeterli temel sa lık e itimi verilmektedir.	2.8±1.2	2.6±1.3	0.08
2. Lisans e itiminde yeterli ilk yardım e itimi verilmektedir.	2.7±1.2	2.5±1.3	0.41
3. Ö retmenlere hizmet içi e itimde yeterli ilk yardım e itimi verilmektedir.	2.8±1.2	2.4±1.3	0.01
4.Ö retmenlere hizmet içi e itimde yeterli temel sa lık e itimi verilmektedir.	2.9±1.2	2.4±1.3	0.00
5. Temel sa lık ve ilk yardım konusunda konferans, seminer gibi etkinlikler yeterince yapılmaktadır.	2.7±1.3	2.4±1.3	0.03
6. Lisans e itiminde yeterli kuramsal bilgi verilmektedir.	2.7±1.2	2.6±1.2	0.52
7. Lisans e itiminde yeterli uygulama yapılmaktadır.	2.5±1.3	2.5±1.3	0.67

*t-testi sonucu

Ö retmenlerin TS ve Y e itimleri hakkındaki görü leri Tablo 4-25’de verilmi tir. Aldıkları hizmet içi e itim alan ö retmenler hizmet içi e itim almayan ö retmenlere göre daha yüksek oranda ilkyardım e itiminin hizmet içi e itimde yeterli verildi ini (3.soru) söylemi olup bu da istatistiksel olarak anlamlı çıkmı tır ($p=0.01$). Aynı ekilde “Ö retmenlere hizmet içi e itimde yeterli temel sa lık e itimi verilmektedir” sorusunun puanı hizmet içi e itim alan ö retmenlerde daha yüksek olup bu da istatistiksel olarak önemli çıkmı tır ($p=0.00$). Yine hizmet içi e itim alan ö retmenler TS ve Y konusunda konferans, seminer gibi etkinlikler yeterince yapıldı nı (5. soru) söylemi olup bu da istatistiksel olarak anlamlı çıkmı tır ($p=0.03$).

4.6. Ö retmenlerin Ö retmen-Veli-Okul daresi birli i Hakkındaki Görü lerine Yönelik Elde Edilen Bulgular

Ö retmenlerin “ö retmen-veli-okul idaresi i birli i” hakkında görü leri, ilgili sorulara verilen cevapların genel de erlendirilmesi ekinde yapılmı tır. Sonrasında ise ankete katılan ö retmenlerin cinsiyetlerine, kıdem yıllarına, mezun oldukları okula ve hizmet içi e itim alıp almamalarına göre “ö retmen-veli-okul idaresi i birli i” için hazırlanan sorulara verdiklerin cevapların puan ortalama da ılımları de erlendirilmi tir.

4.6.1. Ö retmenlerin TS ve Y Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü leri

Ö retmen görü lerine göre ö retmen-veli-okul idaresi i birli i ile ilgili soruların yüzde de erleri Tablo 4.6.1’de verilmi tir.

Tablo 4-26. Ö retmenlerin TS ve Y Konularında Ö retmen-Veli- Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü leri (N:405)

Temel Sa lık Ve İlk Yardım Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1.Ö retmen-veli-okul idaresi i birli i nin temel sa lık ve ilkyardım konularında e itime katkısı oluyor.	53	13	150	37	74	18	100	25	28	9
2.Temel sa lık ve ilkyardım konusunda velilerle i birli imiz yeterlidir.	16	4	133	33	77	19	146	36	33	8
3.Temel sa lık ve ilkyardım konularında veli duyarlılı ı yeterlidir.	16	4	94	23	90	22	158	39	47	12
4.Temel sa lık ve ilkyardım konularında okul idaresinin çalı maları yeterlidir.	21	5	144	36	110	27	106	26	24	6
5.Okul ve kurumlar ile yapılan etkinliklerin ö renci üzerindeki etkisi olumsuzdur.	61	15	185	46	92	23	52	13	15	3

Tablo 4-26’da ö retmenlerin TS ve Y konularında ö retmen-veli-okul idaresi i birli i hakkındaki görü lerine yer verilmi tir. Ö retmenlerin temel sa lık ve ilkyardım

konularında velilerle i birliklerini ve bu konulardaki veli duyarlılı mını yetersiz buldukları tespit edilmi tir. Bu konudaki “okul idaresinin çalı malarını” 165 (41) ö retmen yeterli bulurken, 130 (32) ö retmen yetersiz bulmu tur. Okul ve kurumlar ile yapılan etkinliklerin ö renci üzerinde olumlu bir etkisinin oldu u tespit edilmi tir. Ö retmen-veli-okul idaresi i birli inin de ilkyardım ve temel sa lık konularında e itime olumlu katkısı oldu u tespit edilmi tir.

Tablo 4.6.1.’deki durum okulların bulundu u bölgeye göre velilerin ilgisine ya da ö retmenlerin ahsı çabalarına ba lı olabilir. Bu durum okullardaki veli-ö retmen-okul idaresi i birli inin de standart olmadı mını göstermektedir. Ancak ö retmenlerin büyük ço unlu unun velilerle i birli ini ve veli duyarlılı mını yetersiz buldukları tespit edilmi tir.

4.6.2. Ö retmenlerin Temel Sa lık Ve İlk Yardım Konularında Ö retmen-Veli-Okul idaresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Ö retmen cinsiyetlerine göre “ö retmen-veli-okul idaresi i birli i” ile ilgili bulgulara t-testi yapılarak ula ılmı tir. Bu sorulara verilen puanlar Tablo 4-27’ de verilmi tir.

Tablo 4-27. Ö retmenlerin Temel Sa lık Ve ilkyardım Konularında Ö retmen-Veli-Okul idaresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Cinsiyete Göre Puan Ortalamalarının Da ılımını

Soru	Toplam Ortalama $\bar{X} \pm S$	Kadın $\bar{X} \pm S$	Erkek $\bar{X} \pm S$	P de eri*
1. Ö retmen-veli-okul idaresi i birli inin temel sa lık ve ilkyardım konularında e itime katkısı oluyor.	3.2±1.2	3.2±1.1	3.3±1.2	0.56
2.Temel sa lık ve ilkyardım konusunda velilerle i birli imiz yeterlidir.	2.9±1.1	2.9±1.1	2.9±1.1	0.67
3.Temel sa lık ve ilkyardım konularında veli duyarlılı mını yeterlidir.	2.7±1.1	2.6±1.0	2.7±1.1	0.48
4.Temel sa lık ve ilkyardım konularında okul idaresinin çalı maları yeterlidir.	3.1±1.0	3.1±1.1	3.1±1.0	0.97

Soru	Toplam Ortalama $\bar{X} \pm S$	Kadın $\bar{X} \pm S$	Erkek $\bar{X} \pm S$	P de eri*
5.Okul ve kurumlar ile yapılan etkinliklerin ö renci üzerindeki etkisi olumsuzdur.	3.6±1.0	3.5±1.0	3.57 1.03	0.67

*t-testi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin TS Ve Y konularında ö retmen-veli-okul idaresi i birli i hakkındaki görü leri cinsiyetlerine göre de erlendirilmi tir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur.

4.6.3. Ö retmenlerin Temel Sa lık Ve lk Yardım Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Tablo 4-28. Ö retmenlerin Temel Sa lık Ve lk Yardım Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Kıdem Yıllarına Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Çalı ma Yılı			P de eri*
	1-10 $\bar{X} \pm S$	11-25 $\bar{X} \pm S$	26+ $\bar{X} \pm S$	
1.Ö retmen-veli-okul idaresi i birli inin temel sa lık ve ilkyardım konularında e itime katkısı oluyor.	3.5±1.1	3.2±1.2	3.4±1.2	0.26
2.Temel sa lık ve ilkyardım konusunda velilerle i birli imiz yeterlidir.	2.9±1.0	2.8±1.1	3.1±1.1	0.77
3.Temel sa lık ve ilkyardım konularında veli duyarlılı ı yeterlidir.	2.7±1.1	2.6±1.1	2.9±1.1	0.80
4.Temel sa lık ve ilkyardım konularında okul idaresinin çalı maları yeterlidir.	3.1±0.9	3.1±1.0	3.1±1.0	0.99
5.Okul ve kurumlar ile yapılan etkinliklerin ö renci üzerindeki etkisi olumsuzdur.	3.3±1.0	3.6±1.0	3.5±1.1	0.16

* varyans analizi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin TS ve Y konularında ö retmen-veli-okul idaresi i birli i hakkındaki görüşleri kıdem yıllarına göre değerlendirilmiştir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına rağmen arada istatistikî bir fark yoktur.

4.6.4. Ö retmenlerin Temel Sağlık ve İkyardım Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i Hakkındaki Görülerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Tablo 4-29. Ö retmenlerin Temel Sağlık ve İkyardım Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i Hakkındaki Görülerinin Mezun Oldukları Okullara Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	E itim Kökenli Okullar $\bar{X} \pm S$	Di er Okullar $\bar{X} \pm S$	P de eri*
1.Ö retmen-veli-okul idaresi i birli inin temel sağlık ve ilk yardım konularında e itime katkısı oluyor.	3.3±1.1	3.2±1.2	0.38
2.Temel sağlık ve ilkyardım konusunda velilerle i birli imiz yeterlidir.	2.9±1.1	2.8±1.1	0.26
3.Temel sağlık ve ilkyardım konularında veli duyarlılı ı yeterlidir.	2.7±1.1	2.5±1.1	0.14
4.Temel sağlık ve ilkyardım konularında okul idaresinin çalı maları yeterlidir.	3.1±1.0	3.0±1.1	0.21
5.Okul ve kurumlar ile yapılan etkinliklerin ö renci üzerindeki etkisi olumsuzdur.	3.5±1.0	3.6±1.1	0.54

*t-testi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin TS ve Y konularında ö retmen-veli-okul idaresi i birli i hakkındaki görüşleri mezun oldukları okullara göre değerlendirilmiştir. Her iki cinsin puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına rağmen arada istatistikî bir fark yoktur.

4.6.5. Ö retmenlerin Temel Sa lık Ve lkyardım Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Aldıkları Hizmet-içi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Tablo 4-30. Ö retmenlerin Temel Sa lık Ve lkyardım Konularında Ö retmen-Veli-Okul daresi Birli i Hakkındaki Görü lerinin Aldıkları Hizmet-içi E itime Göre Puan Ortalamalarının Da ılımı

Soru	Evet $\bar{X} \pm S$	Hayır $\bar{X} \pm S$	P de eri*
1.Ö retmen-veli-okul idaresi i birli inin temel sa lık ve ilkyardım konularında e itime katkısı oluyor.	3.3±1.1	3.3±1.2	0.95
2.Temel sa lık ve ilkyardım konusunda velilerle i birli imiz yeterlidir.	2.8±1.	2.9±1.1	0.19
3.Temel sa lık ve ilkyardım konularında veli duyarlılı ı yeterlidir.	2.7±1.1	2.7±1.7	0.88
4.Temel sa lık ve ilkyardım konularında okul idaresinin çalı maları yeterlidir.	3.1±1.0	3.1±1.0	0.88
5.Okul ve kurumlar ile yapılan etkinliklerin ö renci üzerindeki etkisi olumsuzdur.	3.6±1.0	3.5±1.0	0.67

*t-testi sonucu

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin TS ve Y konularında ö retmen-veli-okul idaresi i birli i hakkındaki görü leri hizmet içi e itim almalarına göre de erlendirilmi tir. Her iki grubun puanları de i ik sorulara göre eksik ya da fazla çıkmasına ra men arada istatistikî bir fark yoktur

4.7. Ö retmenlerin TS ve Y Bilgilerini Öncelikli Edindikleri Kaynaklar Hakkındaki Görü lerine Yönelik Elde Edilen Bulgular

4.7.1. Ö retmenlerin TS ve Y Bilgilerini Öncelikli Edindikleri Kaynakların Frekans ve Yüzde Da ılımları

Ö retmenlerin TS ve Y bilgilerini öncelikli edindikleri kaynaklar hakkındaki görüşlerine yönelik hazırlanan anket sorusundan elde edilen bulgular aşağıdaki şekilde tablolandırılmıştır.

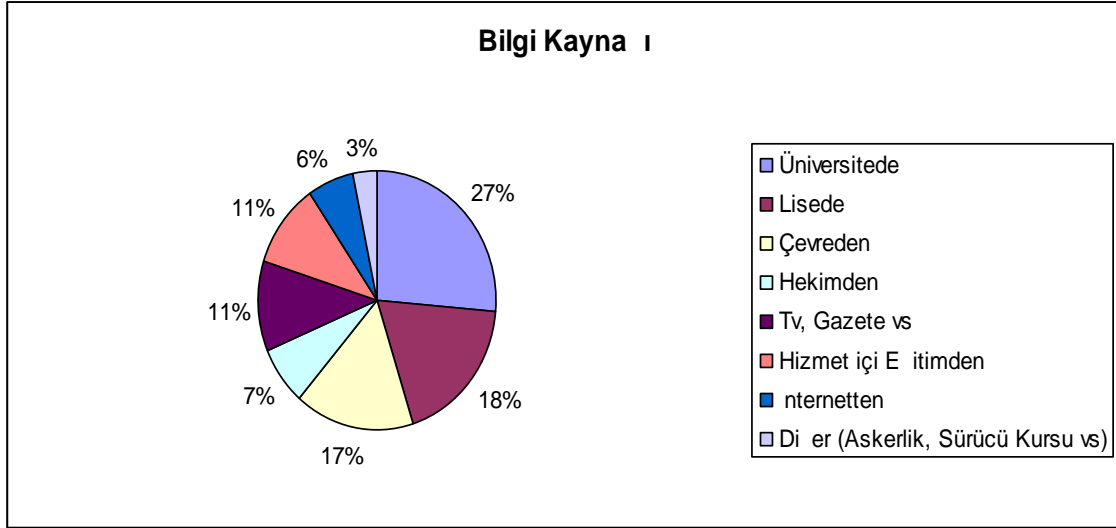
Tablo 4-31. Ö retmenlerin TS ve Y Bilgilerini Öncelikli Edindikleri Kaynakların Frekans ve Yüzde Da ılımları (N: 375)

Bilgi Kayna ı	N	%
Üniversitede	99	26.4
Lisede	69	18.4
Çevreden	63	16.8
Hekimden	27	7.2
Tv, Gazete vs	42	11.2
Hizmet içi E itimden	40	10.6
nternetten	23	6.13
Di er (Askerlik, Sürücü Kursu vs)	12	3.2
Toplam	375	100

Sa lık ve ilkyardımla ilgili bilgileri hangi kaynaktan edindiniz sorusuna %24 ile üniversiteden, %17 liseden, %15 çevreden, % 10.4 Tv-gazete, %9.9 hizmet içi e itimden %6.7 hekimden, %5.7 internetten %3 ise di er kaynaklardan en fazla bilgiyi edindikleri tespit edilmiştir.

Tablo 4-31’de ö retmenlerin temel sa lık ve ilk yardımla ilgili bilgilerinin ço unlukla üniversiteden ve lisedeki bilgilerinden olduğu görülmektedir. Hizmet içi e itimin ise altıncı sırada yer aldığı tespit edilmiştir. Bunun nedeni anketi cevaplayan

Öğretmenlerin sadece 166 (%41) 'si TS ve Y konusunda hizmet içi eğitim olanağı bulabildikleri için olabilir.

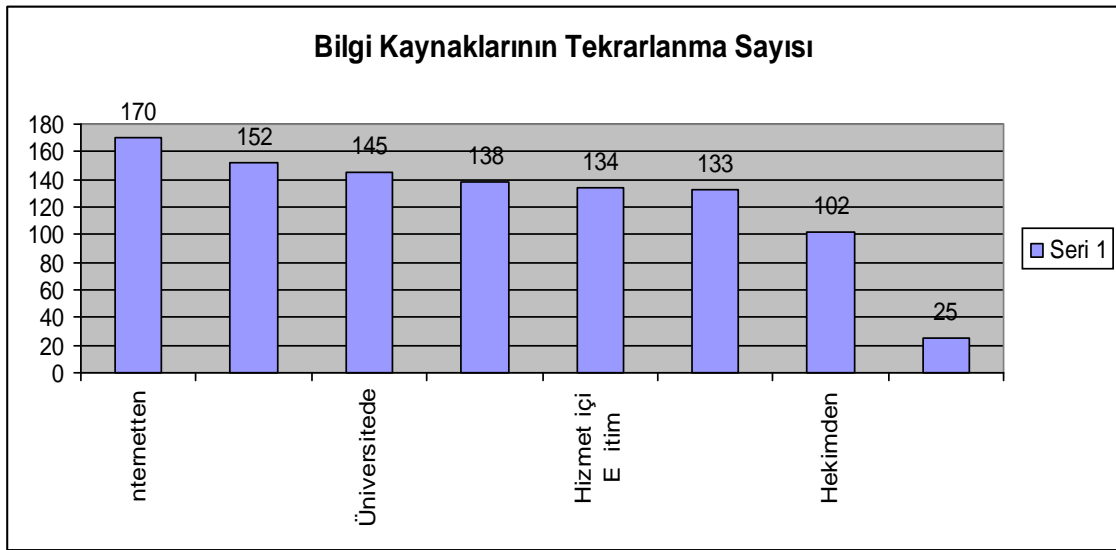
ekil 4- 1. Öğretmenlerin TS ve Y Bilgilerini Edindikleri Kaynaklara Göre Dağılımı

4.7.2. Öğretmenlerin TS ve Y Bilgilerini Edindikleri Kaynakların Tekrarlanma Sayılarına Göre Dağılımı

Tablo 4-32. Öğretmenlerin TS ve Y Bilgilerini Edindikleri Kaynakların Tekrarlanma Sayılarına Göre Dağılımı (N: 405)*

Sayı ve Yardımla ilgili bilgilerinizi hangi kaynaklardan edindiniz?	N	%
İnternette	170	42
Tv , gazete vs.'den	152	38
Üniversiteden	145	35
Çevreden	138	34
Hizmet içi Eğitimden	134	33
Liseden	133	33
Hekimden	102	25
Diğer (Askerlik, Sürücü kursu... olarak belirtilmi)	25	6

* Öğretmenler birden fazla kaynağı işaretlemiştir.

ekil 4- 2. Ö retmenlerin TS ve Y Bilgilerini Edindikleri Kaynakların Tekrarlanma Sayılarına Göre Grafik Da ılımı

En öncelikli kaynak ve kaynakların tekrarlanması arasındaki farkın ö retmenlerin yerle ik bilgilerini üniversite ve lisede aldıklarını ancak ö retmenlik yıllarında ihtiyaç duydukları bilgileri ise internet ve Tv - gazete gibi görsel ve basılı yayımdan elde ettiklerinden kaynaklandı ı dü ünülebilir.

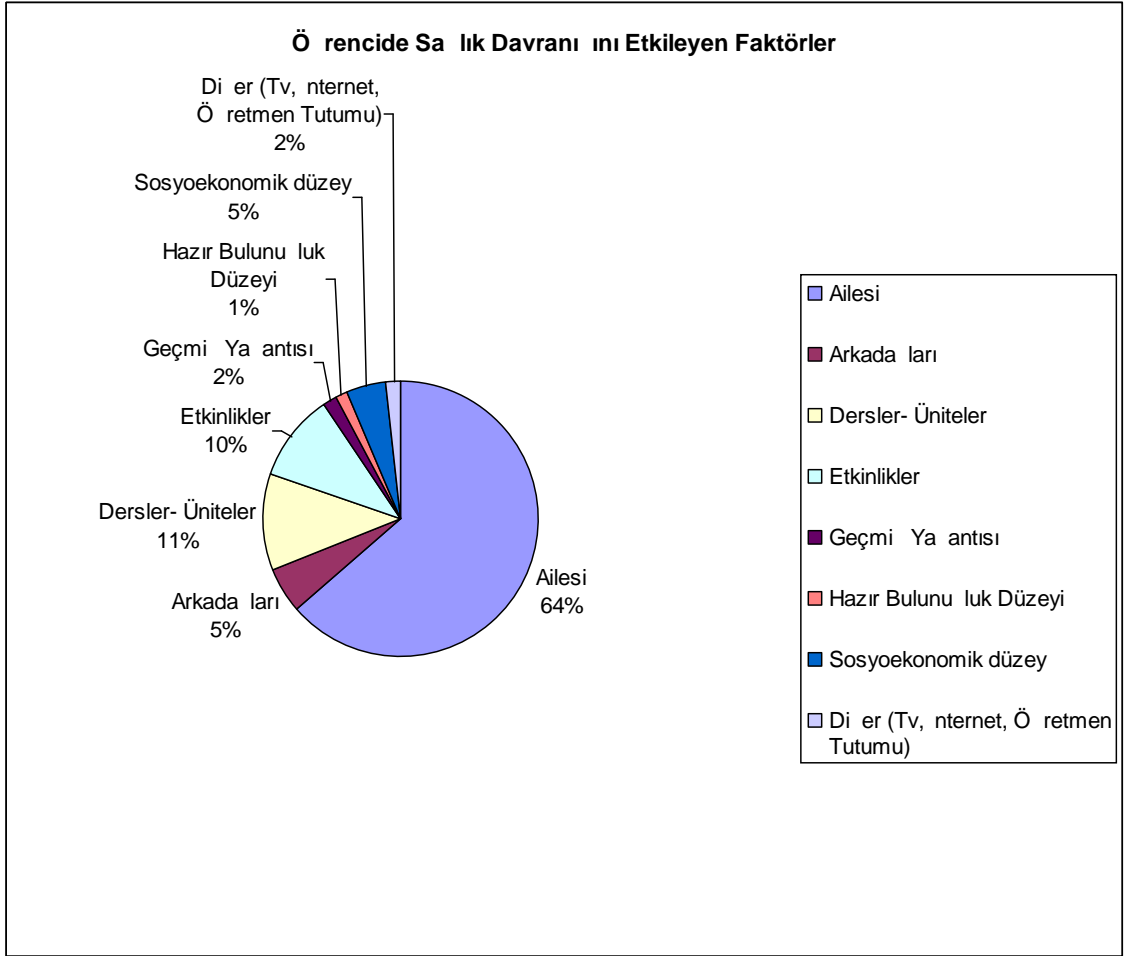
4.8. Ö retmenlerin Ö rencilerde Sa lık Davranı ı Geli tirirken En Çok Etken Kaynaklar Hakkındaki Görü lerine Yönelik Elde Edilen Bulgular

4.8.1. Ö retmenlerin Ö rencilerde Sa lık Davranı ı Geli tirirken En Çok Etken Oldu unu Dü ündükleri Kaynakların Frekans ve Yüzde Da ılımları

Tablo 4-33. Ö retmenlerin Ö rencilerde Sa lık Davranı ı Geli tirirken En Çok Etken Oldu unu Dü ündükleri Kaynakların Frekans ve Yüzde Da ılımları

Etken Kaynak	N	%
Ailesi	239	59.0
Arkada ları	19	4.7
Dersler- Üniteler	43	10.6
Etkinlikler	39	9.6
Geçmi Ya antısı	6	1.5
Hazır Bulunu luk Düzeyi	5	1.2
Sosyoekonomik düzey	18	4.4
Di er (Tv, nternet, Ö retmen Tutumu)	6	1.5
Toplam	375	92.6

Ö rencilerde sa lık davranı nı geli tirirken en çok neyin etken oldu unu dü ünüyorsunuz sorusuna ise %59 ile aile % 10.6 ders ve üniteler %9.6 etkinlikler % 4.7 arkada ları %4.4 sosyoekonomik düzey %1.5 Geçmi ya antılar % 1.5 di er ve %1.2 hazır bulunu luk düzeylerinin etken oldu unu belirtmi lerdir.

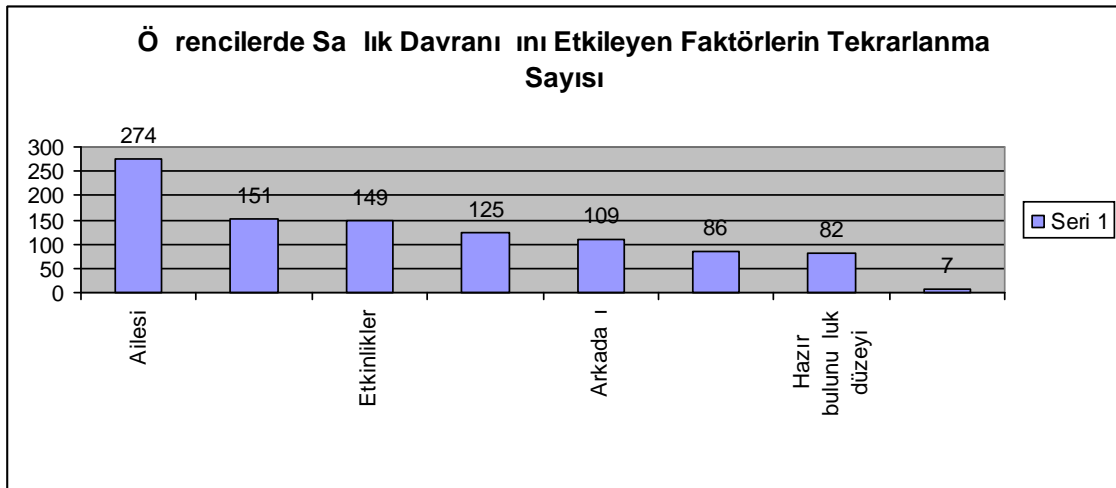
ekil 4- 3. Ö retmenlerin Ö rencilerde Sa lık Davranı nı Geli tirirken En Çok Etken Oldu unu Dü ündükleri Kaynaklara Göre Da ılımı

4.8.2. Ö retmenlerin Ö rencilerde Sa lık Davranı ı Geli tirirken Etken Oldu unu Dü ündükleri Faktörlerin Tekrarlanma Sayısına Göre Da ılımı

Tablo 4-34. Ö retmenlerin Ö rencilerde Sa lık Davranı ı Geli tirirken Etken Oldu unu Dü ündükleri Faktörlerin Tekrarlanma Sayısına Göre Da ılımı (N: 405)*

Ö rencilerde sa lık davranı ı geli tirirken en çok neyin etken oldu unu dü ünüyorsunuz?	N	%
Ailesi	274	68
Dersler, Üniteler	151	37
Etkinlikler	149	36
Sosyoekonomik düzey	125	31
Arkada ı	109	27
Geçmi Ya antısı	86	21
Hazır bulunu luk düzeyi	82	20
Di er (Tv, nternet, Ö retmen tutumu ...olarak belirtilmi)	7	2

* Ö retmenler birden fazla ık i aretlemleri lerdir.

ekil 4- 4. Ö retmenlerin Ö rencilerde Sa lık Davranı ı Geli tirirken Etken Oldu unu Dü ündükleri Kaynakların Tekrarlanma Sayısına Göre Da ılımı

4.9. Ö retmen Önerilerinden Elde Edilen Bulgular

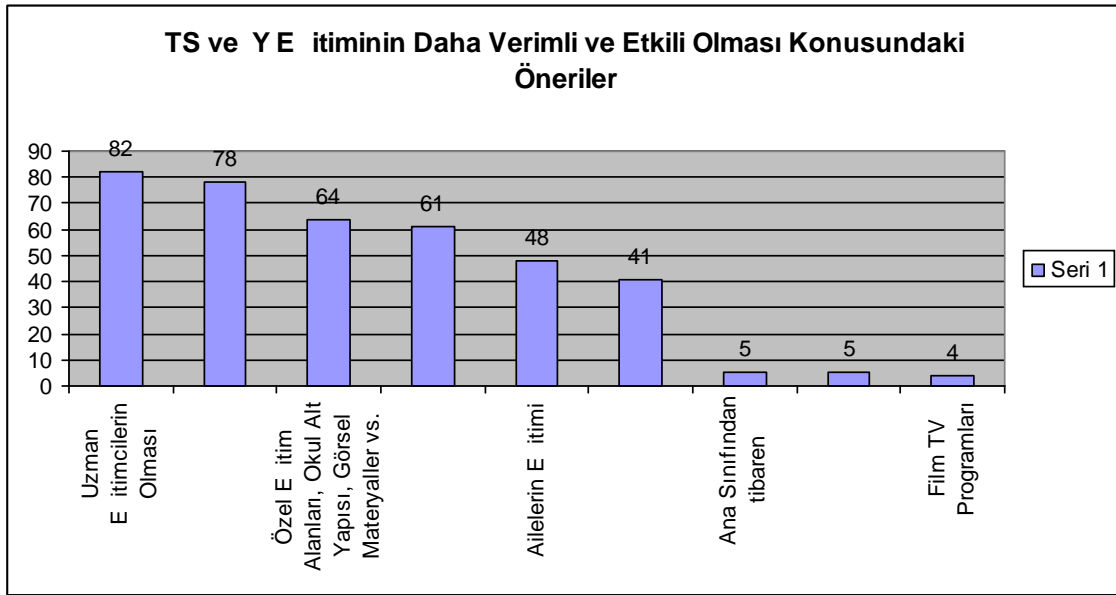
4.9.1. Ankete Katılan Ö retmenlerin İköretim 1-5 Sınıflarda Temel Sa lık E itimi Ve İkyardım E itiminin Daha Etkili Ve Verimli Olması Konusundaki Önerileri

Tablo 4-35. Ankete Katılan Ö retmenlerin İköretim 1–5 Sınıflarda Temel Sa lık E itimi ve İkyardım E itiminin Daha Etkili ve Verimli Olması Konusundaki Önerileri (N: 196)*

Cevap Grupları	N	%
Uzman E itimcilerin Olması	82	42
Uygulamalı E itim	78	40
Özel E itim Alanları, Okul Alt Yapısı, Görsel Materyaller vs.	64	33
Müfredatın Zenginleştirilmesi	61	31
Ailelerin E itimi	48	24
Hizmet içi E itim	41	21
Ana Sınıftan itibaren	5	3
Lisans E itimi	5	3
Film TV Programları	4	2

* Ö retmenler birden fazla çözüm önermi tir.

Tablo 4.9.1’de “ İköretim 1–5 sınıflarda temel sa lık e itimi ve ilkyardım e itiminin daha etkili ve verimli olması konusunda önerileriniz nelerdir? (Programa, ö retmenlerin almı oldu u lisans ve hizmet içi e itime, okul yönetimine, okul - aile birli i ve di er kurumların rollerine ili kin görü lerinizi lütfen kendi cümlelerinizle yazınız.) “ Sorusuna alınan cevaplara göre yapılan gruplandırma ve tekrarlanma sayısı gösterilmi tir. Tabloya en fazla tekrar edilenler dâhil edilmi tir. (ö retmenlerin sadece196’sı bu soruyu cevaplamı tır.)

ekil 4- 5. Ankete Katılan Ö retmenlerin İkö retim 1–5 sınıflarda temel sa lık e itimi ve ilkyardım e itiminin daha etkili ve verimli olması konusundaki önerilerinin grafik da ılımı

Açık uçlu soruya verilen cevap örnekleri (örnek ifadeler):

148 anket numaralı ö retmen “Sa lık e itiminin okullarda ders olarak verilmesi bu dersin sa lık personeli tarafından uygulamalı olarak verilmesi istenilen sonuçların ulaşmasını sa lar.” demi tir.

157 anket numaralı ö retmen “Sa lık e itimi yaparak ya ayarak yöntemi çerçevesinde Anasınıfından ba layarak verilmeli. Bu konuda aile çok önemlidir. Temizlik alı kanlı ı beslenme alı kanlı ı küçük ya tan ba lanmalıdır.

İlk yardım daha ehil uzman ki ilerinin kontrolünde verilmeli. Bu e itim film, tv programı gibi kanallarla desteklenmelidir.”

169 anket numaralı ö retmen “Okul kapasitesinin üzerinde kullanılması sonucu istenmeyen durumlar ortaya çıkmaktadır. Çok katlı binalardaki okulların her gün vukuatla kar ıla ması normal olarak görülmeye ba landı.”

194 anket numaralı ö retmen “her eyi ö retmen yapar fırsat bulursa sa lık e itimini de yapar... Biz müfredatı zor yeti tiriyoruz. Bence aileler e itilmeli.”

282 anket numaralı ö retmen “1’den 5 sınıflara kadar serbest etkinlik saatlerinden bir saatini seviyeye uygun Sa lık E itimi altında yararlanılabilir.”Her eyin yapılmasında sa lık ön plandadır” unutulmamalıdır.”

286 anket numaralı ö retmen “ İkyardımları bilgileri zaman zaman okulda tatbiki bilgiler verilmeli. Bu konuda sa lıkçılardan mutlaka yararlanılmalıdır. Aileler özellikle anneler e itimden geçirilmeli. Beden e itimi ö retmenlerinin iyi bir ilk yardım bilgisine sahip olmaları ve bunu çocuklara göstermeli.”

357 anket numaralı ö retmen “ Bu konuda okul donanımları artırılmalı, okulda yapılanlar veli tarafından evde desteklenmeli, okulda ö retmen temizlik alı kanlı na el yıkama vb dikkat ederken velilerin bu konuda duyarsızlıkları olumsuzluk olu turmaktadır. Öncelikle kırsaldaki aileler e itime alınmalıdır.

Ayrıca deprem tatbikatında bahçedeki ö renci sınıfa ko up sıra altına girmemeli mantıklı anlatımlar yapılmalıdır.’’

398 anket numaralı ö retmen “Milli E itim Bakanlığı nın ve Sa lık Bakanlığı nın ortak olarak yürütecekleri bir projeyle ilimizde ba ında uzman ki ilerin bulundu u İkö retim Temel Sa lık Evleri açılabilir. Buralar her türlü teçhizatla donatılıp haftalık randevu sistemi ile çalı arak ö rencilerimiz buraya getirilip uzman ki iler e li inde gerekli e itimleri uygulamalı olarak verebiliriz.” ekinde cevaplamı tır.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde çalışmanın özetine, literatüre katkılarına, çalışmanın eksik yanlarına, daha sonraki çalışmalar için önerilere yer verilmiştir.

Bu araştırmada Türk Milli Eğitiminin genel amacı doğrultusunda Türk Milletinin tüm fertlerinin sağlıklı, mutlu, iktisadi, sosyal ve kültürel yönden çağdaş uygarlığın bir ortağı olması, tüm bunlara ulaşabilmek için gereken birinci koşulun sağlıklı fertlerin olması gerekliliği üzerine ortaya çıkan bir çalışmadır. Sağlıklı fertler toplum için bir kazanç olurken sağlıksız fertler toplum ve ülke için bir kayıp olmaktadır. Bu aynı zamanda fertlerin ve toplumun mutluluğunu da etkilemektedir.

İkinci sınıfta okullarında yer alan öğretmenler, öğrenciler ve öğrencilerin aile üyelerinin bu bölümünü kapsamaktadır. Bu alan öğrencilerin aile ve akrabalarını da etkiledikleri düşünüldüğünde geniş bir alana yayılmaktadır. Bu okullarda yetişen öğrenciler ise geleceğin ebeveynleri ve öğretmenleri olacaktır.

Bu bağlamda yetişecek olan fertlerin sağlıklı, sağlıklarını korumaya yönelik bilinçli, ilkyardım uygulamalarında en azından yanlış bir müdahale yapmamaları önem arz etmektedir. İkinci sınıfta okullarının ve okul ortamlarının buna göre düzenlenmesi gerekmektedir. Geleceğin büyüklerini, bilim insanlarını yetiştiren öğretmenlerimizin ise eğitimlerine gerekli özenin gösterilmesi gerekmektedir. Okullarda görevli personelin öğrencilere örnek teşkil etmesi bu personellerin seçiminde dikkat edilmesi gerekliliği görülmektedir. Okul ortamında edinilen temel sağlık ve ilkyardım uygulama ve bilgilerinin aile tarafından desteklenmesi, olumlu gelişmeler sağlayacaktır.

5.1. Sonuçlar

1. Hizmet içi eğitimi sorusuna cevap veren öğretmenlerden sadece 166 (%41.4)'ünün hizmet içi eğitim aldığı tespit edilmiştir. 235 (%58.6)'ının ise TS ve Y konusunda herhangi bir hizmet içi eğitim almadıkları tespit edilmiştir.

2. Ankete katılan ö retmenlerin TS ve Y konusunda kazanımlarla ilgili ço unlukla olumlu görü bildirdikleri tespit edilmi tir.

3. Ankete katılan ö retmenlerin içerikle ilgili ço unlukla olumlu görü bildirdikleri tespit edilmi tir.

4. Okulun alt yapısının ö retim programının yürütülmesi için uygun olmadı nı dü ünen 173 (%42.7) ö retmen oldu u tespit edilmi tir.

5. Ö retim sürecinde kullanılan araç- gereçleri yetersiz bulan ö retmen sayısı 180 (% 44.4) ; Basılı materyali yetersiz bulan ö retmen sayısı 182 (%45) oldu u tespit edilmi tir.

6. Uygulama yapılacak e itim ortamlarını yetersiz bulan ö retmen sayısı 203tür.. Bu da ankete katılan ö retmenlerin %50.2'sine denk gelmektedir.

7. Etkinlikler için zaman sıkıntısı çeken ö retmen sayısı ise 186 (%46) oldu u tespit edilmi tir Sınıfları ders i leni i için kalabalık bulan ö retmen sayısının 216 (%53.3) oldu u tespit edilmi tir.

8. Verilere göre ankete katılan ö retmenlerin genel olarak kazanım ve içerikle ilgili olumlu görü bildirdikleri ancak e itim ortamları ile ilgili olumsuz görü ler bildirdikleri tespit edilmi tir.

9. Ankete katılan ve ölçme de erlendirme sorularına cevap veren ö retmenlerin ölçme ve de erlendirme ile ilgili genel olarak olumlu görü bildirdikleri tespit edilmi tir.

10. Ö retmenlerin lisans e itiminde ve hizmet içi e itimde yeterli temel sa lık ve ilk yardım e itimi almadıkları tespit edilmi tir.

11. Ö retmenlerin TS ve Y konularında velilerle i birliklerini ve bu konulardaki veli duyarlılı nı yetersiz buldukları tespit edilmi tir. Bu konudaki okul idaresinin çalı malarını 165 (40.8) ö retmen yeterli bulurken, 130 (32.1) ö retmen yetersiz bulmu tur.

12. Okul ve kurumlar ile yapılan etkinliklerin ö renci üzerinde olumlu bir etkisinin oldu u tespit edilmi tir. Ö retmen –veli- okul idaresi i birli inin de ilk yardım ve temel sa lık konularında e itime olumlu katkısı oldu u tespit edilmi tir.

13. Ö retmenlerin sa lık ve ilk yardım bilgilerini en çok üniversite ve lise’de edindikleri tespit edilmi tir. Ancak bu bilgilerin yeterli gelmedi i de tespit edilmi tir.

14. Ö retmenler sa lık davranı ı geli tirirken en çok ailenin etken oldu unu belirtti i tespit edilmi tir. Sonrasında ise dersler- üniteler, etkinlikler gelmektedir. Dördüncü sırada ise sosyoekonomik düzeyin etken oldu u dü ünülmektedir.

15. Ö retmenlerin ilkö retim 1–5 sınıflarda temel sa lık ve ilk yardım e itiminin daha etkili ve verimli olması konusundaki önerileri Uzman E itimcilerin Olması, Uygulamalı E itim, Özel E itim Alanları, Okul Alt Yapısı, Görsel Materyallerin kullanılması, müfredatın zenginle tirilmesi ve ailelerin e itimi ekinde tespit edilmi tir.

5.2. Öneriler

1. TS ve Y konularının uygulama alanlarının oldu u özel birimlerde, uzman sa lık çalı anları ile ortakla a verilmesi gerekmektedir.

2. E itim ortamlarının uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

3. Beden e itimi ö retmenleri ilk yardım konusunda daha yeterlikli olmalıdır.

4. TS ve Y konuları dersler içerisinde sarmal ekilde daha etkin bir ekilde verilmelidir. Özellikle Y konularındaki eksiklikler müfredat yeniden gözden geçirilerek tamamlanmalı ve uygulama alanları olu turulmalıdır.

5. 4. ve 5. sınıflarda verilen İngilizce dersinde kullanılan okuma parçaları, materyaller TS ve Y ile ilgili konulardan da seçilmelidir.

6. Ö retmen adayları ve uygulamadaki mevcut ö retmenlerin kendi ö renmelerini devam ettirmeleri sa lanmalıdır.

7. Her okulun bir rehberlik ö retmeni oldu u gibi bir sa lık çalı anı da olmalıdır.

8. Okul çalı anları TS konusunda örnek te kil ettiklerinden e itimlerden geçirilmelidir.

9. Ailelerin sa lık bilgi düzeyleri yükseltilmelidir.

10. Sosya-ekonomik düzey yükseltilmelidir.
11. Basılı ve görsel yayınla TS ve Y konularında örnek tekil edilmelidir.
12. Kamu spotlarının oluşturulması, doğru bilinen yanlışların düzeltilmesi, doğru bilgilendirmelerin yapılması gerekmektedir.
13. Öğretmenlerinde kendi bilgi sorumluluklarını almaları sağlanması ve bunun için uygun ortamların hazırlanması gerekmektedir.
14. Öğretmen yetiştiren okulların TS ve Y konularında uygulanabilir ortamlarda eğitim yapma olanaklarının artırılması gerekmektedir.
15. Okul mimarisi uygun hale getirilmelidir. Görsellik olmalı ancak işlevsellik ön planda tutulmalıdır.
16. Kütüphaneler ve eğitim yayınlarının çoğaltılması gerekmektedir.
17. Halk eğitimine de destek verilmelidir.
18. Sürekli eğitim desteklenmelidir.

5.2.1. Ara tırmaçılara Yönelik Öneriler

1. Bu ara tırma 2011–2012 eğitim yılında yapılmı tır. (8 yıllık kesintisiz eğitim yapılırken) 2012–2013 eğitim yılında 4+4+4 sistemine geçilmi tır. Bu açıdan bu ara tırmanın benzerleri bu yeni sistem üzerinde yapılabilir.

2. Bu ara tırmanın benzerleri farklı illerde ve farklı öğretmenlerin görüşleri alınarak yeniden yapılabilir.

3. Yine bu ara tırmanın benzerleri özel okullara, ilçe- köy okullarına uygulanarak fark var mı diye bakılabilir.

4. Ortaokul düzeyinde ara tırma yapılabilir.

5. Bu ara tırmanın bir boyutu olan öğretmen yeti tiren okulların içerik ve programları bu anlamda incelenerek son sınıf öğretmenlerinin temel sa lık ve ilkyardım bilgi düzeyleri ve aldıkları eğitim programları TS ve Y açısından ara tırılabilir.

6. Bu ara tırmada öğretmen görüşleri alınmı tır. Farklı çalı malarda öğrenci ve veli görüşlerine göre bir ara tırma yapılabilir.

7. Bu çalı mada sınıf öğretmenlerinin görüşleri alınmı tır benzer çalı malar için beden eğitimi ve rehberlik gibi ubu öğretmenlerinin görüşleri de alınabilir.

KAYNAKLAR

- Aralı, S. (2002). *Ankara Kalecik Lisesi Öğrencilerinin İkyardımlı Bilgi Düzeyi ve Uygulanan İkyardımlı Etkiminin Bilgi düzeyine Etkisi*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Kazaların Demografisi ve Epidemiyolojisi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Aiello AE, Coulborn R, Perez V, Larson EL. (2008). *Effect of hand hygiene on infectious disease risk in the community setting: A meta-analysis*. American Journal of Public Health, 98 (8):1372-1382.
- Akbulut, P. ve Çuhatur, E. (2012). *Bir İköretim Okulundaki Öğretmenlerin Okul Sağlık Hemireliğine Yönelik Görüşleri*. II. Okul Sağlık Sempozyumu.
- Akta, N. (2011). *İköretim 1-3. Sınıf Hayat Bilgisi Ders Programının Besin ve Beslenme ile İlgili Kazanım ve Etkinlikler Açısından İncelenmesi*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 26. 24-31
- Aslan, B. (1990). *İkokullarda Okul Aile İlişkileri*, (yayınlanmamış Doktora Tezi) . Hacettepe Üniversitesi sosyal Bilimleri Enstitüsü: Ankara
- Aslanergun, E. (2007). *Okul- Aile İlişkisi ve Öğrenci Bağımsızlığı Üzerine Bir Tarama Çalışması*, Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18: 119-135
- Bağcı, T. (2006). *Anket*. Ankara: Seçkin.
- Bağcı, E. (1994). *Etkinlik Girişleri*. 4. Baskı. Ankara: Kadıoğlu Matbaası.
- Bağcı, E. (1994). *Etkinlik Girişleri*, Ankara: Kadıoğlu
- Beyazoğlu, U. ve Kavaklıoğlu, Ö. (Ed.) (1986). *Öğretmenler için Sağlık Bilgisi El Kitabı*. İstanbul: Milli Eğitim
- Bilen, M. (2006). *Plandan Uygulamaya Öğretim*. Ankara: Anı
- Bilir, M. (2004). *1. Yaşam Boyu Öğrenme Sempozyumu*, Mesleki Gelişimin Gereği Olarak Yaşam Boyu Öğrenme. Ankara: Pegem A
- Bilici, S. ve Uyar, M.F. (2006). *Handbook for Food Hygiene For The Primary School Students*. Ankara: Onur Matbaacılık
- Bülbül, M. (2009). *2000'li Yılların Eğitim Problemlerine 1920'lerden Çözüm Önerileri: Dewey'den Bugüne Ne Değişti?.* Türk Eğitim Bilimleri Dergisi Yaz 7(3), 667-689
- Can, H. (2012). *Milli Eğitimin Neresindeyiz?.* İstanbul: İkinci Adam Yayınları

- Co kun C, Özkan S, Maral I. (2008). *Çankırı-Eldivan İlçe Merkezinde 0-14 Ya lar Arasında Çocu u Olan Annelerin İlk Yardım Bilgi Düzeyleri Ve İlk Yardım Gerektiren Durumların Sıklı ı*. Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi Cilt 2, Sayı 3
- Çakır, Bakırcı. M. (1997). *İlkokul Öğ retmenlerine Sa lık Konusunda Verilen Hizmet ç i E itimin Öğ rencilerin Sa lık Bilgisi Üzerine Etkisi*. Tıpta Uzmanlık Tezi. Marmara Üniversitesi
- Çil, S. (2007). *Pansiyonlu İlkö retim Okullarında İlk Yardım E itim Programının Geli tirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Osmangazi Üniversitesi
- Çocuk Haklarına Dair Sözle me*. www.tbmm.gov.tr. Eri im Tarihi 11.09.2012
- Day, A.R. (1997). *Bilimsel Bir Makale Nasıl Yazılır ve yayımlanır?*, Tübitak
- Demirel, Ö. (2010). *E itimde Program Geli tirme*, Pegem A Akademi: Ankara
- Dur un, S. (2011). *Genel Ortaö retim Kurumlarında Görev Yapan Yöneticilerin Örgüt ç i leti im Sürecinde Ya adıkları Sorunlar Ve Bu Sorunlarla Ba a Çıkma Yolları*. Pegem E itim ve Öğ retim Dergisi, 1 (2), 57-68.
- Ekinci, B. Karao lan, E. Bulucu, E. Sül, N. (2011). *Mu la li Merkez İlkö retim Okullarında Ba ırsak Parazitleri Ara tırılması*. Türkiye Parazitoloji Dergisi Cilt 35, Sayı 2: 92-95
- Erden, M.(1998). *E itimde Program Geli tirme*. (3. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Genç, S.Z. (2005). *İlkö retim I. Kademedeki Okul- Aile birli i ile İlgili Öğ retmen ve Veli Görü leri*. Gazi Üniversitesi Türk E itim Bilimleri Dergisi, 2 (3) : 227- 243
- Güzey, A. (1991). *İlkokul Öğ rencilerine Yapılan Uygulamalı Beslenme E itiminin Çocukların Ve Bilgi Aktarımı le Annelerinin Beslenme, Sa lık Konusundaki Bilgi-Tutum Ve Davranı larına Etkisi Üzerine Bir Ara tırma*. Yüksek Lisans Tezi.Hacettepe Üniversitesi
- <http://mevzuat.meb.gov.tr/> (21.11.2012)
- <http://talimterbiye.mebnet.net/> Eri im Tarihi 27.11.2012
- slamo lu, H.A. (2011). *Sosyal Bilimlerde Ara tırma Yöntemleri* ; Beta : stanbul
- slamo lu, H. A. (2011). *Sosyal Bilimlerde Ara tırma Yöntemleri (spss uygulamalı)* (2. Baskı) stanbul: Beta
- Kalaycı, .(Ed.). (2010). *SPSS Uygulamalı Çok De i kenli statistik Teknikleri*. (5. baskı) Ankara: Öz Baran Ofset
- Karao lu, N. (ed.). (2006). *Healthy Nutrition for Children in Primary Education*. Ankara
- Kıro lu, K. (2011). *İlkö retim Programları*, Pegem Akademi: Ankara

- Kiti , Y. ve Bilgili, N. (2011). *İk retim  rencilerinde El Hijyeni ve El Hijyeni E itiminin Etkinli inin De erlendirilmesi*. Maltepe Üniversitesi Hem irelik Bilim ve Sanat Dergisi,cilt 4. (sayı 1). 94-102
- Kocaoluk, M. . ve Kocaoluk, F. (2003). *İk retim Okulu Programı 1-8*, Kocaoluk Yayınevi: Tarsus
- Küçükahmet, L. (1986). * retim İke ve Yöntemleri*. (2. baskı) Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi
- MEB. (1987). * retmenler in Sa lık Bilgisi El Kitabı*. MEB: Ankara
- MEB. (2010a). *Hayat Bilgisi Dersi(1-3.Sınıflar)  retim Programı*. MEB: Ankara
- MEB. (2010b). *Fen ve Teknoloji Dersi(4-5.Sınıflar)  retim Programı*. MEB: Ankara
- MEB. (2010c). *Sosyal Bilgiler Dersi(4-5. Sınıflar)  retim Programı ve Kılavuzu*. MEB: Ankara
- MEB. (2010d). *Din Kültürü ve Ahlk Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar)  retim Programı*. MEB: Ankara
- MEB. (2010e). *Görsel Sanatlar Dersi(1-8.Sınıflar)  retim Programı ve Kılavuzu*. MEB: Ankara
- MEB. (2010f). *Müzik Dersi (1-8 Sınıflar)  retim Programı*. MEB: Ankara
- MEB. (2010g). *Beden E itimi Dersi(1-8 Sınıflar)  retim Programı*. MEB: Ankara
- MEB. (2011a). *ngilizce Dersi(4-8.Sınıflar)  retim Programı ile Seçmeli ng. Dersi  retim Programı*. MEB: Ankara
- MEB. (2011b). *Türkçe Dersi  retim Programı*. MEB: Ankara
- MEB. (2011c). *Matematik Dersi(1-5. Sınıflar)  retim Programı*. MEB: Ankara
- MEB. (2011d). *İk retim Trafik Güvenli i Dersi  retim Programı*. MEB: Ankara
- Neill S.A. (1990). *Bir E itim Mucizesi*, eviren Nalbanto lu D.G. Yaprak Kitap Yayın: stanbul
- zcebeci, H. (2012).*Okul Sa lı ı Hizmetlerinde Mevcut Durum Ve Model Beklentisi II. Okul Sa lı ı Sempozyumu*. (7-11)
- zdemir, M.S. (2010). *İk retim  retmenlerinin Alternatif lme Ve De erlendirme Araçlarına li kin Yeterlikleri ve Hizmet i E itim htiyaları*. Türk E itim Bilimleri Dergisi Gz 8(4), 787-816

- Öztürk, G.S.D. ve Bıkmaz, H.F. (2007). *İlköğretim Programlarında Sağlık Bilinci: Sağlıkla Bütüncül Yaklaşım Çerçevesinde Bir Çerçeve Analizi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, cilt40, sayı: 1, (215-242)
- Öztürk, M.(editör) (2005) *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*, Lisans Yayıncılık: İstanbul
- Öztürk, M. (2012). *Okul Sağlık Hizmetleri*. II. Okul Sağlık Sempozyumu.
- Perkins GD, Hulme J, Shore HS, Bion JF.(1999). Basic life support training for health care students. *Resuscitation*, 41: 19-23.
- Porsuk, A. Ve Kunt, M. (2012). *Denizli Merkez İlköğretim Okullarındaki Okul Aile İlişkilerinde Karşılaşılan Sorunlar Üzerine Yönetici Görüşleri*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 31. 203-218
- Russell, B. (1984). *Eğitim Üzerine*, (Türkçesi Bezel N.). Sayı Kitap: İstanbul
- Safran, M. (2009). *Sosyal Bilgiler Öğretimi* Pegem Akademi: Ankara
- Sağlık Bakanlığı. (2012). *Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönerge*. Erişim: 08.01.12 <http://www.saglik.gov.tr>
- Saylan, N.(ed.) (2007). *Eğitim Bilimlerine Giriş*, Anı Yayıncılık: Ankara
- Seyidoğlu, H.(2009). *Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı*, Kurti Matbaacılık: İstanbul
- Somyürek, . H. (2000). *İlk Yardım Ders Kitabı " Sağlık Meslekleri İçin"*, Ankara, Palme Yayıncılık
- Sönmez, V. (1998). *Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Öğretmen Kılavuzu*, Anı Yayıncılık: Ankara
- Sümbüloğlu, K. ve Sümbüloğlu, V. (1990). *Biyostatistik*. Ankara: Hatipoğlu Yayınevi
- Sümer N, Demirutku K, Özkan T. (2007). *Araştırma Teknikleri*. İstanbul: Morpa
- Ahın, A. (2011). *Karaman İl Merkezindeki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmenlerinin İlk Yardım Konusundaki Bilgi Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
- Taban, Şah.H. (2010). *İlköğretim Okulu I. Kademe Öğrenci Velilerinin Okul ve Çocuklarına İlişkin Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi.
- Tappe, Marlene. (2011). *Okullar ve Üniversitelerde Sağlık Geliştirme*.
- Teke, N. (1994). *İnsanlarda Sağlık Bilincinin Gelişiminde Eğitimin Rolü Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi
- Tıraş G. Z. (1999). *İlköğretim I. Kademe Eğitim Programındaki Sağlık Eğitiminin Yeterliliği ve Gerçekleştirilme Düzeyi*. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Topsakal, S. (1999). *Fen Ö retimi*, Alfa Basım Yayın Da ıtım: stanbul

TU K. (2012). *Nüfus statistikleri*.18.06.2012http://www.tuik.gov.tr

TÜ K. (2012). *Türkiye Sa lık Ara tırması. 2008*. TC. Ba bakanlık Türkiye statistik Kurumu: 12 05.2012.http://www.tuik.gov.tr

Türk Dil Kurumu. (2010). *Büyük Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayını

U akılı, H, ve Cengiz, N. (2001). *U ak l Merkezinde Görevli Sınıf Ö retmenlerinin lkyardım Bilgi seviyelerinin Ara tırılması*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 3 (2) : 1-5

Ünal S, Ço tu B, Karata Ö. F. (2004) *Türkiye’de Fen Bilimleri E itimi Alanındaki Program Geli tirme Çalı malarına Genel Bir Bakı* , Gazi E itim Fakültesi Dergisi, Cilt 24, Sayı 2 183-202

EKLER

EK-1 Sivas Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzinleri Değerlendirme Kriterleri

SİVAS MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ARAŞTIRMA İZİNLERİ DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

ARAŞTIRMACININ ADI SOYADI	
ARAŞTIRMANIN HANGİ KURUM ADINA YAPILDIĞI	
ARAŞTIRMANIN KONUSU	
DEĞERLENDİRME TARİHİ	

SIRA NO	DEĞERLENDİRME KRİTERİ	UYGUN	UYGUN DEĞİL
1	Araştırma öneri ve veri toplama araçlarında; Anayasa ve Millî Eğitim Temel Kanunu ile millî ve manevî değerlere aykırı, kişilik haklarını ihlal edici, cinsiyet, din ve ırk ayrımını körükleyici, belli politik yaklaşımları destekleyici, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nce suç kabul edilen hususları içeren, kişilik ve aile mahremiyetini ifşa edici sorular, ifadeler, resimler ve simgeler var mı? (Md. 5/a)		
2	Veri toplama araçları içerik ve kapsam yönünden, Türk Millî Eğitimi'nin genel amaçlarına uygun mu? (Md. 5/b)		
3	Araştırma alanını kapsayan il, ilçe, okul ve kurum isimleriyle örneklem sayıları eğitim kademelerine göre belirtilmiş mi? (Md. 5/c)		
4	Araştırma anket soruları veya uygulama gibi veri toplama araçları içeriğinde, katılımcıların kişilik haklarına uymada sakınca veya konu dışı çağırışım oluşturacak ifade ve anlatımlar var mı? (Md. 5/ç)		
5	Veri toplama araçlarında kişi, kurum ve kuruluşlara yönelik reklam veya tanıtım gibi ifadeler yer almış mı? (Md. 5/d)		
6	Yapılacak araştırmanın veri toplama araçları izin onayı başvurusu, uygulama tarihinden en az dört hafta önce yapılmış mı? (Md. 5/e)		
7	Veri toplama aracı birinci ve ikinci dönem bitmeden en az üç hafta önce uygulanabilecek mi? (Md. 5/f)		
8	Yapılacak araştırma konusu, tıbbî konu içeriyorsa araştırmacının bağlı bulunduğu üniversite etik kurulundan araştırma onay yazısı var mı? (Md. 5/g)		
9	Araştırmanın danışman onayı var mı? (Md. 5/h)		
10	Araştırmanın amacı ve önemi, problem ve alt problemler, sayıtlar, sınırlılıklar, tanımlar, araştırmanın yöntemi, evren ve örneklemi, veri toplama araçları belirtilmiş mi? (Md. 5/h)		
11	Araştırmanın kaynakçası var mı? (Md. 5/h)		
12	Araştırmanın sürecini içeren çalışma takvimi var mı? (Md. 5/h)		
13	Araştırmada başka kişi ya da kurumların geliştirdikleri veri araçları kullanılacaksa, bu kişi veya kurumlardan alınmış izin belgesi var mı? (Md. 5/i)		
14	Araştırmanın tamamlanmasından sonra iki hafta içerisinde bir örneğini iki nüsha halinde CD ortamında teslim edeceğine dair taahhütname (Ek-1) var mı? (Md. 5/o)		
15	Araştırmanın uygulanması sırasında doğabilecek fiziki zararlerin araştırmacı tarafından karşılanacağını belirtir taahhütname (Ek-2) var mı? (Md. 13/c)		
16	Veri toplama aracı bir ders saati içerisinde uygulanabilir mi? (Md. 13/d)		
17	Araştırma sırasında ses, görüntü kaydı gibi yöntemler uygulanacaksa		
18	Araştırmacı iletişim için yazışma adreslerini, e-mail ve telefon numaralarını vermiş mi? (Md.13/g)		

KOMİSYON

Çetin ÖZDEMİR
Komisyon Başkanı

Alper EVİNÇ
Üye

Oktay TAŞDELEN
Üye

EK-2: Araştırma İznine ve Anket

T.C.
SİVAS VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim MüdürlüğüSayı : B.08.4.MEM.0.58.20.02-605.01-
Konu : Araştırma İznine
(Yük.Lis.Öğrc. Serap KÖŞE)

15.03.2012 7022

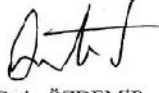
VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
b) Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlüğünün 07/03/2012 Tarihli ve B.30.2.GOU.0.70.00.00-044-785-1261 Sayılı Yazısı.
c) Valilik Makamının 26/08/2011 Tarihli ve B.08.4.MEM.0.58.20.02-605-20690 Sayılı Onayı.

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitimde Program Geliştirme Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Serap KÖŞE, "İlköğretim Programlarının İlk Yardım ve Temel Sağlık Eğitimi Açısından İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında, ilimiz merkez ilçede bulunan ilköğretim okullarında görev yapan idareci ve öğretmenlere yönelik anket uygulaması yapmak istemektedir.

İlgi (b) yazı ekindeki anket formu, Valilik Makamının İlgi (c) Onayı ile oluşturulan Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiş olup anketin, ilimiz merkez ilçede bulunan ilköğretim okullarında görev yapan idareci ve öğretmenlere uygulanmasında bir sakınca görülmemektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Çetin ÖZDEMİR
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

OLUR
07/03/2012

Turan KİPİNAR
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü

TASDİK OLUNUR
16.03.2012

Muhsin Yazıcıoğlu Bulvarı No:23 58020 SİVAS
Telefon : 0346 228 48 00 / 165
Belgegeçer : 0346 227 06 39
İnternet : <http://sivas.meb.gov.tr>
E-Posta : argc58@meb.gov.tr ; istatistik58@meb.gov.tr
Ayrıntılı Bilgi İçin : A.EYİNÇ / AR-GE / ASKE / Öğretmen

İlköğretimde" Temel Sağlık ve İlk Yardım" Anketi

Değerli Öğretmenler,

Bu anketin hazırlanış amacı, ilk yardım ve temel sağlık eğitiminin, eğitimin ilk kademesinde (1-5) etkili ve verimli bir şekilde verilir vermediğini saptamaktır. Yanıtlarınız bilimsel amaçla kullanılacaktır. Soruları cevaplandırırken öğrencilerin tümünü göz önünde bulundurmanız gerekmektedir.

Araştırmada sizlerden kimlik bilgileriniz istenmemektedir. Vereceğiniz cevaplar ilköğretimde sağlık eğitimi seviyesinin yükselmesi ve öğrencilerin sağlık konusunda bilinçlenmesi açısından önemlidir. Ayrıca anket sonunda elde edilen bilgiler program hazırlayıcılarına ve uygulayıcılarına yol göstermesi bakımından da önemli olacaktır. Bu nedenle anket sorularını dikkatlice okuyarak ve içtenlikle cevaplandırmanız önemle rica olunur. Katılımınızdan dolayı teşekkür ederim.

*Serap KÖŞE

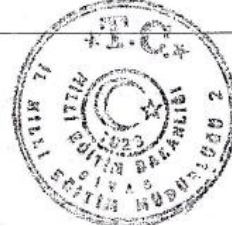
* Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitimde Program Geliştirme Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

Seçeneklerden sizin için en uygun olanını (X) işareti ile gösteriniz.

Öğretmenler Hakkında Genel Bilgi		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1) Cinsiyetiniz: Kadın() Erkek()						
2) Yaşınız :						
3) Meslekteki Kıdem Yılıınız :						
4) Branşınızı belirtiniz :						
5) Hangi okuldan mezunsunuz?						
Eğitim Fakültesi ☐ Fen-Edebiyat Fakültesi ☐ Eğitim Enstitüsü ☐ Öğretmen Okulu ☐ Eğitim Enstitüsü ☐ Diğer ☐						
6) Hizmet içi eğitimde sağlık eğitimi aldınız mı? Sayısını belirtiniz.						
Uygulamadaki İlköğretim (1-5) Programlarında Yer Alan Temel Sağlık ve İlk Yardım Bilgisi Konusundaki Öğretmen Görüşleri						
1. Programdaki kazanımlar yeterlidir.						
2. Programdaki kazanımlar gerçekleştirilebilir.						
3. Kazanımların sınıflara göre dağılımı uygun değildir.						
4. Kazanımlar ulaşılabilir.						

TASDİK OLUNUR

16.10.2012

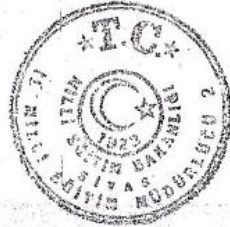
	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
5. Kazanımlar sınıf seviyesine uygundur.					
6. Kazanımlar öğrenme hiyerarşisine uygundur.					
7. Kazanımlar açık olarak ifade edilmiştir.					
8. Programdaki kazanımlarla içerik birbiriyle tutarlıdır.					
9. Program içerik olarak yeterlidir.					
10. Programdaki içerik günceldir.					
11 İçerikteki bilgiler kullanılabilir(geçerlidir).					
12. İçerik kazanımlarla tutarlıdır.					
13 İçerik öğrenciler için anlamlıdır.					
14. İçerik öğrenme ilkelerine uygun değildir.					
15. Dersler birbirleri ile ilişkilendirilmiştir.					
16. Öğretmenin rolü net olarak belirtilmiştir.					
17. Öğretim etkinlikleri yeterli biçimde planlanmıştır.					
18. Okulun alt yapısı öğretim programının yürütülmesi için uygundur.					
19. Kullanılan öğretim yöntemleri yetersizdir.					
20. Öğretim sürecinde kullanılan araç-gereçler yeterlidir.					
21. Basılı materyal yeterlidir.					
22. Uygulama yapılacak eğitim ortamları mevcuttur.					
23. Öğretim durumlarında öğretmen kılavuz kitaplarına bağlı kalmaktadır.					
24. Etkinlikler için zaman yeterlidir.					
25. Sınıflar ders işleniş için kalabalıktır.					
26. Ölçme ve değerlendirme yeterlidir.					
27. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri açık olarak belirtilmiştir.					

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
28. Ölçme araçları uygun değildir.					
29. Ölçme aracındaki ölçüt uygun değildir.					
30. Ölçme için ayrılan zaman yeterlidir.					
31. Ölçme araçları programın kazanımlarına göre hazırlanmamıştır.					
32. Ölçme bilgi düzeyindedir.					
33. Ölçme kavrama düzeyindedir.					
Temel Sağlık ve İlk Yardım Konusunda Öğretmenlerin Almış Olduğu Eğitimler	Oldukça Yeterli	Yeterli	Kararsızım	Kısmen Yeterli	Hiç Yeterli Değil
1. Lisans eğitiminde yeterli temel sağlık eğitimini verilmektedir.					
2. Lisans eğitiminde yeterli ilk yardım eğitimini verilmektedir.					
3. Öğretmenlere hizmet içi eğitimde yeterli ilk yardım eğitimi verilmektedir.					
4. Öğretmenlere hizmet içi eğitimde yeterli temel sağlık eğitimi verilmektedir.					
5. Temel sağlık ve ilk yardım konusunda konferans, seminer gibi etkinlikler yeterince yapılmaktadır.					
6. Lisans eğitiminde yeterli kuramsal bilgi verilmektedir.					
7. Lisans eğitiminde yeterli uygulama yapılmaktadır.					

TASDİK OLUNUR

13/03/2012

Temel Sağlık Ve İlk Yardım Konularında Öğretmen-Veli-Okul İdaresi İş Birliği	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. Öğretmen-veli-okul idaresi iş birliğinin temel sağlık ve ilk yardım konularında eğitime katkısı oluyor.					
2. Temel sağlık ve ilk yardım konusunda velilerle iş birliğimiz yeterlidir.					
3. Temel sağlık ve ilk yardım konularında veli duyarlılığı yeterlidir.					
4. Temel sağlık ve ilk yardım konularında okul idaresinin çalışmaları yeterlidir.					
5. Okul ve kurumlar ile yapılan etkinliklerin öğrenci üzerindeki etkisi olumsuzdur.					

1. Sağlık ve ilk yardımla ilgili bilgilerinizi hangi kaynaklardan edindiniz? (1= en fazla bilgi edinilen 8 en az bilgi edinilen kaynak olarak sıralayınız.)

Üniversitede

Lisede

Çevreden

Hekimden

Tv, gazete vs.

Hizmet içi Eğitimde

İnternette

Diğer (belirtiniz)

2. Öğrencilerde sağlık davranışı geliştirirken en çok neyin etken olduğunu düşünüyorsunuz?(1= en yüksek etken 7 en düşük etken olarak sıralayınız)

Ailesi

Arkadaşları

Dersler, üniteler

Etkinlikler

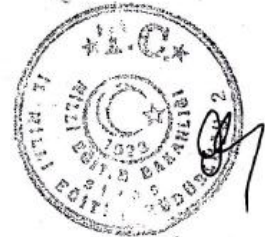
Geçmiş yaşantısı

Hazır bulunuşluk düzeyi

Sosyoekonomik düzey

Diğer (belirtiniz)

3. İlköğretim 1-5 sınıflarda temel sağlık eğitimi ve ilk yardım eğitiminin daha etkili ve verimli olması konusunda önerileriniz nelerdir? (Programa, öğretmenlerin almış olduğu lisans ve hizmet içi eğitime, okul yönetimine, okul - aile birliği ve diğer kurumların rollerine ilişkin görüşlerinizi lütfen kendi cümlelerinizle yazınız.)

ÖZGEÇM

1976 Sivas doğumlu olan Kö e, 1997 yılında Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Optisyenlik Programından, 2003 yılında ise aynı Üniversitenin Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünden mezun olmuş olup, halen Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır.

K İSEL B İLG İLER

Adı- Soyadı : Serap KÖ E

GSM : 0- 546- 218 25 33

E-posta : serapkose@cumhuriyet.edu.tr

Adres : Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO. S İVAS